PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PONEDELJEK, 11. MARCA 1963 ● LETO V., ŠTEVILKA 68 ● CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 6. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JANEZ VIPOTNIK
ODGOVORNI UREDNIK MARJAN JAVORNIK

Prva izdaja

Iraška delegacija v Damasku

Skrajšanje policijske ure

Damask, 10. marca. (MEN). V glavno mesto Sirije je prispela delegacija iraške vlade. Delegacijo vodi podpredsednik vlade in minister za notranje zadeve El Saadi. Na letališču je iraško delegacijo pozdravil posebni sprejemni odbor pod vodstvom podpredsednika vlade in pravosodnega ministra Nehada Kasema.

V uradnem sporočilu bagdadskega radia so obtožili bivšega iraškega premiera Kasema, da je finančno podprl zaroto, ki je razbila unijo med ZAR in Sirijo. V sporočilu je rečeno, da so našli dokument, iz katerega je razvidno, da je Kasem porabil v ta namen 6 milijonov iraških dinarjev in da je med sestankom Arabske lige v Štori v Siriji plačal 22.000 iraških dinarjev, da bi začeli gonjo proti ZAR. Kot prejemnike te odkupnine navaja sporočilo imena štirih lastnikov sirskih časopisov.

Sirsko revolucionarno poveljstvo je objavilo danes, da so skrčili policijsko uro od 21. ur na 12 ur ponoči. Hkrati je radio Damask objavil in tudi opozarjal prebivalstvo da so javna zborovanja prepovedana.

Življenje v Damasku se je naglo normaliziralo. Obratovati je začela tudi neposredna telefonska zveza med Damaskom in Kairom, ki so jo pretrgali še takrat, ko se je Sirija odcepila od ZAR.

Doslej so v Siriji aretirali približno 150 ljudi. Bivši predsednik republike Nazem El Kudzi je v priporu v predsedniški palači, turško veleposlaništvo, kamor se je zatekel premier Kaled El Azem, pa je močno zastraženo. Vsi člani bivše vlade so v hišnem priporu. Bivšega zunanjega ministra so aretirali, ko je skušal zbežati čez mejo. Zvedelo se je, da so med prvimi aretirali ministra za notranje zadeve generala Abdela Kerima in obrambnega ministra Kerima Zahredina. Domnevajo, da sta oba zaprta v vojaškem zaporu v Mezu.

Kot poroča AFP, išče policija voditelje KP Sirije,

● Nadaljevanje na zadnji strani

Nesreča v Zahodni Nemčiji

Arnsberg, (Zah. Nemčija), 10. marca. (Reuter) Pri eksploziji v neki kovinski tovarni v bližini Dortmunda je izgubilo življenje 16 ljudi, približno 40 pa jih je bilo hudo ranjenih. Menijo, da je prišlo do eksplozije, ker so počile visokotlačne cevi.

Do eksplozije je prišlo včeraj, v prvem nadstropju tovarniškega poslopja, v delavnici, kjer je bilo takrat kakih 75 delavcev.

Revolucija je trajala dve uri

Nova sirska vlada uživa široko podporo ljudskih množic

DAMASK, 10. marca. — Kot poročajo tuje agencije, je bil danes v Damasku in v vseh drugih sirskih mestih popoln red in mir. Številni tuji dopisniki, ki so jim že včeraj po spremembi režima omogočili, da so iz Bejruta prispeli v Damask, se strinjajo v oceni, da novi režim uživa široko podporo množic. Dejstvo, da novinarjem v nasprotju s prejšnjimi državnimi udari in spremembami režima, tokrat ni bilo treba dneve in dneve čakati na meji, ocenjujeta agenciji Reuter in AFP kot »nesporni dokaz popolnega reda v državi in stabilnosti nove vlade«.

V današnjih poročilih svetovnih agencij iz Damaska je zato posebna pozornost posvečena opisu revolucionarnih sprememb v Siriji ter prikazu teh dogodkov.

Kot poudarja dopisnik AFP so izvedli revolucijo v Siriji brez prelivanja krvi. Kaže, dodaja omenjeni dopisnik, da niso izstrelili niti enega naboja.

Poglavitni del vojaške akcije je opravil polkovnik El Hariri, katerega enote so bile v četrtek, torej dan pred revolucijo, približno 100 km oddaljene od Damaska. V noči od četrtka na petek je polkovnik El Hariri ukazal svojim enotam, naj napredujejo proti glavnemu mestu, kamor so prispele ob zori. Dva tanka polkovnikove brigade sta se zaustavila pred poslopjem obrambnega ministrstva, kjer straža sploh ni poskušala nuditi odpora. Drugi deli Haririjevih enot so medtem zasedli radijsko postajo in pošto. Kot poudarja AP, je večina ministrov med revolucionarnimi dogodki spala, premier Halem El Azed pa je v pidžami skupaj z ženo in otroki pobegnil iz svojega stanovanja v tretjem nadstropju svoje vile v drugo nadstropje, ki ga je dal v najem turškemu veleposlaništvu. Vrhovni poveljnik general Zahredi je ubogal ukaz ter odšel na sedež revolucionarnega poveljstva, odkoder je pozneje ukazal letalskim oporiščem, naj ne nudijo odpora.

Kot navaja AFP, letalske enote niso bile vključene v gibanje za strmoglavljenje režima in v petek dopoldne je precej letal s strmoglavimi poleti nad Damaskom skušalo preplašiti revolucionarno poveljstvo in izvesti protiudar.

Člani revolucionarnega poveljstva so prav tako poslali odred vojakov v rezidenco dotedanjega predsednika El Kudsija in mu ukazali, da ne sme zapustiti svojega doma.

Do manjšega spopada, vendarle po vseh znamenjih sodeč brez žrtev, pa je prišlo — kot se zdi — samo v garniziji v Kuneitri, 70 km južno od Damaska, ko so artiljerijske baterije začele streljati na pehotne enote, katerih oficirji niso sprejeli poziva revolucionarnega poveljstva. Toda spopada je bilo konec, ko so pehotni oficirji spoznali, da je njihov odpor brezuspešen.

Po vesteh agencije AFP sta celotna vojaška operacija in prevzem oblasti trajala točno dve uri, neposredno zatem pa je radio Damask oddajal prvo sporočilo o uspešni revoluciji.

Neposredno po prevzemu oblasti, poroča agencija MEN, je revolucionarno poveljstvo začelo osvobajati politične zapornike. Iz zapora so osvobodili brigadnega generala El Atasija ter ga takoj imenovali za poveljnika sirskih oboroženih sil. Leta 1962 je general Atasi vodil upor oficirjev v Alepu.

Novice o sirski revoluciji so se hitro razvedele po ulicah Damaska. Manifestacije bi trajale vsekakor dalj časa, da ni revolucionarno poveljstvo uvedlo policijske ure. Nova vlada se je že sinoči sestala na svoji prvi delovni seji.

Kennedy obišče junija Rim in Bonn

Washington, 10. III. (Reuter.) Po sporočilu Bele hiše bo predsednik ZDA Kennedy v drugi polovici junija uradno obiskal Italijo in Zahodno Nemčijo. Točen datum teh obiskov še ni določen. Predstavnik Bele hiše je izjavil, da mu ni znano, ali bo J. Kennedy obiskal tudi London in zahodni Berlin.

Veleposlanik ZDA pri dr. Bakariću

Zagreb, 10. marca. (Tanjug). Predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić in soproga sta sprejela danes dopoldne veleposlanika ZDA v Beogradu Georga Kannana in njegovo soprogo.

Predsednik Bakarić je uglednima gostoma priredil kosilo.

Plenum CK ZK Črne gore

Titograd, 10. marca. (Tanjug). Jutri se začne v Titogradu VI. razširjeni plenum Centralnega komiteja ZK Črne gore. Na plenumu bodo obravnavali nekatera aktualna vprašanja, od katerih je odvisen nadaljnji razvoj metod političnega vodstva s posebnim poudarkom na nalogah Zveze komunistov na področju gospodarstva, kadrovske politike in kulture. Plenuma se bodo udeležili tudi sekretarji občinskih komitejev Zveze komunistov Črne gore.

ARGENTINSKI VELEPOSLANIK — Predsednik Tito je na Brionih sprejel novega argentinskega veleposlanika Piaggia. (Foto Tanjug)

»Na vrsti sta Husein in Saud«

Zaskrbljenost v Londonu

Kairo, 10. marca (Tanjug). V zelo optimističnih pozitivnih komentarjih poudarjajo danes kairski časopisi predvsem tri osnovne zaključke po sirskih dogodkih: prvič, da so spremembe v Siriji neposredno povezane s tistimi v Jemenu in Bagdadu, drugič, da je pred vrati obdobje tesnega sodelovanja med petimi neodvisnimi arabskimi državami, in tretjič, da je ustvarjena osnova za enotno akcijo in cilje teh držav mnogo pomembnejša kot formalna enotnost.

Posledice sirske revolucije, poudarja časopis »Al Akbar«, ki je povezana z jemensko in iraško, bodo daljnosežne zlasti zategadelj, ker bodo arabske države izvajale enotno politiko z identičnimi cilji. Ko zavrača bojazen Zahoda o morebitni intervenciji svobodnih arabskih držav v Jordaniji in Saudski Arabiji, poudarja časopis »Al Akbar«, da bo do strmoglavljenja teh režimov prišlo ne od zunaj, marveč od znotraj, da bodo oba režima strmoglavile sile, ki si v obeh državah želijo svobode in napredka.

Sedanje generacije v arabskem svetu so prepričane, da je vrnitev Sirije v naravni tir enotnih ciljev hkrati tudi zelo koristna lekcija reakcionarnim elementom, ki so menili, da so na poti končne stabilizacije.

Celotno kairsko časopisje izraža prepričanje, da je lahko pričakovati spremembe tudi v ostalih delih arabskega sveta, zlasti v Jordaniji in Saudski Arabiji.

Tanjug poroča iz Londona, da bo Velika Britanija verjetno kmalu priznala novi režim v Siriji. Tako meni tudi današnji dobro obveščeni »Sunday Telegraph« in dodaja, da je London ob zadnjih dogodkih najbolj zaskrbljen spričo »povečane grožnje Saudski Arabiji«. Časopis »Sunday Times« pa piše, da zadnji sirski dogodki še bolj opozarjajo na to, da mora britanska vlada znova preučiti svojo politiko do Srednjega vzhoda, katera »že dolgo nespretno lebdi med novimi panarabskimi silami, katerih nedvomni predstavnik je Naser, in bolj ali manj fevdalnimi kraljevinami in šejkati, s katerimi je Velika Britanija povezana bodisi s sporazumi, bodisi s tradicionalnimi in sentimentalnimi zvezami«. »Sunday Times« priporoča, naj se minister Heath kmalu napoti po Srednjem vzhodu, pri čemer še posebej opozarja na pomembnost obiska v Kairu.

Predsednik vlade Saudske Arabije princ Fejsal je ob spremembi režima v Siriji v svoji izjavi poudaril, da je ta sprememba sirska notranja zadeva in da »nihče nima pravice intervenirati«. Njegovo izjavo je sinoči oddajal radio Meka.

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Hruščov govoril umetnikom

Napad na formalizem — »Šolohov se je leta 1933 uprl Stalinu«

MOSKVA, 10. marca (Tanjug). Prvi sekretar CK KP SZ in predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščov je v govoru na posvetovanju partijskih in vladnih voditeljev s predstavniki sovjetske umetnosti in književnosti pojasnil mnenje centralnega komiteja o sedanjem stanju in nalogah sovjetske umetnosti in književnosti. Večji del govora je Hruščov posvetil tudi pojasnjevanju in oceni obdobja »kulta osebnosti« in Stalinovega vladanja. Hruščovov govor, ki ga je govoril pred dvema dnevoma, so danes v celoti objavili vsi osrednji časopisi.

Hruščov je zelo ostro napadel formalizem in abstraktnost v sovjetski umetnosti in dejal, da sta tuja in neumljiva sovjetskemu ljudstvu in da zategadelj ne moreta biti napredna. Ko je nastopil zoper »miroljubno koeksistenco med socialističnim realizmom in formalizmom«, je dejal, da pomeni to v ideoloških vprašanjih »izdajo marksizma, leninizma in delavskega razreda« in da spodkupuje enotnost države. Tisti, ki se poteguje za takšno koeksistenco, se »objektivno postavlja na protikomunistične pozicije«. Hruščov se je obenem zavzel za borbeno revolucionarno umetnost in dejal, da človek brez predsodkov, ki aktivno sodeluje v ustvarjalni dejavnosti ljudstva, objektivno vidi tisto, kar je pozitivno, in tisto, kar je negativno v življenju.

Ko je govoril o tem, da posvečajo zadnje čase številni pisatelji in umetniki precejšnjo pozornost življenju sovjetske družbe med Stalinovim kultom osebnosti in da se je pojavilo nekaj del, ki s partijskih pozicij osvetljujejo sovjetsko stvarnost v tem obdobju, je Hruščov opozoril, da skušajo posamezni avtorji »enostransko pritegniti pozornost na nezakonitosti, samovoljo in zlorabo oblasti«. Po njegovem mnenju takšni pisci enostransko ocenjujejo to obdobje, v katerem »ni bilo vse slabo, ker je ljudstvo tudi v tem obdobju graditve socializma dokazovalo svoje herojstvo«.

Hruščov je rekel, da je dandanašnji nepravilno obsojati vse tiste, ki so pisali v tem času in opisovali tudi pozitivne strani, in da ni treba odklanjati vsega, kar je bilo v tem času napisano. »Nekdo bo dejal, da je to odmikanje od XX. in XXII. kongresa, ne, to je potrditev sklepov XX. in XXII. kongresa,« je poudaril Hruščov.

Ko je govoril o tem, da so časopisi in založniška podjetja naravnost zasuta z rokopisi o življenju ljudi v pregnanstvu, v temnicah in po taboriščih med Stalinovim kultom osebnosti, je Hruščov poudaril, da je to »zelo nevarna tema in težavno gradivo,« in da gre pri tem za težnjo po senzacijah, ki lahko koristijo samo sovražniku. Hruščov je tudi povedal, da se čestokrat zastavlja vprašanje, zakaj za Stalinovega življenja niso odkrili, in odpravili kršitev zakonitosti in zlorab oblasti. S tem v zvezi je Hruščov povedal, da so vodilni partijski kadri vedeli za aretacije, da pa niso vedeli, da gre za aretacije nedolžnih ljudi. »Vodilni partijski kadri so zaupali Stalinu in niso dopuščali misli, da bi lahko izvajal represalije proti poštenim in vdanim ljudem. Ko smo pokopavali Stalina, so imeli mnogi, med njimi tudi jaz, solzne oči. To so bile iskrene solze. Četudi smo vedeli za številne osebne Stalinove pomanjkljivosti, smo mu vendarle zaupali,« je dejal Hruščov in dodal, da je bil Stalin zadnja leta hudo bolan in da so ga mučila sumničenja ter preganjalna manija.

Prvi sekretar CK KP SZ je tudi poudaril, da je partija z vso odločnostjo obsodila in da še obsoja Stalinove grobe kršitve leninskih norm v partijskem življenju, samovoljo in zlorabo oblasti, da pa pri vsem tem priznava njegove zasluge, ker je bil Stalin »marksist in vdan komunizmu«.

Ko je zavrnil trditve, da se nihče ni upiral Stalinu, je Hruščov dejal, da bi bilo še več procesov, podobnih »leningrajskemu primeru« in »zdravniški aferi«, če bi se vsi, ki so delali s Stalinom v tem obdobju, strinjali z njim v vsem. Po besedah Hruščova je Stalin nameraval začeti proces proti »moskovskemu kontrarevolucionarnemu centru« in proti »ukrajinskim nacionalistom«. »Če bi mu njegovi sodelavci pritrdili,« je dejal Hruščov, »bi proti kadrom moskovske partijske organizacije izvajali nove represalije, precej ukrajinske ustvarjalne inteligence pa bi iztrebili.«

Hruščov je prav tako omenil doslej neobjavljena pisma Šolohova Stalinu iz leta 1933, v katerih je Šolohov protestiral proti načinu, kako so odkupovali žito, pri čemer so trpeli ne le kulaki, temveč tudi številni kolhozniki. Šolohov je zahteval od Stalina, naj uvede preiskavo in kaznuje tiste, ki so za to odgovorni. Stalin je odgovoril Šolohovu, da gleda enostransko na ves problem in da zagovarja saboterje.

Kot je povedal Hruščov, se je o Stalinovih zlorabah in njegovi samovladi razvedelo šele po njegovi smrti in potem, ko so razkrinkali Berijo, ki ga je Hruščov imenoval »kletega sovražnika partije in ljudstva, imperialističnega vohuna in gnusnega provokatorja«. Hruščov je povedal, da Berija ni prikrival radosti pri Stalinovem pogrebu in da je v želji, da bi se dokopal do oblasti in vodstva v partiji, takoj storil korake, da bi dezorganiziral delo partije in da bi ga usmeril k spodkopavanju prijateljskih odnosov Sovjetske zveze z drugimi socialističnimi državami. Hruščov je pri tem prvikrat povedal, da je Berija skupaj z Malenkovom predlagal, naj bi likvidirali DR Nemčijo kot socialistično državo. Centralni komite je z nejevoljo zavrnil ta predlog.

Ko se je vnovič povrnil k sovjetski umetnosti in literaturi, je Hruščov izjavil, da se sovjetska literatura in umetnost uspešno razvijata, da pa bi bilo zelo škodljivo pretiravati s temi uspehi, pri tem pa ne videti pomanjkljivosti pri delu pisateljev, umetnikov, skladateljev, filmskih in gledaliških delavcev itd. Zlasti ostro je napadel film »Postaja Iljič« ter obtožil avtorje, da so hoteli pahniti mladino v spor s starejšimi generacijami.

Hruščov je posebno kritiziral tudi književnika Iljo Ehrenburga, ker slika v svojih spominih »vse v mračnih tonih, kadar govori o obdobju Stalinovega kulta osebnosti«. Tovariš Ehrenburg dela grobo ideološko napako in dolžnost partije je, da mu pomaga to razumeti,« je dejal Hruščov.

Čestitke Hruščova papežu Janezu XXIII.

Moskva, 10. marca. (Tanjug) Ob sklepu odbora sklada Balzano o podelitvi Nagrade za mir in humanizem papežu Janezu XXIII. za leto 1962, je predsednik ministrskega sveta ZSSR N. S. Hruščov poslal papežu pozdravno brzojavko, v kateri poudarja, da je ta nagrada priznanje za njegovo prizadevanje za ohranitev miru na svetu.

Papež Janez XXIII. se je zahvalil premieru Hruščovu za to pozdravno brzojavko in izrazil želje za srečo ter blaginjo sovjetskega ljudstva. V zahvali je Janez XXIII. zagotovil sovjetskemu premieru, da se bo še nadalje prizadeval za mir na vsem svetu.

Bidault aretiran

Prijeli so ga na Bavarskem

München, 10. marca. (Reuter-AP) Bavarski notranji minister Heinrich Junker je sporočil danes, da so davi nedaleč od bavarskega mesta Aichacha v Zahodni Nemčiji prijeli bivšega francoskega premiera Georgesa Bidaulta.

Bidaulta so aretirali davi v najeti vili ob jezeru Woerthe. Skupaj z njim so aretirali tudi dva njegova pomočnika in nekega nizozemskega novinarja. Bavarski notranji minister je izjavil, da so našli pri Bidaultu veljavni potni list. Bidault je pred dvema dnevoma pismeno zaprosil

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Goulart: »O suverenosti ne bomo razpravljali«

Pritsk ZDA na Brazilijo

Rio de Janeiro, 10. marca. (Tanjug) — Predsednik Goulart je izjavil skupini sindikalnih funkcionarjev, da je mogoče v pogajanjih s tradicionalno prijateljskimi nacijami razpravljati o vsem, kar se tiče poslov, da pa vlada in ljudstvo ne bosta nikdar dovolila, da bi za konferenčno mizo obravnavali suverenost Brazilije.

Goulart je to izjavil po poročilih, da je v brazilsko-ameriških preliminarnih finančnih pogajanjih v Washingtonu prišlo do težav zaradi neodvisne zunanje politike Brazilije in zahteve, naj bi Brazilija sprejela ekonomske ukrepe, ki bi ogrozili vladno politiko industrializacije in realizacije triletnega plana o ekonomskem razvoju.

Da bi pospešil sedanja pogajanja, je v soboto odpotoval v Washington brazilski zunanji minister Santiago Dantas. V misiji, katero tukajšnji vladni krogi ocenjujejo kot »težavno«, bo skušal doseči ugodne pogoje kar zadeva plačevanje kratkoročnih dolgov v znesku približno milijarda in pol dolarjev, kolikor jih Brazilija dolguje ZDA, in morebitne nove kredite za razvoj.

Dantas, ki ga bosta v Washingtonu sprejela predsednik Kennedy in finančni minister Douglas Dillon, je izjavil pred odhodom, da bo Brazilija v pogajanjih z ZDA povedala, kar želi povedati, in da se ne bo odrekla svojim pravicam ter suverenosti. Rekel je, da vlada ne more sprejeti zahteve, naslovljene nanjo po Mednarodnem valutnem skladu, da bi »zamrznila« delavske mezde, docela liberalizirala devizni sistem in občutno zmanjšala izdajo bankovcev ter kredite. Vse to bi zavrlo ekonomsko dejavnost v Braziliji.

Dantas je tudi povedal, da med pogajanji v Washingtonu ne bodo sklenili dokončnega sporazuma o odkupu ameriške družbe za proizvodnjo in distribucijo električne energije v Braziliji. Pogoji za ta odkup so izzvali ostre kritike brazilskih sindikatov, levice in radikalnih nacionalistov, vključno tudi kritike dobršnega dela delavske stranke predsednika Goularta.

Zanimanje za letovanje v Jugoslaviji

Lausanne, 10. marca. (Tanjug). Sodeč po mednarodni razstavi turizma in športa v Lausanni — razstavo so danes zaprli — bo letošnja turistična sezona v Jugoslaviji dokaj uspešna. V osmih dneh se je več kot 10.000 ljudi zanimalo za pogoje letovanja v Jugoslaviji. Organizatorji menijo, da so se obiskovalci najbolj zanimali prav za Jugoslavijo, ki pomeni novo turistično področje v Evropi.

Obiskovalcem sejma so bili že sedaj na voljo vsi podatki o letošnjih turističnih uslugah v Jugoslaviji. Opaziti je bilo, da bodo cene turističnim uslugam v novi sezoni v Jugoslaviji ugodnejše kot v drugih državah, vštevši Italijo in Španijo.

Konferenca o človekovih pravicah

Ženeva, 10. marca. (Reuter). V Ženevi se bo jutri začelo zasedanje komisije OZN za človekove pravice. Komisija bo preučila ukrepe, kako preprečiti rasne diskriminacije, versko nestrpnost, politična preganjanja in druge kršitve temeljnih človeških pravic in svoboščin. Razen tega mora komisija, ki so jo ustanovili leta 1946, pripraviti osnutek deklaracije o rešitvah teh vprašanj, katere bo pozneje sprejela Generalna skupščina OZN.

Prav tako bo komisija preučevala predloge o pravicah otrok, o nedopustnosti samovoljnih aretacij, o splošnih načelih glede svobode ter o svobodi informacij.

»Unita« odgovarja »Žen Min Ži Bau«

Mario Alicata zavrača kitajske »argumente« — Napad na KP ZDA

RIM, 10. marca. — Član direkcije KP Italije Mario Alicata je danes v uvodniku partijskega časopisa »Unita« odgovoril na najnovejše napade kitajskega partijskega časopisa »Žen Min Ži Bao« proti KP Italije. Alicata v članku zavrača »argumente«, ki jih je priobčila KP Kitajske, in piše, da gre za obnavljanje starih tez kitajske partije, po katerih sta miroljubna koeksistenca, kapitulacija pred imperializmom, možnost za demokratski in miren prehod v socializem pa opuščanje razrednega boja.

Alicata je odgovoril, da je politika miroljubne koeksistence postala nujna. Koeksistenca, piše Alicata, mora biti »izhodišče in baza celotne strategije revolucionarnega boja za nacionalno osvoboditev in socializem«. Med bojem za miroljubno koeksistenco in revolucionarnim bojem za socializem ni, po mnenju Alicate, nikakršne protislovnosti. Dandanes obstaja realna možnost, da se izognemo novi svetovni vojni, in v državi z močnimi demokratskimi tradicijami in gibanji, kot je Italija, obstaja realna možnost za približevanje k socializmu, in to brez odlašanja in na način, ki se razločuje od poti v preteklosti.

Ko se je dotaknil dogmatskih stališč, je Alicata poudaril, da italijanski komunisti ne odklanjajo dogmatizma le zato, ker mehanično ponavlja teze iz preteklosti. »Odklanjamo ga zategadelj, ker se prizadeva komunistično gibanje objektivno zriniti na oportunistične pozicije in prikriti delavskemu razredu nove, brezmejne možnosti, ki obstoje dandanes za pravilno usmerjeno akcijo tudi v državah, ki so bile vse doslej trdnjava kapitalizma in imperializma.« Ob koncu piše Alicata o tem, da je mogoče premagati sedanja navzkrižja v mednarodnem komunističnem gibanju, in ponavlja predlog, ki ga je X. kongres KP Italije poslal KP Kitajski, naj bi uvedli bilateralne debate in izmenjali študijske delegacije.

Tudi KP Indije je reagirala na članke, objavljene v kitajskih partijskih glasilih. Najnovejše članke v kitajskih partijskih glasilih imenuje organ KP Indije »New Age« »platformo mednarodnega dogmatizma«.

Ta članek se je pojavil v glasilu KP Indije hkrati s tem, ko je »Žen Min Ži Bao« v nadaljevanju svojih napadov na druge komunistične partije napadel tudi KP Indije in obtožil indijske komuniste, ker so podprli Nehruja v indijsko-kitajskem spopadu.

Dan pred tem je časopis »Žen Min Ži Bao« napadel tudi KP ZDA zaradi njenih stališč med karibsko krizo.

Učenci iz ZAR na specializaciji

Beograd, 10. marca. (Tanjug) Danes je s posebnim letalom prispela iz Kaira v Beograd skupina več kot 160 učencev iz industrijskih in kmetijskih inštitutov ZAR. Učenci iz ZAR bodo leto dni na specializaciji v jugoslovanskih industrijskih podjetjih, kombinatih, na kmetijskih posestvih in v zadrugah.

Med pripravami za specializacijo v naši državi so skoraj vsi učenci lani opravili v svojih inštitutih tečaj srbohrvatskega jezika, ki so ga vodili profesorji jugoslovanskega inštituta za eksperimentalno fonetiko.

Poziv KP Avstrije ob obletnici »anšlusa«

Dunaj, 10. marca. (TASS) Centralni komite KP Avstrije je poslal poziv avstrijskemu prebivalstvu ob 25. obletnici nacistične okupacije Avstrije.

Poziv poudarja, da grozi Avstriji poglavitna nevarnost od tistih, ki se niso ničesar naučili iz zgodovine zadnjih desetih let, ki si prizadevajo pahniti državo v odvisnost od zahodnonemškega imperializma in militarizma in ki izvajajo pritisk, da bi se Avstrija priključila EGS in osi Bonn—Pariz.

Centralni komite KP Avstrije poziva delavski razred, naj se združi v boju proti »novemu anšlusu« in naj se bojuje za neodvisnost ter nevtralnost države.

Decentralizacija v Iraku

Nova vlada bo zadostila zahtevam Kurdov

KAIRO, 10. marca (MEN). Nova iraška ustava bo predvidela »decentralizacijo« države. S to odločbo naj bi zadostili sedanjim zahtevam Kurdov.

Po nekem poročilu bagdadskega radia je nacionalni svet revolucionarnega poveljstva sporočil sinoči, da bo predvideni decentralizirani sistem, ki ga bodo sprejeli v Iraku, priznaval nacionalne pravice kurdskemu prebivalstvu, ker so »revolucijo 14. julija izvedli zato, da bi uveljavili pravico in svobodo«.

Nacionalni svet prav tako meni, da temelji enotnost Iraka na sodelovanju med Arabci in Kurdi ter drugimi skupnostmi. Sporočilo poudarja, da bodo ustanovili odbor, ki bo v splošnih potezah orisal načela za decentralizacijo.

Zaradi neizpolnjenih obljub iraške ustave julija leta 1958 so se Kurdi pred 18 meseci uprli ter zahtevali avtonomijo in večjo udeležbo pri delitvi nacionalnega dohodka. Nedavno je nova iraška vlada poslala v Kurdistan dve delegaciji, ki sta se pogajali z voditeljem kurdskega upora Mustafo el Barzanijem.

Kurdi so kmalu po uspešnem udaru poslali v Bagdad svojo delegacijo, ki jo je vodil Džalal El Talabani.

El Talabani je konec februarja izjavil v Bagdadu, da zahtevajo Kurdi avtonomijo, pri čemer bi imel Irak enega predsednika republike, osrednjo vojsko, centralno zunanjo politiko in več skupnih arabsko kurdskih organov.

Mogadiš:

SPOR Z BRITANIJO

Somalski parlament razpravlja o britanski odločitvi, da bodo severni kenijski predeli, kjer živi somalsko prebivalstvo, sestavni del bodoče neodvisne Kenije. Pred dvema dnevoma so bile pred britanskim veleposlaništvom v Mogadišu demonstracije. Demonstrantje so hoteli zažgati poslopje veleposlaništva. Pričakujejo, da bo somalski parlament pretrgal diplomatske stike z Britanijo.

Moskva:

PRELETAVANJE

Moskovski radio je obtožil vlado ZDA, da ameriška vojaška letala v zadnjih dneh nenehoma preletavajo sovjetske ladje, ki plovejo proti Kubi. Sklicujoč se na zunanje ministrstvo je moskovski radio sporočil, da so ameriška letala v štirih dneh petdesetkrat preletela sovjetsko potniško ladjo »Admiral Nazimov«. Neki ameriški rušilec je fotografiral ladjo z razdalje komaj petdeset metrov.

New York:

SKRIVNOST

»New York Times« piše, da načrtov o formiranju multinacionalne jedrske sile NATO ne bo mogoče uresničiti, dokler ameriški kongres ne bo spremenil veljavnih zakonov in dovolil, da ZDA »izdaja« evropskim zaveznikom atomske skrivnosti. List sodi, da se članice NATO ne bodo zadovoljile z udeležbo pri strokovnih jedrske sile, temveč bodo hotele imeti nad njimi tudi kontrolo.

Kabul:

DAUD ODSTOPIL

Afganistanski premier Mohamed Daud Kan je v soboto zvečer podal ostavko. Vzrokov njegovega odstopa niso objavili. Ko je sprejemal Daudovo ostavko, je afganistanski kralj poudaril njegove velike zasluge pri razvoju države. Daud je bil na čelu vlade devet let. Novi predsednik vlade bo dosedanji minister za industrijo Mohamed Jusuf. V kratkem bodo objavili seznam novih ministrov.

SPREJEM PRI AVDU HUMU — Avdo Humo, predsednik odbora ZIS za ekonomske odnose s tujino, je v soboto sprejel študijsko grupo Cerneghijeve fondacije, v kateri so študenti več afriških dežel, ki so na podiplomskih študijah na Višji politični šoli v Ženevi. Grupa bo 7 dni ostala v naši državi, potem pa bo obiskala še nekaj evropskih držav.
Na sliki: Avdo Humo v razgovoru s člani študijske grupe Cerneghijeve fondacije.

Opozorilo Avstriji

V trenutku, ko se avstrijska kriza okrog razdelitve resorjev v novi vladi po trimesečnih sporih polagoma nagiba h koncu (zunanji minister ostane socialist dr. Kreisky, vendar bo o integracijskih vprašanjih soodločal novi konservativni minister za trgovino dr. Bock), je Moskva opozorila Avstrijo na nekatere osnovne pogoje njenega obstoja in jo spomnila na nekatere njene mednarodno pravne obveznosti. Povedala ji je tako rekoč, kaj sme in kaj ne sme.

Opozorilo ni bilo uradno, vendar pa zaradi tega nič manj nedvoumno. Najprej je objavila agencija TASS obširen komentar o prizadevanjih »nekaterih vplivnih avstrijskih krogov«, da bi Avstrijo priključili Evropski gospodarski skupnosti in ji s tem odvzeli status nevtralnosti, nato pa je »Pravda« s kratkimi, ostrimi formulacijami postavila okvire avstrijskim integracijskim željam:

1. pristop Avstrije k EGS bi razveljavil osnovo mednarodno pravnega položaja Avstrije: nevtralni status in Državno pogodbo iz leta 1955;

2. čeprav je Avstrija prostovoljno sprejela nevtralni status, je njena obveza fiksirana z mednarodno pravnimi dokumenti, je torej avstrijska nevtralnost obveza mednarodnega značaja;

3. formule, ki bi omogočala članstvo v EGS in hkrati zagotavljala nevtralnost, ni.

Ta (za občutljive Avstrijce morda preveč rezek) opomin je posledica notranje politične diskusije, ki traja že dalj časa in ki se je posebno razmahnila po novembrskih volitvah. Nacionalistično krilo koalicijske Ljudske stranke, ki se čedalje bolj krepi, zahteva namreč »evropeizacijo« avstrijskega gospodarstva, želi čim tesnejšo naslonitev na EGS in propagira strašilno geslo »Verhungern in der Neutralität«, »umreti od gladu v nevtralnosti«, s čimer postavlja alternativo: priključiti se k »Evropi« in participirati pri njenem gospodarskem vzgonu, ali pa vztrajati pri nevtralnosti in tvegati gospodarski polom. Tem krogom se zoperstavlja predvsem Socialistična stranka, ki negira izključnost te alternative, opozarja na pogubne posledice eventualnega pristopa k EGS predvsem za avstrijsko kmetijstvo in za tiste številne industrijske obrate, ki delajo zdaj skoraj samo za vzhodno tržišče, ter poziva na upoštevanje nevtralnostnih določb Državne pogodbe. Zaradi teh razlik v osnovnih konceptih perspektive avstrijske zunanje politike je SPÖ pravzaprav s tako — nepričakovano — odločnostjo vztrajala pri zunanje političnem resorju v vladi: predsednik stranke dr. Pittermann se je v dneh, ko je bila kriza na vrhuncu, odločil celo za izjavo, da »edino socialistični zunanji minister lahko zagotovi Avstriji nevtralnost«...

Sovjetske pripombe so vzbudile na Dunaju mnogo ogorčenja, ki pa ni bilo povsod povsem koristno. Nasprotnikom »tihega anšlusa« — in ti so, tako sodimo, v večini — je prišlo opozorilo iz Moskve celo prav. Vendar pa ostaja odprto vprašanje, ali ne bo »sovjetski diktat« — kot je takoj in oberoč avstrijska desnica označila to intervencijo — dal raznobarvnim »Evropejcem« novih možnosti za insinuacije na račun nevtralcev in ali ne bo krepil tam, kjer je hotel slabiti. *S. Fras*

MACOVE SANJE

»Zbudi se Mac, zgodovina se ne ponavlja...« (Cummings)

Prvi korak Zahodne Nemčije

Ob otvoritvi zahodnonemške trgovinske misije v Varšavi

Medtem ko so imele vzhodnoevropske države že od 1946. leta, ko so okupacijske sile nadzorovale zahodnonemško trgovino, svoje trgovinske misije v Frankfurtu, Zahodna Nemčija vse doslej ni imela svojih predstavništev v teh državah. Svojo trgovinsko misijo v Varšavi, prvo po drugi svetovni vojni, bo Zahodna Nemčija odprla šele sedaj.

To ocenjujejo v Bonnu kot prvi začetek »topitve ledu« v »zamrznjenih« odnosih do vzhodnoevropskih držav. Sedaj napovedujejo, da bodo aranžmaji, sklenjeni s Poljsko, postali »model« za urejanje odnosov z drugimi vzhodnoevropskimi državami. Tako bodo verjetno v kratkem odprli trgovinske misije z enakimi pooblastili tudi v Budimpešti, Bukarešti in Sofiji.

To so seveda skromni rezultati, toda če upoštevamo sedanje »zamrznjeno stanje«, je to le korak naprej k ustvarjanju boljšega vzdušja. Vzroke za te začetne korake pa je treba iskati v ustreznih potrebah same Zahodne Nemčije in v okviru splošnega dogajanja in popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom.

Ali pomenijo ti prvi koraki začetek realističnega poglavja v bonnski politiki do Vzhoda, korak na liniji popuščanja ter težnjo, da pride do boljših odnosov z vzhodnoevropskimi državami? Krepitev in razvoj gospodarskih odnosov in začetki normalizacije so lahko odločilno gibalo za reševanje še drugih spornih vprašanj na področju medsebojnih odnosov. Spomniti pa se moramo, da zahodnonemški zunanji minister Schröder tudi to pot ni pozabil poudariti, da »podpis tega sporazuma ne pomeni spremembo zahodnonemškega stališča glede diplomatskih odnosov z državami, ki so priznale Vzhodno Nemčijo«. To pomeni, da je Bonn že vnaprej postavil okvire in meje, do kam naj bi se razvijala normalizacija z vzhodnoevropskimi državami, hkrati pa ponovno opozoril, da se nima namena odpovedati uporabi znane Hallsteinove doktrine, četudi se je izkazala kot nevzdržna in preživela ter je doslej samo škodovala ugledu Zvezne republike Nemčije. Po vsem tem se dozdeva, da bo Bonn še nadalje le počasi razbremenjeval svojo zunanjo politiko nepotrebnega in škodljivega balasta hladne vojne v splošnem procesu mednarodnega popuščanja. *S. Lenardič*

Duclos o sodelovanju s socialisti

Pariz, 10. marca. (Tanjug) Član političnega biroja KP Francije Jacques Duclos je nedavno izjavil, da različna gledišča, ki jih imata KPF in francoska Socialistična stranka (SFIO) o Skupnem evropskem tržišču in o NATU, ni treba jemati kot oviro za sodelovanje obeh partij na področju zunanje politike.

Duclos, ki je govoril na zborovanju občinskih svetovalcev — komunistov, je zavrnil pripombe, da KP Francije brez pridržkov izvaja politiko KP ZSSR. »KP ZSSR je avantgarda mednarodnega komunističnega gibanja, to pa ne pomeni, da ostale komunistične partije ne določajo same svoje politike, spoštujoč načela marksizma-leninizma,« je dejal Duclos.

Evropa bo dobila rakete Pershing

Washington, 10. marca. (AP) Kot se je zvedelo v obveščenih krogih, bodo ZDA sredi tega leta poslale evropskim zaveznikom izstrelke tipa »Pershing«. Te projektile izstreljujejo iz bombnikov, in sicer do 400 milj daleč. To se je zvedelo potem, ko je Pentagon sporočil, da bodo ta mesec poslali v Evropo prvi bataljon suhozemnih sil, ki bo oborožen s projektili »Sergeant«, ki lete 75 milj daleč.

Izstrelki »Pershing« in »Sergeant« bodo zamenjali rakete »Battlefield«, ki so nepraktične, ker je treba nekaj ur časa, preden so pripravljene na izstrel.

Telegrami

SESTANEK SENGHOR-SEKOU TOURE — CONACRY. — Včeraj sta se v gvinejskem glavnem mestu sestala gvinejski predsednik Sekou Toure in senegalski predsednik Leopold Senghor.

LAOŠKI KRALJ V LR VIETNAMU — HANOJ. — Laoški kralj Savang Vatana je s svojim spremstvom prišel na uradni obisk v Hanoj. Vatana je bil prejšnji teden v Pekingu.

AFRIKA IN EGS — DAR ES-SALAAM. — Tanganjiški, ugandski in kenijski delegati so odpotovali v Bruselj, kjer se bodo razgovarjali o odnosih z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

ETNA BRUHA — CATANIA. — S snegom prekriti ognjenik Etna na Siciliji je spet začel bruhati dim in lavo. Erupcije so manjše jakosti.

POPLAVE V PERUJU — LIMA. — 40 000 prebivalcev mesta Ika so morali evakuirati, ker je istoimenska reka prestopila bregove in poplavila mesto.

SOVJETSKI PROTEST — MOSKVA. — Zaradi bombnega atentata na sedež sovjetskega zastopništva »Inturista« v zahodnem Berlinu, ki je v britanskem sektorju, je sovjetska vlada ostro protestirala pri britanskem veleposlaniku.

Pa še to

ISKALEC VODE. — V zahodnonemškem mestu Staffelsteinu dva dni niso imeli vode. To je zakrivil uradni iskalec vode. V okolici mesta je s svojo bajalico iskal prostor, kjer bi naj izkopali vodnjak. Prostor je našel in ko so začeli vrtati, so navrtali — glavno cev mestnega vodovoda.

NAŠE RAZGLEDE

PEDAGOGI PRIPOROČAJTE DIJAKOM

ODNOSI MOSKVA – PEKING

Navzkrižja so zdaj jasnejša

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

MOSKVA, marca. Tu in tam se je te dni v SZ kdo tudi spomnil, da je pred desetimi leti umrl Stalin, toda nikakršnega vidnega znamenja te desetletnice ni bilo opaziti. Res pa je, da sta celotni sedanji sovjetski razvoj in družbena politična stvarnost — vključno tudi to, da niso z ničemer pokazali, da gre za dan Stalinove smrti — nenehni priči tega, da je Stalin pred desetimi leti zares umrl. Fizično in idejno.

Prav te dni, ko v Sovjetski zvezi omenjajo Stalinovo ime samo še takrat, kadar odpravljajo njegove napake in stranpota, so prišli iz Pekinga v Moskvo dokumenti, ki negirajo skoraj vse iz sovjetske desetletne destalinizacije, Stalina pa postavljajo na piedestal marksističnega klasika. Tudi ta pekinška ponovna afirmacija stalinizma bi zadostovala, da bi — v primerjavi z uspehi destalinizacije v Sovjetski zvezi — spoznali globino sedanjih navzkrižij v sovjetsko-kitajskih odnosih. Stalinizem pa je samo eden izmed aspektov, in to celo manj pomembnih, v kompleksu teh odnosov, kakršni nastajajo po objavi protisovjetskih dokumentov v »Žen Min Ži Bao« in »Rdeči zastavi«. Takoj moramo poudariti, da imajo v Moskvi kitajske kritike na rovaš Thoreza in Togliattija predvsem za kritiko, naperjeno proti politiki sovjetskega vodstva.

Če je bilo v odnosih med Moskvo in Pekingom še kaj nejasno oziroma nedorečeno, potem so ta navzkrižja postala zdaj vsekakor jasnejša in bolje definirana. To je v Sovjetski zvezi mišljenje vseh, ki so lahko prebrali besedilo zadnjih kitajskih člankov. Sovjetsko časopisje zaenkrat še ni ničesar pisalo o serijski kitajski gonji proti sovjetski politiki. Na ustaljen način priobčajo v rubriki »socialistične države« vesti o kitajski izgradnji, medtem ko so kot zadnjo s področja sovjetsko-kitajskih odnosov objavili informacijo o obisku sovjetskega veleposlanika pri Mao Ce Tungu in o Gromikovem kosilu s kitajskim veleposlanikom. Te novice so v danem trenutku ustvarile celo vtis, kot da se v teh odnosih nekaj giblje v nasprotni smeri od tiste, v kateri so se dogodki doslej odvijali pod vplivom zadnjih kitajskih člankov. Vtis ni bil — kot kaže — docela brez osnove tudi zategadelj, ker smo bili prav v tem času priče celi vrsti posredovanj, da bi ta spopad omilili in potlačili. Sovjetsko časopisje je opustilo sleherni polemični akcent in začelo celo objavljati novice iz Kitajske. V svojem zadnjem govoru se je N. S. Hruščov ogibal, da bi govoril o nesoglasjih, ter je pozival edinole na komunistično enotnost in solidarnost. »Pravda« je hkrati z vso pozornostjo priobčila izjavo Luigija Longa o tem, kako potrebni so bili stiki med vodstvi in kako potrebno bi bilo sklicati posvetovanje vseh komunističnih partij. To izjavo so imeli prav tako za osnovo vsaj pomiritve polemike, če ne že tudi za iskanje kompromisa. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, je sovjetsko vodstvo dalo vedeti, da je pripravljeno na neposredne stike s Pekingom, celo na najvišji ravni, samo da bi se čimprej lotili razčiščevanja spornih vprašanj.

V takšnem položaju, ko so mnogi opazovalci v Moskvi pričakovali, da bodo objavili bilateralne stike in sporazum o kompromisnem prenehanju javnih polemik, so v Pekingu priobčili nove članke. Članke so opazovalci takoj ocenili kot zelo oster in resen kitajski korak, tako zategadelj, ker so bili v nekem smislu nepričakovani, kot tudi zato, ker so po tonu ostrejši od vseh doslej publiciranih kitajskih dokumentov.

Moskva na to doslej še ni uradno reagirala, verjetno zato, ker prinaša nova kitajska gonja nove zaostritve in ker zajema celoten razpon sodobnih problemov komunističnega gibanja. Sovjetsko vodstvo želi spričo tega previdno in z odgovornostjo pretehtati in dozirati svojo reakcijo. Vsekakor se je dozdaj izoblikovalo mnenje, da pomeni serija kitajskih člankov odločno negativen odgovor na vse pobude s sovjetske strani in od drugod, in to od berlinskega kongresa sem, četudi je kitajsko vodstvo formalno sprejelo predlog, naj bi prenehali s polemiko, in predlog o bilateralnih srečanjih ter mednarodni konferenci. Nihče tukaj ne skriva več, da so se vsa posredovanja in prizadevanja za omiljenje spopadov končala brezuspešno in da daje kitajska pobuda spopadu nov polemični pečat.

Drugi sklep je, da serija kijatskih člankov precej razširja dosedanjo polemiko in nerazumevanje. Ne gre več za diferenciacijo stališč v tolmačenju deklaracij z moskovskih posvetovanj komunističnih partij ali za različno vrednotenje te ali one taktične poteze na mednarodnem področju. Tudi ne gre več niti za kitajsko sprejemanje splošne koeksistenčne pozicije, niti za dejansko negiranje njene praktične vrednosti in uporabnosti. To pot gre za razčlenjeno doktrino, ki (ko najpogosteje citira Hruščova, ne da bi ga neposredno omenjala) sovjetskim pozicijam in formulacijam zoperstavlja kitajska stališča ter formulacije o vseh najbolj bistvenih vprašanjih politike in boja sodobnega komunističnega gibanja. Skorajda ni niti ene trditve ali akcije sovjetske postalinske politike, da je ti dokumenti ne bi napadali in kritizirali in kateri ne bi postavljali točno definirano protitezo, s pretenzijami zgodovinske marksistične utemeljenosti. V Moskvi sklepajo, da gre verjetno za namero kitajskega vodstva, da bi pritiralo spopad do skrajnih meja. To bi pomenilo, da želi Peking uveljaviti svojo pozicijo »drugega središča« v komunističnem gibanju celo za ceno razcepa, opiraje se pri tej dejavnosti na sile in grupacije, ki so po svoji objektivni in subjektivni konstituciji naklonjene poenostavljenim pozicijam tako imenovanega levega ekstremizma. S tem v zvezi je na primer zelo značilno, da se kitajski članki obračajo k afriškim, azijskim, južnoameriškim in drugim gibanjem v nerazvitih področjih sveta. Kolikor je mogoče razumeti iz teh člankov in zadnjih akcij Pekinga, je kitajsko vodstvo prepričano, da bi na tem terenu lahko izvedlo svojo razcepitveno akcijo in ustvarilo »svoja« vplivna področja, morebiti celo s skrajnim ciljem, da bi prisililo sovjetsko vodstvo k umiku in pristanku na kitajske pozicije. Tako si tolmačijo tukaj zahtevo, ki je nenavadna za sedanje odnose med partijami, naj se namreč komunistične partije, ki so kritizirale KP Kitajsko, »opravičijo« zaradi teh kritik in »naj priznajo, da so se zmotile«.

Neki članek, ki ga je priobčil organ CK KP SZ »Komunist« — članek govori o »mirni koeksistenci in revolucionarnem boju« — je ondan ponovil uveljavljene sovjetske pozicije, četudi v besedilu ni bilo zaslediti niti enega neposrednega političnega poudarka proti Pekingu. Toda le malo je verjetno, da bo sovjetski odgovor na novo kitajsko gonjo ostal samo v teh okvirih. Verjetno bodo najprej počakali na odziv neposredno prizadetih partij — italijanske in francoske. V Moskvi se namreč vsi jasno zavedajo, kaj je glavni namen kitajske akcije. Zato bo ta najnovejši kitajski korak gotovo sprožil protikorak sovjetskega vodstva. Dejstvo pa, da je ta akcija vsaj v javnosti nekoliko v zamudi, priča samo o resnosti in širini problemov, ki se jih mora lotiti.

F. Barbieri

Vzgoja koroških zadružnikov

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu s svojimi kreditno kmetijskimi in drugimi zadrugami je edina organizirana oblika gospodarske samopomoči koroških Slovencev. Slovensko zadružništvo na Koroškem ima že staro tradicijo: lani je Hranilnica in posojilnica v Št. Jakobu v Rožu slavila svoj 90-letni jubilej kot najstarejša kmečka kreditna zadruga Avstrije sploh in leta 1961 je Zveza slovenskih zadrug v Celovcu proslavljala 40-letnico svojega obstoja in delovanja.

V teh desetletjih je slovensko zadružništvo na Koroškem prehodilo dolgo pot, na kateri je zabeležilo vrsto lepih uspehov, premostiti pa je moralo tudi nešteto težav. Najhujši udarec mu je prizadejal nacizem. Slovenske zadruge so bile razpuščene in oropane vsega premoženja, mnogi zadružni funkcionarji pa so romali v zapore. Šele nekaj let po drugi svetovni vojni je koroškim Slovencem uspelo, da so jim po vrsti kompliciranih povračilnih procesov zadruge vrnili. Morali pa so začeti zopet od začetka, da so si v naslednjih letih z velikimi napori ponovno ustvarili temelje zadružne samopomoči.

Danes imajo slovenske zadruge zopet pomembno vlogo v južni Koroški. Vendar jim težav ne povzroča le čedalje močnejša in premišljeno forsirana konkurenca nemškega zadružništva, ki se načrtno širi tudi v slovenskem predelu Koroške, marveč tudi pomanjkanje strokovnih kadrov.

Tej skrbi je bil posvečen tu je sledila diskusija, v kateri so referenti in udeleženci tečaja v živahnem razgovoru izpopolnili teoretično znanje s praktičnimi izkušnjami. *J. Korošec*

Iz včerajšnje tretje izdaje

Sirski odgovor Naserju

Damask, 9. marca. (AFP). Radio Damask je popoldne oddajal naslednji odgovor nacionalnega sveta sirske revolucije predsedniku ZAR Naserju:

»Nacionalni svet revolucionarne komande je prevzel oblast v Siriji, da bi razbil razdvojenost in v kali zatrl vsa opravičila za to razdvojenost in zgradil močno arabsko unijo, ki bo napredna v svojih ciljih ter bo imela podporo ljudstva in zaupanje v prihodnost. Sirsko ljudstvo je izšlo iz katastrofe razdvojenost ter v kali zatrl v enotnost in obogateno z novo izkušnjo. Nacionalni svet sirske revolucije je označil dan strmoglavljenja vlade kot zgodovinski datum, ker je bila strmoglavljena reakcionarna, oportunistična in izdajalska vlada ter zbrisana sramota, Siriji pa vrnjen lik prave arabske dežele. Naklepi imperializma, da razbije enotnost arabske nacije in zbriše njen nacionalizem, so bili razkrinkani. Kampanja reakcionarne separatistične vlade je nasprotno njenim ciljem okrepila zaupanje arabske nacije v enotnost, svobodo in socializem. Sirskemu ljudstvu je v teh zgodovinskih dneh uspelo preprečiti zarote imperializma, ki je poskušal ovekovečiti separatizem in ga utrditi. Sirsko ljudstvo je našlo pravo unionistično in socialistično pot ter bo v bodoče nosilo zastavo arabske zveze. Sirsko ljudstvo in njegova vojska sta delili ogorčenje ljudstva ZAR in njegove vojske ter nista dovolili, da bi se ju lotil obup. Vedno sta popolnoma zaupali v neizogibnost unije in enotnost ter sta bili prepričani, da bo borba Arabcev v vseh deželah gotovo privedla do enotnosti in izgradnje socialistične družbe. Enotnost, ki je bila dosežena leta 1958 z voljo sirskega in egiptovskega ljudstva, pomeni korak naprej v revoluciji in bogati borbo arabskih narodov. Katastrofa secesije je bila koristna lekcija ter so bili onemogočeni poskusi imperializma, da bi se okoristil s to priložnostjo in likvidiral borbo za enotnost Arabcev. Ti poskusi niso prevarali sirskega ljudstva, in ga niso spravili z revolucionarne poti, po kateri gre ZAR. Vezi, ki združujejo egiptovsko in sirsko ljudstvo, so sedaj močnejše kakor kdaj koli in so ravno tako trdne v srcih vseh Arabcev«.

Uspehi britanske KP

Generalni sekretar Komunistične partije Britanije John Gollan je v partijskem glasilu »Daily Worker« objavil članek, v katerem je sporočil, da se je število članov stranke in članov komunističnega mladinskega gibanja povečalo od leta 1958 za 32%. Vzrok za porast članstva vidi Gollan v hudih gospodarskih težavah, ki so zajele Britanijo.

V ZSSR več jekla kot v EGS

Produkcija jekla na svetu se je lani povečala z 361,3 na 369 milijonov ton. Najbolj se je proizvodnja povečala v ZSSR, namreč s 70,7 na 75,5 milijona ton. S tem je ZSSR prvič prekosila zahodnoevropsko gospodarsko skupnost, ki je v preteklem letu proizvedla 72,6 milijona ton jekla. Produkcija jekla v ZDA se je povečala z 90,4 na 90,7 milijona ton, zmanjšala pa se je na Japonskem (z 28,3 na 27,5) in v Veliki Britaniji (z 22,4 na 20,8 milijona ton).

ZDA v Latinski Ameriki

Ameriški list »New Republican« poroča o vplivu ameriškega kapitala v državah Latinske Amerike: severnoameriške finančne ali industrijske družbe imajo pod kontrolo 95% južnoameriških rudnikov, 90% železnic, 85% jeklarske industrije in elektrarn ter 30% vseh drugih industrijskih panog.

Fordovi profiti

»Fordova« akcijska družba v Zahodni Nemčiji je objavila svoj zaključni račun za leto 1962. Račun izkazuje 112 milijonov nemških mark čistega dobička. Ker znaša osnovni kapital te evropske filiale ameriškega koncerna 130 milijonov mark, znaša dobiček torej 86%.

Indijski obrambni proračun

Indijski finančni minister Desai je izjavil, da se bo obrambni proračun letos zvišal s 3,6 milijarde rupij na 8,6 milijarde. Izdatki za obrambo so predstavljali doslej 24% celotnega državnega proračuna, zdaj pa bodo znašali 47%.

Preveč francoskega in italijanskega vina

Produkcija vina v Franciji in Italiji naglo narašča. Leta 1961 so v Franciji pridelali okrog 40 milijonov hl vina, lani 73 milijonov hl. V Italiji je znašala proizvodnja vina leta 1960 53 milijonov hl, leta 1961 55 in lani 63 milijonov hl.

Kazenski ukrepi v DR Nemčiji

Petdeset kaznjencev, ki so jih v lanskem poletju amnestirali, je moralo ponovno v zapor. Niso se namreč vrnili na svoja delovna mesta ali pa so jih kmalu zapustili, nekateri pa so obiskali vzhodni Berlin, kar jim je bilo prepovedano.

Nacistična organizacija v Cambridgeu

Britanska policija je na univerzi v Cambridgeu razkrila in razgnala tajno nacistično organizacijo. Člani te skupine so lani napadli in ranili Briana Politta, sina nekdanjega generalnega sekretarja britanske Komunistične partije.

Obratne nesreče v Zahodni Nemčiji

Kot »krvavo bilanco nemškega gospodarskega čudeža« je označil podpredsednik zahodnonemške sindikalne zveze Beerman visoko število obratnih nesreč v zahodnonemških tovarnah: lani je bilo pri takih nesrečah poškodovanih 3,2 milijona delavcev.

Gyula Oszko: Sedemnajsti teden (II)

III.

Zločin

»...ljudsko sodišče ga je spoznalo krivega zaradi: konstantno izvršenega zločina proti narodu, formuliranega v točki 5. člena 15 ter v odstavku 1, poglavje 1. Zakona VII. iz leta 1946.« To je odlomek iz obsodbe.

Sedemnajsti teden po aretaciji. Pred zajtrkom sprehod v celici, potem umivanje. Prej je imel tudi navado, da je telovadil. Toda pred približno mesecem in pol je s tem prenehal. Vedno je imel rad sistematično delo. Že večkrat je bil aretiran, preživel je vrsto let v zaporu in koncentracijskem taborišču. Vedel je, ker se je bil naučil, da je čuvanje samega sebe kar koristna poraba časa. Vedno si je prizadeval, da bi tudi v najtežjem in najbolj mučnem položaju našel neko vsebino, da bi izdelal neki sistem. To se je tako vživelo vanj, da je bil tudi na prostosti izredno reden in da se je pri delu držal strogega reda. Prav zato so ga znanci v glavnem imeli za togega in pedantnega.

Med običajnim sprehodom je v sebi ponavljal pesmi, da bi enoličen sprehod — pet korakov naprej in prav toliko nazaj — napravil znosen. Bil je inženir, vendar je zelo ljubil književnost, posebno poezijo. Ko je bil še srednješolec, je poskušal tudi sam pisati. Dolgo se je ukvarjal z mislijo, da bo postal pisatelj. Glasba jezika, zvok besedi ter harmonija misli in besed, vse to ga je vedno navduševalo in še od tistih časov čustveno delovalo nanj.

To sedemnajsto nedeljo je med sprehodom kdo ve kolikokrat ponavljal verze Jozsefa Atile. Sam pri sebi je obujal pesem »Ob Donavi«. Dobro se je spominjal ritma in vsake podrobnosti, pa mu je zato že pri drugem poskusu uspelo pesem v celoti ponoviti. Potem je kot nekakšno molitev tiho odmrmral verze pesmi »Zrak«. Boleče ga je prizadela enakost razpoloženja, trde besede v verzu: »Nisem si tako zamišljal reda, to ni domovina moje duše...« Podobno ga je prizadel tudi vzklik na koncu: »Pridi svobodno, ti mi prinesi red!« Bolelo ga je, da so obtožujoče besede pesnika tako ustrezale njegovemu sedanjemu položaju. Pa vseeno se kar ni mogel ločiti od pesmi, ki je tako točno izražala njegova čustva. Ponavljal je v sebi posamezne dele še takrat, ko se je na hodniku že začulo žvenketanje posode, v kateri so mu prinašali zajtrk.

Zaradi slabe hrane je bil vedno lačen in ta občutek je ob zvoku posode postal še bolj mučen. Način razdelitve in postrežba sta bila taka, da sta odvzela še tisto malo okusa tako zaželeni slabi hrani. Puščali so mu jo tik pred vrati, na kamnitih tleh hodnika v skodelici, pred nogami paznika in oficirja državne varnosti, ki sta stala drug poleg drugega. Vedno, kadar je vzel skodelico, se je moral globoko pripogniti, vse do tal, pred parom državnih škornjev in parom rumenih čevljev. Ko je pojedel, se je vse ponovilo, potem pa so se vrata celice zaprla in ostal je sam.

Sedel je na posteljo, se s hrbtom naslonil na zid in iztegnil noge. Zrl je v svoje čevlje, izrabljene od mnogih sprehodov, brez vezalk. Ti čevlji, ki jih je kupil komaj teden dni pred aretacijo, so bili zdaj brez oblike, izsušeni, brezbarvni in prašni. Nogavice nad njimi so bile zmečkane, robovi pa že malo zlizani. Dotaknil se je brade — prsti so mu polzeli po licu, ki že dva tedna ni bilo obrito. Kislo se je nasmehnil: »To prav ustreza temu položaju, temu okolju.«

Sedel je na postelji. Zaradi bivanja v tej kleti, ki se je vleklo že skoraj štiri mesece, je toliko oslabel, da je po sprehodu čutil utrujenost. Mislil je na zaslišavanje iz prejšnjega, sedemnajstega tedna, na to, da ga bodo zdaj gotovo že obsodili. Prejšnji petek je podpisal neki zapisnik, s pomočjo katerega bodo tako njegovo aretacijo, kot postopek z njim, lahko legalizirali z obsodbo. Da je podpisal zapisnik, je bilo krivo dejstvo, da se je na pol predal.

Tudi v sedemnajstem tednu so ga, kot je to sploh prišlo v navado konec avgusta, vsako jutro okoli devetih odpeljali na zaslišavanje. Tisti teden preiskovalec ni več skušal vplivati nanj v tem smislu, da s svojim priznanjem lažno bremeni druge, prijatelje. Vpraševal ga je samo o njem, o njegovih dejanjih. Šlo je za aretacijo leta 1942. Preiskovalec je šel po vrsti. Od vrnitve iz Francije, vključitve v ilegalno gibanje in priprav za ustanovitev Fronte neodvisnosti, do aretacije, zaslišavanja vojaških preiskovalcev in Gestapa, sodnega procesa v Margit Kerutu in obsodbe, vse do bega leta 1944.

Vsako dopoldne je moral na vprašanja preiskovalca podrobno pripovedovati posamezne dogodke iz tega časa. To pripovedovanje podrobnosti je potekalo razmeroma mirno. Preiskovalec, 23- ali 24-letni mladenič, ki se je imel za popolnoma zanesljivega, veščega in genialnega oficirja-preiskovalca, ga je neprestano prekinjal z nadutimi in zlohotnimi pripombami, vprašanji in predpostavkami, ki so bila ena bolj lažna od druge. Pojasnjeval je in pojasnjeval, toda pokazalo se je, da preiskovalec ne ve prav nič o ilegalnem komunističnem gibanju, o policijskih in sodnih metodah in o razmerah v zaporih med Hortyjevo vladavino. Ta neobveščenost, ki jo je spremljala zlonamernost, je najbolj neposredno prispevala k temu, da mu je bilo videti vse nesmiselno. Utrudil se je s pojasnjevanjem okolnosti, postal je brezmočen in navsezadnje je prepustil preiskovalcu, da je prihajal do posameznih lažnih zaključkov ter stvarem dajal marsikatero ostrejšo formulacijo.

Vsako dopoldne mu je tako minevalo pri pretresanju in reviziji posameznih obdobij v njegovem življenju. Popoldne pa je moral sam napisati vse, o čemer so govorili dopoldne. Zvečer je bil sestavljen zapisnik.

Ob tej priložnosti je preiskovalec narekoval »priznanje«, ki ga je prejšnji dan napisal, vendar je pri tem izpustil mnogo delov in jih mnogo povsem brez smisla spremenil. Zapisnik je narekoval neki daktilografinji. Vedno ga je zmedla ta daktilografinja, katere spretni prsti so pisali na stroju tisto, kar je narekoval preiskovalec. Zmedla ga je, sedeč tam v lepi obleki, čedna in negovana. Pisala je in očitno sploh ni mislila o tistem, kar piše. Njega tako rekoč sploh ni opazila. Med pisanjem je gotovo mislila na nakupovanje ali na druge opravke ali pa morda na otroka, ki že spet potrebuje čevlje. Opazoval jo je in mislil, kako zvečer, ko se po osvetljenih ulicah vrača domov, gotovo sploh ne misli več na tisto, kar je pisala. Sicer je bila videti, kot da ima srce, vendar to ni bilo tisto najvažnejše. Bila je nekdo »od zunaj«, nekdo, ki je bil zainteresiran, skoraj javnost.

Njena prisotnost ga je vedno nekako zmedla, in to je bil eden od razlogov, da je med pisanjem zapisnika le redkokdaj dajal pripombe na narekovano besedilo. Po sestavljanju zapisnika je moral vsak izvod podpisati, potem pa so ga odpeljali v celico. Dneva je bilo konec.

Mislil je na zaslišavanje v sedemnajstem tednu. Ta teden je podpisal priznanje, ki ga je težko obremenilo. Podpisal je zapisnik, v katerem je priznal, da se je leta 1942 pred vojaškim sodiščem »strahopetno« obnašal, da »si ni upal« povedati, da je komunist. V zapisniku je bilo še to, da je s tem hotel zavarovati svojo kožo, da pa je hkrati otežil položaj svojih tovarišev. Od vsega pa je bilo res samo to, da je leta 1942 na vprašanje predsednika sodišča, če je član partije, odgovoril »ne«. Dejal je, da je »madžarski patriot in nasprotnik Nemcev«. »Strahopetci ste bili, vi, tako imenovani ilegalci« — je tedaj ugotovil preiskovalec. Udobno se je naslonil in dodal: »Ne bi prikrival, da sem v partiji, pa če bi me sekali na koščke...« V resnici tega ni storil iz strahopetnosti, ampak se je držal navodil partije, da bi olajšal položaj glavnim obtožencem. Zapisnik, ki ga je ožigosal kot strahopetca, pa je je podpisal!

Napačnih razlag in podobnih izpreminjanj je bilo precej tudi v prejšnjih zapisnikih. Tako je na primer podpisal zapisnik, v katerem je priznal, da je v Španiji ob prebitju sovražnikove fronte pri Ebru »dezertiral«. Tudi to ni bilo res, ker je bil ranjen, pa so ga zato kot ranjenca odstranili s fronte. Bilo je še mnogo drugih, manj važnih samovoljnih sprememb v množici zapisnikov, ki jih je podpisal. Toda sedemnajstega petka — je bil po njegovem mnenju težji od vseh dosedanjih zaradi stavka: »Poslabšal je položaj svojih tovarišev — obtožencev.« Na osnovi tega ga bodo gotovo obsodili.

(Se nadaljuje)

Večji izvoz in manjši uvoz

Presežek uvoza izdelkov elektroindustrije se je zmanjšal

Proizvodnja v elektroindustriji se je lani v jugoslovanskem merilu povečala v primerjavi s prejšnjim letom za 12%, v Sloveniji pa za 15%. Razen proizvodnje elektro strojegradnje, ki je lani bila nekoliko manjša, se je vsa ostala proizvodnja povečala.

Tako se je proizvodnja rotacijskih strojev, izražena v kilovatih in tonah, zmanjšala, vendar je bil finančni efekt večji kakor predlani in sicer zaradi preusmeritve na proizvodnjo takih izdelkov, ki zahtevajo več kvalificiranega dela. Proizvodnja termičnih aparatov se je v državnem merilu povečala za 62 %, v Sloveniji za 60 %, medtem ko se je proizvodnja radijskih sprejemnikov le neznatno povečala, v Sloveniji pa se je celo zmanjšala za 16 %. Proizvodnja telefonskih aparatov se je povečala za 28 %, oziroma za 21 % v Sloveniji, na katero odpadejo tri četrtine te proizvodnje. Kakor kažejo ti podatki, se proizvodnja elektro industrije opazno povečuje, precej zaradi čedalje večje integracije, ki jo v tej industriji ugodno uvajajo.

Domače potrebe po proizvodnji elektroindustrije že stagnirajo, tako da je po ugotovitvah Inštituta za zunanjo trgovino z razvojem proizvodnje nujno večati izvoz. V letu 1962 se je izvoz povečal za 13 %, oziroma od 7,78 milijarde deviznih dinarjev v letu 1961 na 8,79 milijarde v letu 1962. Ta porast je tem pomembnejši, ker se je proizvodnja povečala samo za 12 %, uvoz pa se je zmanjšal za 10 %. Od vseh produktov elektroindustrije največ izvažamo kable (70 % vsega izvoza), opazno pa smo povečali tudi izvoz generatorjev, elektromotorjev, pretvornikov, agregatov, transformatorjev, usmerjevalcev, razklopnih aparatov, radijskih in TV sprejemnikov, telefonov, števcev in hladilnikov.

Osnovni problem izvoza je razen absolutnega povečanja tudi njegova regionalna usmeritev. Lani se je delež izvoza v vzhodnoevropske države zmanjšal od 74 % na 60 %, medtem ko se je povečal delež izvoza v zahodnoevropske države od 4 na 10 odst., izvoz v Afriko in Azijo pa od 3 na 6 % oziroma od 6 na 20 %. Razlika pa je še vedno velika, ker uvažamo predvsem iz zahodnoevropskih držav.

Sam uvoz v prejšnjih letih ni bil v skladu s porastom proizvodnje. V primerjavi z izvozom se je negativni saldo panoge nenehno večal. S procesom integracije in s tehnično kooperacijo pa je lani uvoz nazadoval za 10 %, oziroma za 1,4 milijarde deviznih dinarjev. Tako se je negativni saldo panoge ob povečanem izvozu zmanjšal od 6.6 na 4.2 milijarde.

V primerjavi z letom 1961 je v letu 1962 najbolj upadel uvoz transformatorjev, radijskih in TV sprejemnikov, ultrazvočnih elektromagnetnih aparatov, števcev, signalnih naprav, rentgenskih aparatov in električnih gospodinjskih pripomočkov.

Pogodbene obveznosti glede uvoza delov, ki so bile vezane na nakup tujih licenc in tehničnih dokumentacij, so skoraj že potekle. Zato je pričakovati, da bosta integracija in delitev dela med podjetji še hitreje zmanjševali uvoz in omogočili hitrejšo proizvodnjo na osnovi lastnih konstrukcij in z domačim reprodukcijskim materialom. Na ta način bi se tudi povečala enakopravna kooperacija z industrijsko razvitimi državami, iz katerih bi lahko krili potrebe nujnega uvoza delov in proizvodov, ki se jih pri nas iz tehničnih razlogov ne izplača izdelovati, zlasti na področju elektronike.

In—

Še je mogoče izpolniti izvozni načrt

V Novolesu so zaradi okrnjenega dovoza hlodovine v zaostanku

V januarju in februarju je podjetje Novoles izvozilo svojih proizvodov za 121.620 dolarjev, kar je 81.39% mesečnih ali 12.32% letnega načrta izvoza.

Spričo tega, da delajo že več kot mesec dni z zmanjšano zmogljivostjo, in gre vsak hlod neposredno iz voza v stroj, je ta dosežek izvoza zadovoljiv. Vprašanje večjega dovoza hlodovine pa še ni rešeno. Ni problem samo dovoz, temveč tudi posek. Snega je še toliko, da je vzlic manjšemu mrazu posek še vedno otežkočen, še bolj pa spravilo. Na Dolenjskem namreč ni večjih sečišč, temveč so močno raztresena, pota do lesa pa pod debelim zmrznjenim snegom. Najbolj redni dobavitelj bukove hlodovine, za katero predvsem gre, je bilo v tej kritični dobi za obrate Novolesa Kmetijsko gozdarsko posestvo Brežice, ki je vso zimo skrbelo tudi za oranje snega do sečišč.

Lesno predelovalno industrijo pa preganja tudi čas. Če se bo zakasnil razrez bukovine, pomeni to zakasnitev pričetka rezanja jelovine. Tega pa ni mogoče dopustiti, ker je potrebno rezan les iglavcev pred prodajo tudi posušiti, zato mora biti razrezan v poletnih mesecih.

Kljub temu pri Novolesu menijo, da bi bilo s skupnimi prizadevanji možno do konca leta nadomestiti zaostajanje izvoza v teh prvih mesecih. Predvsem je potrebno takoj napeti vse sile za hiter posek bukovine in takojšnje spravilo do predelovalnih obratov. To delo bi moralo biti opravljeno do konca aprila, da bi potem lahko pravočasno začeli z razrezom lesa iglavcev. Ena izmed možnosti je tudi, da bi nekaj bukovine posekali v poletnih mesecih. Lanski poizkus je pokazal, da so deske iz poleti posekane bukovine celo lepše kot »zimske«. Pogoj je samo, da od poseka do razreza ne sme preteči več kot dvajset dni. To pa je možno doseči ob dobri organizaciji dela.

Letošnja zima pa prav tako opozarja, da bi bilo potrebno čimveč lesa posekati že v jeseni, vsaj 50 % predvidene sečnje. Če bi pri tem les sproti spravljali do nakladališč, ob večjih snežnih padavinah pa pota sproti »odpirali«, bi se izognili takim težavam pri preskrbovanju lesne predelovalne industrije, do kakršnih je prišlo letos. Seve, v večji meri bi bilo potrebno tehnično opremiti tudi gozdarsko proizvodnjo, ki je v resnici dokaj primitivna.

Pri Novolesu torej menijo, da bodo vzlic vsem tem težavam do konca leta izpolnili predvideni načrt izvoza v vrednosti okoli milijon dolarjev. Za letos so predvideli po vrednosti nekoliko manjši izvoz kot je bila lanska realizacija zaradi predvidene selitve obrata lesne galanterije iz Novega mesta v Stražo. Po preselitvi pa bodo lahko proizvodnjo finalnih izdelkov za izvoz znatno povečali.

P. Romanič

Šoferji o svojih problemih

Plenum združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije

Ljubljana, 10. marca. — Danes je zasedal plenum združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije. V zvezi z reorganizacijo okrajnih ljudskih odborov je plenum sklenil, da bodo dosedanje samostojne podružnice, ki so bile neposredno vezane na republiško združenje, odslej vključene v nove okrajne odbore. Območja teh odborov se pokrivajo z območji novih okrajnih ljudskih odborov, zato je plenum razrešil dosedanje okrajne odbore Murska Sobota, Kranj in Nova Gorica.

Iz poročila predsednika združenja Rudija Celarja povzemamo, da se je organizacija v zadnjem letu močno ukvarjala s težavnimi delovnimi pogoji poklicnih šoferjev. Pri tem je vzdrževala stike z družbeno političnimi forumi, zlasti pa še z Avtomoto zvezo Slovenije in republiško komisijo za prometno varnost. Sodelovanje v akcijah za večjo prometno varnost pa je bilo premalo podprto s finančnimi sredstvi, zlasti s strani zveznega združenja.

Občni zbori okrajnih odborov ZSAM so posvetili veliko pozornost cestam, ki ne ustrezajo naglo naraščajočemu prometu ter pomenijo stalno nevarnost za koristnike cest, zlasti še za poklicne šoferje, ki imajo veliko odgovornost za potnike in blago.

Na plenumu so obravnavali tudi nadurno delo šoferjev, probleme njihove delovne dobe v zvezi s predlaganim novim pokojninskim sistemom ter vzgojo kadrov. Ob tem so sestavili komisijo, ki bo podrobneje proučila te probleme in zbrala dokumentacijo, da bo moč dati ustrezne predloge pristojnim organom.

T. B.

Dober start industrije v Slavoniji

Osijek, 10. marca. (Tanjug). Industrijska podjetja v Slavoniji so dosegla letos v januarju za 35% večjo proizvodnjo kakor v istem mesecu lani. Proizvodnja v februarju, za katero še ni podrobnih podatkov, kaže tendenco naraščanja v primerjavi z lanskim letom.

V osiješkem okraju poudarjajo, da je zelo pomembno, ker že v začetku leta dosegajo dobre rezultate velike gospodarske organizacije kot so Kombinat Borovo, tovarna »Djuro Djaković« v Slavonskem Brodu, industrijsko-kmetijski kombinat Osijek, kombinat »Belišće«, osiješka »Saponia« in druge.

Medtem ko fizični obseg proizvodnje močno narašča, pa realizacija izdelanega blaga zaostaja, kar je vidno zlasti v industriji gradbenega materiala in pri nekaterih podjetjih kovinske industrije.

V kmetijstvu ni bilo mogoče zaradi vremenskih neprilik opraviti še nobenih del. Letošnjo pomlad pričakujejo velike težave, saj zaradi slabega vremena še niso mogli globoko preorati 20% površin, določenih za setev. Zastopniki kmetijskih organizacij tudi opozarjajo na neenakomeren dovoz umetnih gnojil, kar bi po njihovem mnenju lahko ogrozilo načrte za visoko proizvodnjo glavnih kultur.

Storili so tudi korake, s katerimi bi odpravili ugotovljene pomanjkljivosti, da bi kmetijstvo lahko izpolnilo svoje, za letos povečane načrte.

LOV CIPLOV — Zaradi hude zime so letos v portoroškem zalivu čakali na najprimernejši čas za zajetje jate ciplov d'je kot ponavadi. Kot smo že poročali, je ta čas napočil šele minulo soboto, ko je kmetijska zadruga iz Lucije nalovila 4 vagone teh rib. Ko je bila mreža že močno zategnjena, so jih ribiči ob robovih mreže zajemali iz morja kar s košarami. Foto: Frenk

Aero klub »Žarko Majcen« naj bi uvedel turistične polete

Maribor, 10. marca. — Na letni skupščini aero kluba »Žarko Majcen« so v poročilu sekretarja Dušana Valenčiča in razpravi opozorili na možnosti za še boljše delo kluba. Poudarili so, da bi kazalo kupiti novo motorno letalo za poslovne in turistične polete ter si s to dejavnostjo pridobiti del potrebnih finančnih sredstev. Letos bo klub dobil tudi novo jadralno letalo, ki so ga že plačali. Jadralna in motorna letala letalske šole aero kluba so lani opravila skupno 2544 poletov z 890 urami letenja. V okviru letalsko-modelarske sekcije delajo krožki letalskega podmladka v Račah, Šentilju, Malečniku, Jareninu, Jakobskem dolu, Svečini, Dvorjanah, Limbušu in na 8 šolah v Mariboru. V modelarskih krožkih so izdelali nad 300 modelov, v krožkih vrhunskih modelarjev pa še kakih 45 modelov za kakovostne nastope. Obstaja tudi predlog, da bi v Mariboru ustanovili modelarsko šolo. Padalci so opravili 571 skokov in sodelovali na številnih prireditvah in tekmovanjih.

Na letni skupščini so izročili pokal Mihu Adamu in Antonu Rajšpu za 10-letno plodno delo v aero klubu. Razen tega so 24 članom kluba izročili priznanja za dosežene uspehe pri krepitvi organizacije v preteklem letu.

M. K.

Povečanje hranilnih vlog

Beograd, 10. marca (Tanjug). V naši državi je okrog 3,474.000 ljudi, ki vlagajo denar v razne hranilnice. Vsak od njih je imel v začetku letošnjega leta povprečno 42.700 din vloženih pri komunalnih bankah, poštnih hranilnicah ali v hranilnih oddelkih kmetijskih zadrug. Skupna vsota hranilnih vlog dosega po uradnih statističnih podatkih rekordno višino 148,4 milijarde din, kar je za 19,5 milijarde več kot januarja minulo leto.

Novi turistični objekti

Sarajevo, 10. marca (Tanjug). V Bosni in Hercegovini nameravajo letos investirati več kot eno milijardo dinarjev za gradnjo gostinskih in turističnih objektov. V načrtu imajo dograditev novih hotelov v Bileči in Višegradu. Višegrad bo namreč postal kaj kmalu pomembno tranzitno mesto na novi avtocesti Beograd—Dubrovnik. Nov motel bodo zgradili v Drinjači in to pri jezeru Zvornik, moderne kampe pa bodo uredili v Jajcu, Banjaluki, Sarajevu in pri Boračkem jezeru.

Odkup zemlje v Vojvodini

Novi Sad, 10. marca (Tanjug). Kmetijska gospodarstva in kmetijske zadruge v Vojvodini nameravajo letos z odkupom zemlje razširiti posestva za novih 100.000 hektarov. Kredit za odkup 50.000 ha zemlje imajo že odobren, pričakujejo pa, da bo v kratkem odobren tudi kredit za odkup nadaljnjih 54.000 ha.

Večji del površin, okrog 60 tisoč hektarov, bodo odkupile kmetijske zadruge ter s tem povečale svoje ekonomije, ki naj prispevajo k še hitrejšemu razvoju kooperacije z vaškimi gospodarstvi.

Zima delno prizadela posevke

Beograd, 10. marca (Tanjug). Po poročilih iz številnih krajev so bili posevki v času najhujše zime povečini zaščiteni s snežno odejo. Samo tu in tam je neugodno vreme poškodovalo rastline. Vendar dosega ozimna pšenica povprečno komaj 5 cm višine, kar je malo, in samo zelo zgodaj posejana pšenica je doslej dosegla 20 cm višine. Kmetijski strokovnjaki menijo, da bi bilo treba po dolgotrajni zimi oslabljene posevke kar najskrbneje negovati. Kot prvega izmed ukrepov svetujejo osušitev zemljišč s tem, da bi naredili odtoke za vso odvišno vodo. Po osušitvi pa svetujejo ponovno gnojenje.

Ker v prihodnjih dneh pričakujemo hladno vreme z občasnimi padavinami, bodo dela za pomladansko setev otežkočena ter se je bati manjših zakasnitev.

»Jadran« na krožnem potovanju

Reka, 10. marca (Tanjug). Luksuzna potniška ladja »Jadran« je ponoči krenila iz Reke proti Benetkam na 14-dnevno krožno potovanje po vzhodnem Sredozemlju. Na ladji je 130 domačih turistov, v Benetkah pa se bo vkrcalo še 50 tujih turistov, povečini Nemcev. To krožno potovanje je organiziralo ljubljansko turistično podjetje »Kompas« v sodelovanju z reško »Jadrolinijo« in beograjskim »Putnikom«.

S tem potovanjem je potniška ladja »Jadran« začela svojo poletno serijo krožnih potovanj. Po zaključku prvega potovanja, bo v Benetkah sprejela skupino angleških turistov za krožno potovanje po grških in turških vodah. Tudi pri naslednjih potovanjih bo »Jadran« razen domačih turistov prevažal tudi inozemske.

Stiska na onkološkem inštitutu

Samo novogradnja lahko tudi pri nas zagotovi sodobne pogoje zdravljenja raka

Rekli smo — neštetokrat — na zborih volivcev, v okviru socialnega zavarovanja in zdravstvene službe, da velja za gradnjo novega onkološkega inštituta v Ljubljani prva prioriteta. Upanje na začetek del letos jeseni ali vsaj v začetku prihodnjega leta je namreč glavni obliž za vse tiste, ki se že leta v več kot obupnih razmerah borijo za zdravje in življenje bolnikov, ki jih ogroža najhujši sovražnik človeka — rak. In samo takojšnja novogradnja bi bolnikom v prihodnjih letih prihranila gorje, ki se mu ne morejo izogniti sedaj.

Predočimo torej položaj v ustanovi, kjer nam pogoji zdravljenja niso v čast. Predočimo še enkrat, zakaj je prednost za gradnjo tega objekta tako zelo utemeljena, in sicer zato, da bi z gradnjo onkološkega inštituta pohiteli kar se da.

Nezadostno število postelj

Ena sama ustanova v vsej Sloveniji sprejema bolnike, ki zbolijo za rakom. Niti strokovnih kadrov niti drage opreme in aparatur nimamo toliko, da bi oddelke za zdravljenje te bolezni lahko priključili tudi izven ljubljanskim bolnišnicam. Edini zavod v Sloveniji za zdravljenje rakastih obolenj — onkološki inštitut v Ljubljani, ki ima svoje zasilne prostore v stari šentpetrski vojašnici — pa potrebam časa že dolgo ni več kos. Po številu umrljivosti se je rak povzpel na drugo mesto, takoj za obolenji srca in ožilja. Obolevnost pa se je v zadnjih desetih letih podvojila. In medtem ko je inštitutu uspelo nabaviti precej sodobnih zdravstvenih aparatur in pripomočkov, ki zagotavljajo visok odstotek ozdravljivosti v vseh primerih, ko ugotovijo rakasta obolenja pravočasno, nismo vsa leta dočakali nobenega izboljšanja glede števila bolniških postelj.

V sobe nekdanje vojašnice, kjer je prostora največ za 80 do 100 bolniških postelj, so jih natrpali 150. Kljub temu leži še po 30 bolnikov in več po tleh. Čakalna doba za sprejem je dolga tudi po več tednov, kadar so zasedene vse postelje in vsi koti po tleh. To pa je domala vedno. In ker ni moč razmakniti zidov, natrpati še več ležišč, je vsak dan večji tudi naval bolnikov na ambulantno zdravljenje.

Že skoraj pravilo je postalo, da ljubljanski bolniki ne morejo biti sprejeti v bolnišnico. Dan za dnem hodijo po več tednov zapored na obsevanje in ambulantno zdravljenje. Kajpak je to nadvse mučno. Nerešen pa je tudi problem vseh onih bolnikov izven Ljubljane, od katerih mnogi zaradi pomanjkanja prostora prav tako ne morejo biti sprejeti, takojšnje zdravljenje pa je nujno potrebno.

V inštitutu se dan za dnem ponavljajo takile razgovori: »Imate sorodnike ali znance v Ljubljani? Bi lahko prenočevali pri njih v času ambulantnega zdravljenja?« Če odgovor ni pritrdilen in če ni prosto v inštitutu niti eno ležišče, iščejo pač zasilne možnosti: prenočišče kjerkoli, morda postelja v Domu onemoglih na Poljanski cesti ... Na kolodvoru pa sedaj bolniki ne prenočujejo več, ker je ukinjena zasilna kolodvorska ambulantna čakalnica.

V ambulanti — tudi operacijski posegi

Ambulantno pa opravljajo v inštitutu tudi številne manjše operacijske posege, pri katerih pa je skoraj vedno potrebna narkoza in bi bilo torej treba bolnika nujno obdržati v zavodu vsaj za dan ali dva. Toda ker ni prostora, odhajajo po operacijah takoj, razen če niso preslabotni. V tem primeru pa jim ostaja pač samo zasilno ležišče na hodniku.

Če ima bolnik srečo in je sprejet na zdravljenje, mu vendar ne uide dolgotrajno čakanje na posteljo. Pred njim so tedni, ko bo kljub najboljši dobri volji, zaradi utesnjenosti prostorov le zasilno negovan, saj si lahko mislimo, da nega v takih razmerah ne more biti taka, kot jo terja bolezen. Sanitarij je premalo, prav tako je stiska glede vseh funkcionalnih prostorov. Zavod tako tudi nima možnosti, da bi sprejel na specializacijo nove kadre, ki bi se strokovno izpopolnjevali, ker je tudi učna baza pretesna.

Ali bi bilo treba še kaj povedati, da bi nujnost novogradnje še bolj utemeljili? Le nov inštitut z obširnejšimi funkcionalnimi prostori in vsaj 350 posteljami lahko omogoči bistveno spremembo pri zdravljenju na tem področju. Ustanova sama je dala denar za prve načrte, sedaj bi bila potrebna sredstva za dokončne projekte, lokacija onstran Ljubljanice za staro cukrarno pa je že odobrena. Najvažnejše pa je seveda, da ne odlagamo več planiranega začetka gradnje, kajti stanja, ki je danes še neizbežno, jutri nikakor ne bo več mogoče zagovarjati.

Marija Namorš

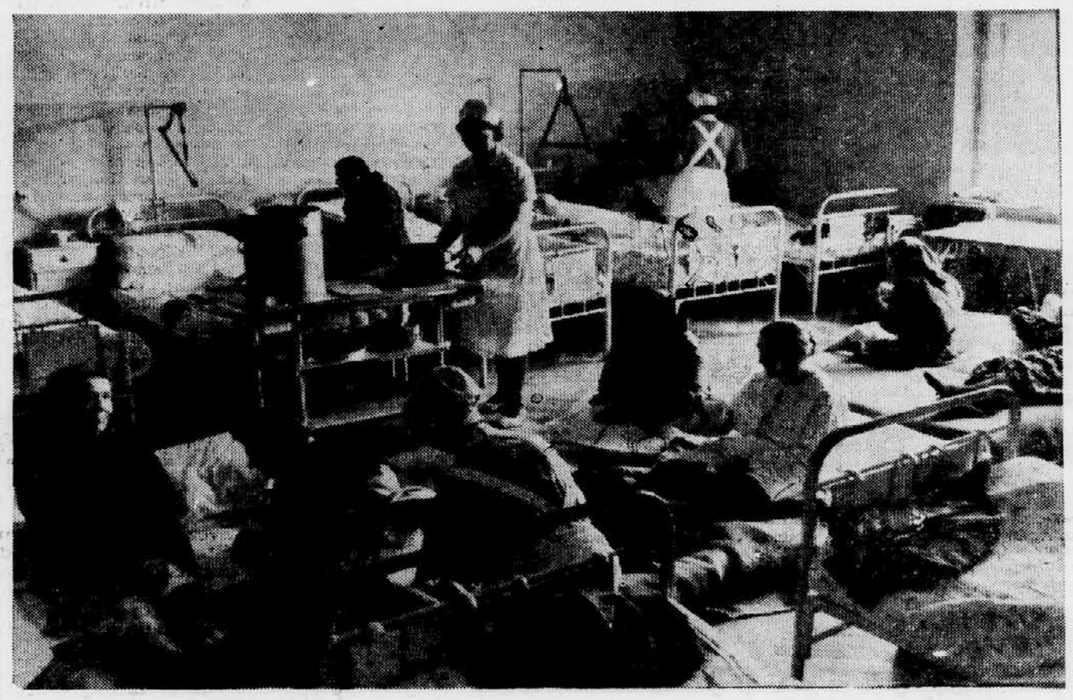

NEVZDRŽNE RAZMERE. Daleč premajhen posteljni fond je značilnost edinega slovenskega onkološkega inštituta v Ljubljani. Foto: Deniša

Ugodnejši pogoji za združevanje

Pred spremembo predpisov, ki otežkočajo in zavirajo integracijo

Upravni odbor Zvezne gospodarske zbornice bo razpravljal prihodnji četrtek o nekaterih temeljnih problemih gospodarske integracije ter o delovanju ekonomskih ukrepov, instrumentov in raznih predpisov na združevanje v gospodarstvu.

Elaborat za sejo še posebej obravnava delovanje instrumentov delitve. Po obvestilih iz Zvezne gospodarske zbornice bo upravni odbor predlagal spremembo treh zakonskih predpisov s tega področja.

Prva sprememba velja za pravilnik o razvrščanju uporabnikov družbene imovine po njihovi dejavnosti. Gospodarskim organizacijam, ki imajo obrate z različnimi dejavnostmi in samostojnim obračunom, bi priznali tiste instrumente delitve, ki veljajo za vsako izmed teh dejavnosti posebej. Pri ustanavljanju kombinatov je prejšnje določanje instrumentov samo po tisti panogi, ki je v večini, spravljalo partnerje v neenakopraven položaj.

Upravni odbor bo nadalje proučil predloge za spremembo zakona o obrestih na sklade v gospodarstvu. Sprememba bi bila v tem, da obrestne mere na sredstva poslovnega sklada ne bi določali samo za gospodarsko organizacijo kot celoto, ampak tudi za obrate, ki samostojno obračunavajo dohodek. V dosedanji praksi je bila obrestna mera enotna za vso gospodarsko organizacijo, to pa je spet povzročalo pri združevanju podjetij neenakopraven položaj.

S področja delitve je naznanjeno mogoče pričakovati še predlog o spremembi zakona o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij. Obrati s samostojnim obračunom naj bi dobili pravico, ga ugotavljajo in razporejajo skupni dohodek in dohodek po predpisih, ki veljajo za njihovo dejavnost.

Posebej se bo upravni odbor Zvezne gospodarske zbornice ukvarjal z združevanjem sredstev gospodarskih organizacij. Predlagane spremembe zakona o združevanju naštevajo številne posle, ki jih partnerji v integraciji (poslovnotehnično sodelovanje ali poslovno združenje) opravljajo skupno. To so pospeševanje organizacije in produktivnosti dela, uvajanje novih tehnoloških procesov, tipizacija, specializacija, skupna podrobna obdelava perspektivnih planov, izobraževanje strokovnih kadrov itd. Predlog sprememb tega zakona tudi predvideva, da je pri poslovnem združenju ali pogodbenih odnosih o poslovnotehničnem sodelovanju mogoče združiti sredstva in sklade za razširjeno reprodukcijo in druge skupne potrebe, za pospeševanje proizvodnje in prometa. Dogovore o ustanovitvi poslovnega združenja naj bi v prihodnje potrjeval organ, pristojen za območje, na katerem so ti člani (občina, okraj, republika, federacija).

Po mnenju v Zvezni gospodarski zbornici bi kazalo nadalje spremeniti uredbo o ustanavljanju podjetij in delavnic, predvsem tako, da bi bil natančneje določen položaj obratnih in poslovnih enot. Ti obrati naj bi samostojno obračunavali svoj skupni dohodek, višek svojih zmogljivosti uporabljali za zadovoljevanje potreb tržišča po sporazumu z drugimi podjetji, imeli svoj tekoči račun pri banki, odgovarjali za gospodarske prestopke itd.

Isti predpis bi urejal tudi možnost spajanja podjetij v eno podjetje, če je to ekonomsko utemeljeno. O tem bi sklepali delavski sveti podjetij po analizah o proizvodnji in prodaji, izkoriščanju zmogljivosti, založenosti s surovinami, rentabilnosti, produktivnosti in še drugih elementih, pomembnih za bolj ekonomično poslovanje. Pred sprejemom sklepa o spojitvi bi morali delavski sveti zahtevati mnenje svojih delovnih kolektivov. Ljudski odbor pa bi pred odobritvijo take združitve moral slišati mnenje pristojne gospodarske zbornice.

Predlog je še, da bi izpustili 71. člen uredbe o ustanavljanju podjetij in delavnic. Ta člen daje ljudskemu odboru pravico izdvojiti obratne ali poslovne enote v samostojna podjetja, vendar menijo zanj, da ni v skladu s samoupravljanjem. Potem pa obravnavajo spremembe te uredbe še konstituiranje združenih podjetij, upravljanje do konstituiranja itd.

Zabeleženo

Neizkoriščene možnosti železne tesarbe

Mnoge zimske in siceršnje težave s posekom in spravilom lesa, ki neposredno posegajo v proizvodnjo naših rudnikov, bi odpadle, če bi se rudniki od lesenih stojk še bolj usmerili na uporabljanje železnih jamskih stojk, zatrjujejo v trboveljski Strojni tovarni.

Hkrati ko zaznavamo nove tegobe pri oskrbovanju z lesom, ko vztrajno razpravljamo o nujnosti čim racionalnejšega izkoriščanja lesnega bogastva, pa ima Strojna tovarna Trbovlje, ki že od leta 1956 izdeluje železne jamske stojke, trenutno na zalogi 5 tisoč teh stojk.

V mnogih drugih državah so uporabo jamskega lesa znatno bolj zmanjšali kakor pa pri nas. Zato ni brez osnove prepričanje, da v Jugoslaviji še nismo dosledno izkoristili vseh možnosti za uveljavitev železne tesarbe v rudnikih, da odporu do nje ne botrujejo vedno zgolj in predvsem neustrezne geološke razmere, ampak tudi preveliko nezaupanje, vztrajanje na starem, že stokrat preizkušenem, pa morda tudi komodnost (ker uvajanje železne tesarbe pač često zahteva tudi boljšo organizacijo dela, nove odkopne metode itd.). Pri vsem pa ima prav verjetno svoj negativen vplив tudi način plačevanja železnih stojk. Nakup stojk s takojšnim plačilom gre v breme materialnih stroškov zgolj določenega leta, čeprav stojka traja npr. najmanj štiri leta. Zato predstavlja za nekatera podjetja to morda prevelik enkratni materialni strošek. V STT se spričo tega ogrevajo za uvedbo kreditiranja pri nakupu teh stojk, za porazdelitev plačevanja na daljše časovno obdobje.

V rudnikih, ki že uporabljajo železno tesarbo, je očiten prihranek lesa. Rudnik Raša je leta 1954 uporabljal pri proizvodnji 1000 ton premoga 34,8 m³ lesa, leta 1961 (potem ko je že uvedel tudi železno tesarbo) pa 24 m³ lesa. Rudnik Kreka je potrošil pri isti proizvodnji leta 1954 14,7 m³ lesa, 1961. leta pa 6,4 m³ lesa. V Velenju so za odkop 1.000 ton premoga porabili 1954. leta 17,3 m³ lesa, 1961. leta pa 4,5 m³ lesa.

V rudniku Trbovlje — Hrastnik prihrani ena železna stojka 6,5 m³ jamskega lesa na leto.

Pri povprečnem štiriletnem trajanju jamske stojke znaša po izračunih STT prihranek lesa 24 m³. Ena železna stojka pa je le nekoliko dražja od treh kubičnih metrov lesa.

(jak)

Vesti

Pomanjkanja steklene embalaže. — Naša konservna industrija je že zdaj v skrbeh, kako si bo zagotovila potrebno stekleno embalažo za bližnjo sezono predelave sadja in vrtnin. Jugoslovanska proizvodnja votlega stekla se je v zadnjih petih letih več kakor podvojila in je lani dosegla 71.000 ton (od tega 9800 ton v Sloveniji), vendar so sedanje zmogljivosti še premajhne. Lani je industrija konserv sklenila s steklarnami pogodbe za 18 milijonov steklenih kozarcev za konserve, letos pa je prijavila, da jih bo potrebovala 34 milijonov. Ker pa znaša zmogljivost naših steklarn 27 milijonov kozarcev in jih bo po odbitku izvoza ostalo za domače potrebe le 21 milijonov, je računati s primanjkljajem 13 milijonov kozarcev. Uvozna podjetja že zbirajo ponudbe za uvoz steklene embalaže iz vzhodnoevropskih držav. Hkrati pa strokovnjaki proučujejo možnosti, da bi povečali zmogljivost steklarn s preureditvijo peči na kurjavo s tekočim gorivom namesto s premogom, kar bi povečalo proizvodnost teh peči. Tovarni v Paračinu in v Straži pa skušata dobiti odobrenje, da bi si iz lastnih skladov in retencijskih deviznih kvot nabavili še po en avtomat za proizvodnjo take embalaže.

Poslovno tehnično sodelovanje ladjedelnic ali poslovno združenje. — Te dni je bilo v gospodarski zbornici Hrvatske posvetovanje o poslovno tehničnem sodelovanju med našimi največjimi ladjedelnicami v Splitu, na Reki in v Pulju, ki predstavljajo 80% celotnega našega ladjedelstva. Sestanka se je udeležil tudi sekretar ZIS za industrijo Danilo Kekić. Razpravljali so še o programu nadaljnjega razvoja ladjedelstva, o sistemu kreditiranja gradnje ladij za izvoz in o ureditvi kooperantskih odnosov. Omenjene tri ladjedelnice so izdelale načrt pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju, postavljeno pa je bilo vprašanje, ali ne bi kazalo, da bi se ladjedelnice še tesneje združile v obliki poslovnega združenja, ki bi laže in hitreje reševalo skupna vprašanja proizvodnje, enotnega nastopa na tujem trgu in znanstveno-raziskovalnega dela. Sodelovanje je potrebno zlasti tudi glede vključitve domače industrije pri dobavah materiala in opreme za gradnjo ladij. Delež uvoženega materiala, ki je znašal leta 1961 še 55% vrednosti zgrajene ladje, se že hitro zmanjšuje, čimprej pa moramo doseči, da se bo ta delež znižal na predvidenih 15—20%.

Valjarna bakra v Sevojnu zvišuje proizvodnjo. — Znatno povečana proizvodnja bakra, ki je lani po vključitvi novega rudnika bakrene rude v Majdanpeku dosegla 46.000 ton nasproti 31.000 tonam v prejšnjem letu, omogoča tudi veliki valjarni bakra v Sevojnu pri Titovem Užicu, da razširi svojo dejavnost in bolje izkoristi zmogljivosti predvsem v proizvodnji za izvoz. V prvih dveh mesecih letošnjega leta je valjarna v Sevojnu ustvarila za 29% večjo proizvodnjo kakor lani v enakem obdobju. Podjetje ima zdaj dovolj surovine za razširjeno obratovanje. Če ne bo prišlo do nepredvidenih težav, bodo letos v valjarni izdelali 30.000 ton bakrenih polizdelkov.

Naša industrija potroši letno 50.000 ton lepil. — V soboto so v Zagrebu zaključili tridnevni simpozij o lepilih, ki ga je organizirala Zveza kemikov in tehnologov Jugoslavije. Med drugim so razpravljali o perspektivnih potrebah lepil, zlasti sintetičnih, ter o razvoju te proizvodnje. Samo lesna industrija potroši na leto 25.000 ton sintetičnih lepil, potrebe pa so čedalje večje. V referatih so prikazali pomen posameznih vrst lepil in njihovo uporabo v industrijskih panogah. V dneh simpozija so priredili tudi razstavo lepil, ki so se je iz Slovenije udeležila štiri podjetja, tovarna kleja in tovarna Teol iz Ljubljane, mlekarna iz Sežane in »Svit« iz Kamnika.

Nov Tomosov dirkalni moped — Tovarna Tomos v Kopru bo letos izpolnila željo mnogih članov avtomoto društev, da bi dobili malolitražna dirkalna motorna kolesa. Specialnih motornih koles za mednarodne dirke v tovarni sicer ne morejo izdelovati v večjih serijah, zato pa so pripravili za trg poseben model dirkalnega mopeda D-5, ki bo v kratkem prišel na trg. To dirkalno motorno kolo ima enovaljni motor z 49 ccm, zračno hlajen, s kompresijskim razmerjem 1 : 10. Motor ima 7 konjskih moči pri 8600 obratih na minuto z maksimalnim številom 11 000 obratov in maksimalno hitrostjo 100 km na uro. Motor ima petstopenjski menjalnik z nožno prestavo. Predpisano gorivo pa je mešanica motornega olja in bencina super z najmanj 93 oktanov.

Jugoslavija Madžarska 5:4

Mednarodno prvenstvo Romunije v namiznem tenisu

Bukarešta, 9. marca (Tanjug). — Jugoslovanski namiznoteniški igralci so v svoji skupini dosegli drugo mesto na mednarodnem prvenstvu Romunije. S tem so si pridobili pravico, da se bodo merili za tretje mesto v skupnem plasmaju. Naša ekipa se bo sestala z Romunijo, ki je v odločilnem srečanju izgubila dvoboj s Češkoslovaško 4:5. Prvak v naši šestorici je LR Koreja, nato pa so Jugoslavija, Madžarska, Romunija B, Bolgarija in Romunija (mladinci). V drugi skupini so prvo mesto med moškimi osvojili gostje iz CSSR, druga je Romunija, za tema dvema pa Nemška demokratična republika, Poljska in mlada reprezentanca Romunije.

Dopoldne so Jugoslovani v izločilnem delu izgubili odločilno srečanje s Korejo z 1:5 Marković, Vecko in Korpa so igrali slabo. Toda to nikakor ne zmanjšuje uspeha korejskih mojstrov, ki so tako poskrbeli za pravo presenečenje neposredno pred pričetkom svetovnega prvenstva v Pragi. Korejci imajo zelo borbeno moštvo, ki igra izrazito ofenzivno in se bori do zadnjih moči.

Srečanje z Madžarsko je bilo videti za nas tudi že izgubljeno. Ko je Rozsas premagal Markovića, je Madžarska povedla s 4:3, toda drugo mesto je Jugoslavija zasedla po zaslugi Vecka z zmago nad Földyjem (2:0) in Kerna nad Sandorom (3:1).

Jutri se bo nadaljevalo ekipno tekmovanje in tekmovanje posameznikov.

Ženska namiznoteniška ekipa Jugoslavije Pirc — Petrač je danes izgubila vsa štiri srečanja: s Poljsko 0:3, z mladinkami Romunije 2:3, s članicami Romunije 0:3 in s Češkoslovaško 2:3.

Presenečenje sta pripravili Kraljeva (O.) in Virantova (Lj.), ki sta obe premagali Ravenčanko Krajgerjevo 2:1 in 2:0 ter se plasirali pred njo. Turnir je pokazal, da je na Ravnah precej ženskega naraščaja, ki pa zaradi premajhnega stika z ostalimi ne more napredovati pred njo. Turnir je pokazal, da je bila tudi na tem turnirju udeležba tako pičla. Za mnoge klube iz Slovenije za odsotnost s tega tekmovanja res ni pravega opravičila.

Vrstni red: Zrimec, Kralj (obe O.), Virant (Lj.), Krajger, Gutenberger (obe Fuž.), Juvanc (O.), Hafner in J. Bauče (obe Fuž.) itd. (dn)

Zagreb. — Prvenstvo Hrvatske v namiznem tenisu je osvojil Surbek (Poštar). Državni reprezentant Hrbud ni nastopil. V ženski konkurenci je bila prva Danica Kos, pri ženskah Danica in Ružica Nikolić, v igri mešanih parov pa Ružica Nikolić in Hodec.

Republiški ženski turnir na Ravnah

Ravne, 10. marca. Tukaj je bil danes odprt republiški turnir za ženske v namiznem tenisu. Ob zelo slabi udeležbi — nastopile so samo igralke iz Ljubljane, Vuzenice in Raven — brez najboljših Pirčeve in Petračeve in ostalih tekmovalk iz Kranja in Jesenic je zmagala članica Olimpije Tatjana Zrimec. V finalu je premagala vse nasprotnice razen Krajgerjeve (1:2).

PLANINSKI VESTNIK št. 3—63

V rokah imamo 3. številko glasila Planinske zveze Slovenije »Planinskega vestnika« za marec 1963. Uvodne strani je uredništvo namenilo ponatisu treh govorov, ki so jih imeli vodeči funkcionarji v tej zvezi turistični organizaciji tovariši Fedor Ppšir, dr. Marjan Brecelj in dr Danilo Dougan na nedavnem občnem zboru, ki je imel v zvezi s 70-letnim jubilejem našega planinstva slovesen pečat.

Nadaljnjo vsebino sestavljajo tile vidnejši prispevki: Crni vrh (Boris Režek), Padec (ob desetletnici tragedije v Spiku) (Janko Blažej), Spomini s Stola (dr. J. Prešern), Po transverzali od Postojne do Kopra (dr. Branko Šalamun), Ob Soči in čez Sočo (Hinko Wilfan). Bil je visok sneg (Andrej Inkret), Domače gore (Tonček Strojin), Sutjeska (Boštjan Skornjak), Planinska knjiga pripoveduje (Andrej Strmec), Vetrova kri (Jože Vršnik), Škrbina nad plazom (Stanko Tomazin), Ovčereja (Jože Vršnik — Roban) itd.

Med društvenimi novicami nekaj beležk ob življenjskem jubileju glavnega urednika, o kralju Matjažu na Peci, odlikovanju predsednika SPD v Gorici itd. Med planinsko literaturo je ocena trinajstega letnika — »Naših planin«, jugoslovanske planinske revije, ki jo izdajajo hrvatski planinci. Njen novi urednik dr. Poljak očitno v njej močneje poudarja njen jugoslovanski značaj. Tine Orel je napisal recenzijo o Pračkovi knjigi »Med gorskimi reševalci«. Ostalo branje je v zajetnem in zelo pisanem zbiru v stalni rubriki »Razgledi po svetu.

»Planinski vestnik« izhaja mesečno in si v letošnjem letu očitno še posebej prizadeva, da bi na ravni glasila, ki naj v dostojni luči prikaže kulturne vrednote planinskega gibanja in privrženost našega človeka do njega. (lst)

Iz mednarodnih aren

Sternberg: 4,97 s palico

Milwakee, 10. marca. Američan Sternberg, študent iz Washingtona je na atletskem tekmovanju v dvorani v Milwakeeju v ZDA preskočil s palico 4,97 m. To je doslej najboljši rezultat v ZDA tako v dvorani kot na prostem.

Madžarsko-avstrijsko sodelovanje

Olimpijska odbora iz Avstrije in Madžarske se dogovarjata, da bi izmenjala tekmovalce in terene za pripravo olimpijskih kandidatov za Japonsko. Madžarski smučarji naj bi odšli trenirat v okolico Innsbrucka pod taktirko avstrijskih smučarskih mojstrov, avstrijski atleti pa naj bi se šli pripravljat na olimpijske boje na Madžarsko Ideja je prav izvirna in utegne prinesti dobre sadove, je pa najbrž materialno ugodnejša od marsikatere druge.

Feuz švicarski prvak

Švicarsko državno prvenstvo v orodni telovadbi je bilo letos v Luganu in je sredi bolj privlačnih tekmovanj po snegu pritegnilo komaj kakih 700 gledalcev. Organizacijsko je bilo na višku, tehnično pa so obiskovalci uživali samo v ožjem četveroboju štirih največjih favoritov Feuza, Benkerja, W. Müllerja in Heftija, med katerimi se je z znatno premočjo uveljavil Feuz (104,02), ostali trije pa so se z drobceno razliko razvrstili na naslednja mesta takole: 2. Müller (101,92), Hefti (101,60) in Benker (101,50), pa tudi petoplasirani Fässler je zbral več ko 101 točko.

Na Danskem nič televizijskih prenosov

Z danskih nogometnih igrišč v letošnji sezoni ne bo nobenih televizijskih prenosov v mednarodnih tekmah. Tako so sklenili na nedavnem občnem zboru nogometne zveze — razen v primeru, če bi televizijska družba res plačala primerno odškodnino. Z oddajanjem teh prireditev s časovno zamudo pa se seveda ne strinjajo pri televiziji, češ da njihovi naročniki ne bodo davno potem, ko že vedo za izide posameznih tekem, sedeli ob zaslonih in se naslajali ob skoraj pozabljeni stari šari. Tega — pravijo — pri televiziji ne smejo storiti niti kot dobri trgovci! Kdor bo hotel torej letos na Danskem videti kakšno mednarodno tekmo, se bo moral pač sam potruditi na igrišče. Veseli bodo tega tudi igralci, ki pred praznimi tribunami tako nimajo prave volje do žoge.

NA SVETOVNEM PRVENSTVU — Medtem ko se zahodnonemška hokejska reprezentanca bori v A skupini svetovnega prvenstva, pa tekmuje jugoslovanska ekipa v B skupini. Naš posnetek je s srečanja med B reprezentanco ZRN in jugoslovanskim moštvom, ki je bilo pred mesecem dni v Ljubljani.

Jovanović v finalu s Santano

Baranquilla, 10. marca. Jugoslovanski teniški igralec Bora Jovanović se je uvrstil v finale mednarodnega teniškega turnirja v kolumbijskem mestu Baranquilla. V finalu bo igral Jovanović s Santano. Po izvrstni igri je Jovanović v polfinalu premagal najboljšega teniškega amaterja na svetu Emersona 2:6, 7:5, 6:1, 2:6, 6:3.

Včeraj je agencija AFP napačno poročala, da se je Jovanović uvrstil v finale z zmago nad Američanom Rubinoffom in da bo v finalu igral z Avstralcem Emersonom.

PETROVIĆ ALI ŠROT?

Zagreb, 10. marca. — Tu so kandidati za državno telovadno reprezentanco dva dni predelovali obvezne vaje za olimpijske igre v Tokiu. Iz Slovenije so sodelovali Stražišar, Šrot in Skaza, medtem ko je Miro Cerar na dvotedenskem dopustu. Vadbo je vodil zvezni kapetan Ivan Jurman.

V Ljubljani bo drugi del priprav, ki bodo hkrati izbirno tekmovanje za drugega zastopnika za »Evropski pokal«. Za to tekmovanje je seveda že določen Cerar, drugega pa bodo izbirali med Petrovićem (Zgb) in Šrotom (Celje). P.

Motoskikjöring na Blejskem jezeru

Bled, 10. marca. — Na zamrznjenem jezeru je bil danes pred tisoč gledalci motoskikjöring. Na 3100 m dolgi progi s startom in ciljem pred Park hotelom, ki je vodila mimo otoka, so startali motorji do 250 ccm, nad 250 ccm in avtomobili Fiat 600. Najboljši čas dneva je dosegel Tržičan Ležaja na stroju BMW, ki je vozil najhitrejši krog s 86,9 km.

Rezultati — motorji do 2250 ccm: Stare (Cerklje Jawa), 2:32,4, nad 250 ccm: Ležaja (Tržič, BMW) 2:16,2, avtomobili (Jirasek, Bled) 2:51:3. B. B.

Mariborski mladinci najboljši

Maribor, 10. marca. — V domu težkoatletov so tekmovali za mladinsko prvenstvo Slovenije, ki se ga je udeležilo 25 tekmovalcev iz 7 klubov. Nekatere ekipe zaradi pomanjkanja sredstev niso poslale zastopstva, med njimi tekmovalci iz Celja in ljubljanska Olimpija. Tekmovali so v vseh treh kategorijah z izpadanjem.

Rezultati — lahka kategorija: Mulec (B), Maček (B), Hradžepović (Litostroj); srednja: Hauptman (Kovinar), Smodnikar (Lj), Roner (B); težka: Stare (Triglav), Gačnik (Kov.), Mikhaus (B.).

Pred približno 150 gledalci sta dvoboje prav dobro vodila ljubljanski sodnik Mušič in Celjan Drozg. B. B.

Nastop mariborskih atletov

Maribor, 10. marca. — Mariborski Branik je priredil atletsko tekmovanje pod tribuno in deloma na prostem, ki se ga je udeležilo 40 tekmovalcev iz Maribora, Celja in Kranja.

Rezultati v tekih so bili kljub blatnemu terenu še kar dobri. Nekaj rezultatov: 50 m: Gluk (Br) 5,9, Muc (Br) 5,9, med članicami je bila najboljša Rozmanova 7,8; v metu krogle sta bila najboljša Vravnik 14,54 m in Djurica 13,36 m (oba Kladivar), pri starejših mladinkah pa Barišič (Br) 13,2 (6 kg krogla), pri članicah pa Krofilč (Kl) 10,73 in Stropnik (Br) 10,27. Skok v višino: člani — Medvešek (Kl) 175 cm, in Pisanec (Br) 170 cm; tek 280 m: Stajner (36,5 in Fošnarič (oba Br) 37,0. -sid

Jugoslovanski pokal v ljubljanskem okraju

Ljubljana, 10. marca. — Med tednom se je na področju bivšega ljubljanskega okraja začelo tekmovanje za jugoslovanski pokal v namiznem tenisu, za katerega se je prijavilo več ko 40 ekip. Vsi favoriti so v prvem kolu zanesljivo zmagali, grajati je le neresnost nekaterih aktivov, ki so se vdajali brez borbe.

Rezultati — moški: gimnazija Vič — Krim 0:5, Partizan Borovnica — V. gimnazija 5:0, PTT — osemletna šola Poljane 5:0, Kemičar — Dom TSS 5:4, Papirnica Količevo — Milan Majcen III 5:0, gimnazija Vič II — Odred 0:5, Olimpija II — gimnazija Šentvid 5:4, Avtomontaža II — Milan Majcen II 2:5, Avtomontaža I je bila prosta.

Ženske: Dom TSS — VII. gimnazija 0:3, V. gimnazija — Krim 3:1, Ljubljana II — V. gimnazija 3:0, gimnazija Vič — Odred 3:0. (dn)

Tretji dvoboj med Slavonijo in Crveno zvezdo

Osijek, 10 marca. Za vstop v zvezno boksarsko ligo se bodo morali boksarji »Slavonije« iz Osijeka in beograjske »Crvene zvezde« spoprijeti še v tretjem dvoboju. — Sinoči so namreč zmagali domačini s 13:7. Ker se je prvo srečanje v Beogradu končalo z zmago Crv. zvezde, se bosta nasprotnika sestala ponovno prihodnjo nedeljo, verjetno v Sarajevu.

Enako tudi Radnički in Borovo

Beograd, 10. marca. — V kvalifikacijskem srečanju za vstop v zvezno boksarsko ligo je beograjski Radnički premagal danes ekipo Borova z 12:8 Ker se je prvo srečanje končalo z zmago Borova z enako razliko, bo šele tretje srečanje odločilo, kateri klub se bo uvrstil v zvezno ligo.

Jutri: Radnički (N) : Odred

Ekipa državnega prvaka v boksu Radničkega iz Niša, ki je doslej edina med jugoslovanskimi sploh gostovala na treh celinah (v Evropi, Aziji in Afriki), bo jutri zvečer, 12. t. m. ob 18. uri na GR nastopila proti izbranim boksarjem domačega Odreda. V gostujočem moštvu bodo nastopili tudi trije kandidati za bližnje evropsko prvenstvo v Moskvi (Sačipović, Lalović in Stanković), veterana ringa Lazarević in Stefanović (z več ko 400 nastopi) in drugi odlični boksarji, med njimi tudi državni prvak, bivši član mariborskega Branika Macur.

Odred bo stopil v ring z najboljšo postavo, okrepljeno s Halilovićem (Metalac, Zgb.) in Hribarjem (TVD Rudar, Trb.). H.

Beograd — Na tekmovanju za II. šampionat izzivalcev Jugoslavije v rokoborbi grško-rimskega sloga je sodelovalo 40 tekmovalcev. Vsi lanski prvaki so obdržali naslove. Le namesto Subotičana Nemedyja, ki je zaradi služenja vojaškega roka odsoten, je v lahki kategoriji postal prvak član beograjskega Železničarja Martinović.

Donavski pokal 64 v Ljubljani

Dvigalci uteži v samostojni jugoslovanski strokovni zvezi

Ljubljana, 10. marca. — Na redni letni konferenci Odbora za dviganje uteži Jugoslavije, ki je bila včeraj in danes v prostorih hotela »Turist« v Ljubljani, so izbrani delegati iz petih republik uvodoma ugotovili, da je njihov zvezni odbor z marljivim in načrtnim delom zadostil vsem pogojem za ustanovitev samostojne strokovne zveze. V 58 klubih v petih republikah, razen v Črni gori, kjer pa bodo še letos ustanovili prve osnovne enote, je skupno včlanjenih več ko 3600 dvigalcev. Zato so delegati soglasno ustanovili samostojno zvezo za dviganje uteži Jugoslavije. Za prvega predsednika so izvolili dosedanjega predsednika jugoslovanskega zveznega odbora Janka Grošlja, za generalnega tajnika Marjana Pogačnika, za tehničnega sekretarja pa Anteja Prančića. Sedež novoustanovljene zveze bo v Ljubljani.

Na konferenci so v podrobnem največ razpravljali o kvaliteti, množičnosti in strokovnih kadrih v tem športu. Načrt za večji množični razmah računa, da bo v Sloveniji že prihodnje leto za 50 odstot. več klubov. Nova žarišča naj bi dobila predvsem železarska in druga industrijska središča (Ravne na Koroškem, Jesenice, Rogaška Slatina itd.). Na Hrvatskem bodo še letos prejkone ustanovili nove klube v Slavoniji s središčem v Osijeku, in Primorju s središčem na Reki. Za Makedonijo je iz objektivnih razlogov značilen precejšen zastoj, zato so se delegati zedinili, da ji bosta predvsem najmočnejši republiški zvezi — Slovenija in Srbija — pomagali vsestransko, predvsem z rekviziti in strokovnimi kadri. Srbska zveza bo v prihodnje razširila svojo dejavnost še na južne industrijske centre. Slabo oceno za slabo delo v minuli sezoni pa je dobila republiška zveza BiH.

Delegati so na temelju dveh kandidatur za izvedbo tradicionalnega mednarodnega tekmovanja 7 evropskih držav za »Donavski pokal« sklenili, da bo to veliko tekmovanje leta 1964 — organizacija je poverjena Jugoslaviji — v Ljubljani. Slovenski zastopniki so ponudili najboljše pogoje, razen tega pa bo prihodnje leto v Sloveniji tudi 70. obletnica težke atletike. V organizaciji »Donavskega pokala« pa bodo sodelovali strokovnjaki in težkoatletski delavci iz vse države.

Edino letošnje meddržavno srečanje jugoslovanske reprezentance dvigalcev uteži bo sredi poletja. Po 14-dnevnih pripravah v Makarski se bodo izbrani jugoslovanski reprezentanti namreč pomerili z ZAR v Splitu.

V zvezi z načrtno vzgojo strokovnega kadra so prisotni sklenili, da naj zveza čimprej nastavi poklicnega trenerja. Zveza bo julija priredila tudi zvezni trenerski tečaj pod vodstvom bolgarskega ali madžarskega strokovnjaka. Jugoslovanski zvezni trener naj bi odšel na strokovno izpopolnjevanje na Poljsko. S temi ukrepi želi zveza izboljšati kritične razmere glede strokovnih kadrov v posameznih klubih Osem kvalificiranih trenerjev in 23 instruktorjev namreč ne more uspešno opravljati zahtevnih nalog v 58 jugoslovanskih klubih.

Jugoslovanska zveza in republiške zveze bodo načrtno skrbele tudi za vzgojo novega sodniškega naraščaja. V zvezi je včlanjenih 16 zveznih in 33 republiških sodnikov in več kandidatov, na voljo pa ima tudi dva mednarodna sodnika.

Konferenca je sklenila še, da bo treba načrtneje gojiti stike s tujino. Več mednarodnih tekmovanj po republikah po zgledu prve »revije za mojstra slovenske težke atletike« naj bi pomagale dvigalcem na višjo raven, enako pa tudi skrbno pripravljena domača posamična in ekipna mladinska in članska državna prvenstva ter tekmovanje za jugoslovanski pokal. Finale za ekipno prvenstvo Jugoslavije s prvaki Slovenije, Hrvatske in Srbije bo letos 13. in 14. aprila v Ljubljani.

Zveza je nagradila tudi več funkcionarjev za dolgoletno delo. Častno »zlato značko z vencem« je dobilo 6 športnih delavcev, med njimi tudi Dušan Lajovic in Edi Kolar iz Ljubljane. H.

Hrvatska : Slovenija v kegljanju

V Zagrebu ...

Zagreb, 10. marca. Tu se je v soboto začelo tradicionalno tekmovanje najboljših hrvatskih in slovenskih kegljaških klubov. Domače Bratstvo je premagalo ekipo Branika, v kateri so bili trije reprezentanti Steržaj, Mlakar in Kobal. Izidi začetnega dela prvega kola so naslednji:

Medveščak : Celje (na novem kegljišču Grmoščica): 4975:4736 (najboljši posameznik Marinček (C) 824);

Bratstvo : Branik 5042:4968 (Steržaj 910);

Medveščak : Celje (kegljišče Proleterja) 5271:4992 (Lubej 678);

Branik : Bratstvo 5201:5182 (Steržaj 984).

Ženske: Medveščak : Ljubljana 2263:2227 (Knez 380).

... in v Ljubljani

Ljubljana, 10. marca. Na ljubljanskih kegljiščih Maksa Perca in na Gradišu so se prva srečanja v okviru dvoboja Slovenija — Hrvatska končala takole:

Na kegljišču Maksa Perca Triglav : Lokomotiva (Reka) 5259 : 4851 (Ambrožič 912); Pionir (Novo mesto) : Varteks (Var.) 4868:4784 (Legiša (P) 838).

Na kegljišču Gradiša: Varteks : Pionir 4966 : 4897 (Satze (V) 861); Triglav : Lokomotiva 5079:4902 (Buneta 891).

Ženske: Triglav : Jedinstvo (Zgb) 2263:2229 in Jedinstvo : Triglav 2293:2234.

Pred zaključkom v mariborskem okraju

Maribor, 10. marca. — Včeraj in danes se je na kegljišču Konstruktorja nadaljevalo okrajno kegljaško prvenstvo za posameznike. — Prav dobre rezultate so dosegli Horvat s 1742 podrtimi keglji, Šenica in Grobelnik (oba Fužinar) po 1704 in Rogač (Fuž.) 1703. Prvenstvo se bo končalo prihodnjo nedeljo. Največ upov za končno zmago ima Steržaj iz Ljutomera, tesno za njim pa je Amer iz Raven na Koroškem. B. B.

Jesenice. Na gorenjskem prvenstvu v kegljanju za posameznike, kjer so igrali kegljači Jesenic, Gradisa (Jes.), Kranjska gora in Prešerna iz Radovljice, so podrli v 1. kolu največ kegljev Šket (879), Šlibar (872) in Pečar (864).

SKOK NA VELIKI PLANIŠKI SKAKALNICI — Med jugoslovanskimi skakalci, ki bodo tekmovali v smučarskih poletih, bo po vsej verjetnosti tudi Peter Eržen, ki je prejšnjo nedeljo uspešno nastopil na 100 m skakalnici v Ponte di Legnu.

Kako bodo ocenjevali polete v Planici

Večkrat je bilo že govora o načinu sojenja (točkovanja) skokov in vsak, ki se je zanimal za to, je lahko spoznal, kaj sestavlja vrednost skoka. Vendar so veljali za polete na velikih, 100-metrskih skakalnicah še posebni predpisi za končno uvrstitev. Na kongresih FIS v letih od zadnje Planice (1960) so bile sprejete za sojenje mednarodnih tekem nove določe, ki smo jih povzeli v prakso tudi pri nas.

Polete na veliki skakalnici v Planici bodo sodili takole: 1. Slog bo ocenjevalo pet mednarodnih sodnikov, deloma domačih deloma tujih. Za skok brez padca prejme skakalec od 6 do 20 točk od vsakega sodnika, skok s padcem pa lahko oceni sodnik od 0 do 12 točk.

Najboljša in najdaljša ocena vsakega skoka posebej nista števni, tako da ostanejo v veljavi samo tri srednje. Pri enakih ocenah vseh petih sodnikov se upoštevajo vedno samo tri.

2. Točke za daljino prejema skakalec po novih tabelah FIS, ki so sestavljene vnaprej in se precej razlikujejo od starih. Daljave bodo merili na cele metre, in sicer pod pol metra navzdol ali nad pol metra navzgor. Po končani seriji seštejemo pet najdaljših skokov in delimo vsoto s 5; tako dobljeno bazo za točkovanje, tako imenovani najdaljši skok velja 60 točk. Za skok nad to najdaljše povprečje, če je osnova med 95 in do 104 m, 60 točk + 1,4 točke za vsak meter, za osnovo med 105 in 130 m pa 1,2 točke za vsak meter + 60 kot osnovo.

Za skoke, krajše od po prejšnjem ugotovljenem povprečju, če je to med 95 in 104 m, prejme skakalec za vsak meter razlike med povprečjem in daljino izvedenega skoka nekaj manj kot 1,5 točke, t. j. 1,3, 1,2, 1,1, 1,0 in 0,8. Bolj kot se skok oddaljuje od povprečja, tem manjši je koeficient za meter. Za območje povprečja od 105 do 130 m, so koeficienti od 1,1 do 0,8.

Seštevek točk za slog in daljino je vrednost skoka, izražena v točkah. Po vsej priliki bodo izvedli skakalci vsak dan 22., 23. in 24. t. m. po tri skoke in razsodišče tekmovanja bo določilo morebiti tudi skoke. Od izvedenih skokov bosta štela dva z največjim številom skupnih točk v plasma posameznega dneva.

Skoki vseh treh dni bodo torej enakovredni, končni plasma pa bodo določili po naslednjem ključu: če bo mogoče skoke izvajati vse tri dni, bodo šteli v končni plasma skoke na dneva 23. in 24. t. m. Če ne bo tekmovanja mogoče izvesti v katerem od navedenih dni, bodo šteti v končni plasma rezultati preostalih dveh dni.

Te propozicije so na videz zelo zapletene, so pa vendarle preproste, če jih proučimo le malo pozorneje.

Način začasnega, a hitrega računanja rezultatov po zamisli avstrijskih strokovnjakov, ki sloni v naprej določenem najdaljšim skoku (kritična točka skakalnice + 8 %) ter posebej sestavljeni tabeli skakalnice — velja za vsako skakalnico zase — (s seštevkom sodniških točk za daljino) je predsednik komisije za skoke pri FIS Sigmund Ruud odklonil. Pokazalo se je, da je možna sprememba plasmaja, t. j. doseženih mest, pri računanju začasnih rezultatov z vnaprej določenim najdaljšim skokom in dokončnem računanju rezultatov, kakor smo ga opisali zgoraj. Te ugotovitve je odkril avtor tega sestavka že sredi leta 1962 z grafičnim prikazom novih in starih tabel FIS za skoke in preračunanjem rezultatov tekem. Svoje ugotovitve je objavil v časopisu »Polet« in reviji »Telesna kultura« 7—9 1962.

Povrh omenjenega klasičnega načina točkovanja bodo v Planici obenem uporabljali tudi Straumannovo metodo, imenovano po njenem zasnovatelju, znanem švicarskem strokovnjaku za skoke dr. inž. Straumannu. Ta metoda se oslanja na točkovanje iz dveh sestavnih delov:

1. hitrost skakalca pri naletu. Merili jo bodo s posebnimi električnimi napravami in urami do 1/100 sekunde;

2. dolžina skoka.

Po posebnem ključu in tabeli dobimo končno oceno v točkah.

To je tako imenovana absolutna metoda, ki ne upošteva skakalčevega sloga in osvaja načelo, da je odločujoča daljina skoka odvisna od najpravilnejše racionalne, t. j. aerodinamične drže. Ta metoda za zdaj še ni v veljavi za oficialen plasma, mednarodna pravila pa dopuščajo njeno hkratno uporabo. Plasmaji po tej metodi se zelo razlikujejo od onih po klasičnem načinu.

Obenem z oficialnim tekmovanjem posameznih skakalcev bo v Planici tudi tekmovanje ekip za memorial inž. Stanka Bloudka, ki ga je razpisal »TT«.

Smučarski „asi” na krivih poteh

Kakor že precej drugih športnih panog — ponekod bolj, drugod manj — ne more (in morda tudi ne mara) s samim amaterskim elanom dohajati vrhunskih dosežkov novih časov, tako je tudi del elitnega smučarskega tekmovalnega kadra skoraj neopazno zajadral v profesionalne vode. Ne mislimo pri tem tiste peščice posebej nadarjenih alpskih smučarjev z najbolj značilnim zastopnikom Avstrijcem Sailerjem, ki si je s športnimi lovori odprla sijajno življenjsko kariero pri filmu in na odru, niti onih drugih, ki so se onkraj Atlantika zapisali v tako imenovani smučarski cirkus, katerim po naročilu in željah dovolj petičnih radovednežev kažejo svoje veščine na snegu, marveč preostale mojstre na smučeh, ki se vsako sezono prevažajo od tekme do tekme in pobirajo športno slavo in čast prav tako za debele denarje. Čeprav je vse to dobro znano ne samo vsem, ki jih hodijo občudovat, ampak tudi vrhovnim športnim ustanovam, ki dajejo tem prireditvam ves športni sijaj, se ne zgodi ničesar, da bi ta športna zvrst ne tonila čedalje bolj v pravo farso v očeh tistih, ki so se ji zapisali kot idealisti in pravi športniki.

Temu vsako leto širšemu in manj prikrivanemu lažiamaterizmu so storili največjo uslugo mnogi tovarnarji in izdelovalci smuči, ki so vrsto slovitih mož med alpskimi smučarji pridobili kot reklamne kioske oziroma leteče reklamne table za svoje izdelke. To uslugo seveda bogato nagrajujejo in nekateri so šli pri tem celo tako daleč, da izplačujejo svojim stalnim reklamantom redne letne dohodke, ki dosegajo (baje) bajne zneske. Pravijo, da takle vrhunski amater najnovejšega kova, ki se lahko — če ga ni opeharila kakšna izredna smola — redoma uvršča na kakšno izmed prvih desetih mest pri najbolj imenitnih nastopih križem po Evropi, lahko zasluži pri svojem delodajalcu tudi do 36 tisoč DM letno. Poleti je morebiti celo zaradi lepšega tudi rahlo zaposlen, na jesen pa oprta smuči (na katerih je nič kolikokrat dovolj kričeče naslikano, kdo jih izdeluje) in se nato z njimi sprehaja od prizorišča do prizorišča ter nabira športno bilanco, in se nato z njimi sprehaja nih pravilih — tudi še pravico, da bo na najimenitnejši amaterski paradi v olimpijskem okolju prihodnje leto v Innsbrucku startal na enem prestižnih mest, ker je pač favorit.

Smučarske organizacije z vrhovnim mednarodnim forumom v tej zimskošportni panogi si kljub zavesti, da gre ta razvoj krivo pot, ne vedo prav pomagati. Tovarne smuči — zlasti v Avstriji — so se že tako usidrale z materialnimi vplivi med elito teh tekmovalcev, da bi bila taka operacija predvsem zanje preveč boleča. Tehnični strokovnjaki se kratko malo izgovarjajo, da svojim ljudem še zdaleč ne morejo naročati, s kakšnimi smučmi naj tekmujejo. Izdelovalci so porabili to slabost in vskočili najprej z darili v naravi, brž nato pa so jim dodali še lepe nagrade za tiste, ki so jih znali zastaviti tako, da je šlo obenem s človekom od ust do ust tudi ime rekvizita, ki ga je uporabljal. Poznavalci so trdno prepričani, da se ta investicija tovarnarjem bogato obrestuje, ker bi jo bili sicer že zdavnaj ustavili. Saj so trgovci in ne športniki!

Vpliv poslovnega sveta na športno smučanje je že tako močan, da so se začeli zastopniki posameznih tvrdk s športnimi artikli vrivati celo med razne odbore pri prirediteljih, da bi tudi po tej poti storili kaj več za boljšo prodajo svojih izdelkov. Letos so se v Franciji že pojavili neki avstrijski zastopniki te vrste, ki so jih potem javno okrcali, toda vse je ostalo pri starem. Najbolj vneti zagovorniki čistega smučarskega športa samo govorijo, da se je treba vrniti nazaj k pravemu amaterstvu, ne pa na pritisk nekaterih podjetnih fabrikantov tiščati v neko vrhunsko formo, ki je že blizu akrobatike in ji lahko streže samo na denar pohlepen smučar, mora pa za dosego ustrezne forme in kondicije delati leto in dan. Torej poklicni smučar z vsem ugodjem in najboljšimi pogoji, da to zmore.

Resni opazovalci sodijo, da bi se dalo morda temu zlu za prvo silo odpomoči z normiranjem smučarskih rekvizitov, kakor je to urejeno v drugih športnih panogah. Strokovnjaki gledajo na to pobudo s precejšnjo skepso, ker imajo smučarji glede trdote, kakovosti in gradiva smučk povsem individualne želje. Vsekakor pa bi bilo prav, da bi FIS udarila po reklamnih objavah vsaj na obeh reprezentančnih prireditvah, na svetovnem prvenstvu in olimpiadi ter na njih prepovedala vsako uporabo smuči z oznako izdelovalca. Tako bi bili vsaj ti prireditvi neprizadeti zaradi kupčijskih interesov. O stvari so se že začeli pogovarjati, po vsej priliki pa se bo težko zediniti za kaj primernega, kajti umik industrije s smučarskih terenov bi prinesel hkrati ogromen padec za deset let ali še več nazaj, česar pa tudi FIS ne more opravičiti pred nikomer. Tovarnarji so pač močni (brez vsakega treninga!), dobro pa se zavedajo tudi, da imajo mnogo najboljših smučarjev na svoji strani.

novo!
HITRO IN BREZ KUHANJA PRIPRAVITE
belo kavo

PREPRIČAJTE SE ČIMPREJ
o kvaliteti

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
sprejme
za Počitniški dom v Piranu
oskrbnika doma
delovno moč
za čiščenje in delo na vrtu
Nastop službe takoj. Interesenti naj se zglasijo osebno ali pošljejo pismeno ponudbo personalni pisarni podjetja 1811

ELEKTRO - STROJNO PODJETJE
GROSUPLJE
Podjetje za izdelavo sanitarnih armatur in elektro izdelkov
razpisuje naslednje prosto delovno mesto:
RAČUNOVODJE
POGOJI: zaželen strokovnjak z daljšo prakso na delovnem mestu računovodje v industriji.
Nastop službe je možen takoj. Osebni dohodki po pravilniku podjetja. Manjše družinsko stanovanje na razpolago. Pismene ponudbe sprejmemo najkasneje do 20. marca 1963.

SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIS OBCINE TREBNJE
razpisuje na osnovi čl. 46 Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov, Ur. list FLRJ 45-667/61
JAVNO LICITACIJO
za oddajo gradbenih in obrtniških del 12-stanovanjskega bloka II. v Trebnjem.
Interesenti naj predložijo ponudbe »ključ v roke«. Rok za dovršitev objekta je 31. decembra 1963. Varščina znaša 100.000 din, ki jo je položiti pred odpiranjem ponudb. Ponudbe je predložiti v zapečateni kuverti, dne 27. marca 1963 med 9. in 9.30 uro na ObLO Trebnje, nakar se bo istotam vršilo ob 10. uri javno komisijsko odpiranje ponudb. Tehnična dokumentacija je na razpolago interesentom na ObLO Trebnje, I. nadstropje, soba št. 8 od 15. marca 1963.
Trebnje, 11. marca 1963.
SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIS ObLO TREBNJE.

NAŠ DOLGOLETNI ČLAN KOLEKTIVA TOVARIŠ

LJUBIŠA MARKOVIĆ

NAMESTNIK ŠEFA ODDELKA

JE TRAGIČNO PREMINUL 8. MARCA 1963 V PROMETNI NESREČI NA SLUŽBENEM POTOVANJU S SMRTJO NAŠEGA DRAGEGA LJUBIŠE JE KOLEKTIV IZGUBIL IZ SVOJE SREDINE DOBREGA IN PRILJUBLJENEGA TOVARIŠA TER SVOJEGA ZVESTEGA ČLANA. NJEGOV LIK BO OSTAL V TRAJNEM SPOMINU VSEM ČLANOM KOLEKTIVA

POGREB NAŠEGA DRAGEGA LJUBIŠE BO 11. MARCA OB 16. URI V BEOGRADU

KOLEKTIV CENTROTEKSTILA — BEOGRAD

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL DOLGOLETNI SODELAVEC

Ing. Franjo Skalar

REFERENT ZA PLAN

POGREB BO V TOREK, 12. MARCA 1963 OB 16. URI OD KRIŽIŠČA NA KRANJSKO POKOPALIŠČE.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ.

KRANJ, 10. MARCA 1963.

Po mučni bolezni je za vedno zaspala naša mlada, ljubljena

NATAŠA

V prerani grobek jo bomo položili v torek, 12. marca 1963 ob 15.30 na pokopališču v Murski Soboti.

Žalujoči: profesor Franček Hegedüš, oče, mama Pavla-Slavica, bratec Boris, stara mama Pavla Paternu in ostalo sorodstvo.

Murska Sobota, 10. marca 1963.

Nenadoma nas je zapustil naš predragi mož, oče, brat, stric in svak

FRANCE SKALAR

ing. gozdarstva

Pogreb pokojnega bo v torek, 12. marca 1963 ob 16. uri izpred Križišča na pokopališče v Kranju.

Žalujoči: žena Elza, sin Franček, družine Skalar, Kralj, Petelin.

Kranj, Ljubljana, 10. marca 1963.

Velik zastoj v tovornem prometu

Na progi Beograd–Skopje je blokiranih več tisoč tovornih vagonov

BEOGRAD, 10. marca (Tanjug). Zaradi poplav v Srbiji in prekinjenega prometa na progi Beograd—Skopje je na tem področju že dvajset dni blokiranih okrog 3000 vagonov. Razen tega je železnica prisiljena, da odpošlje vsak dan po 3500 vagonov v delavnice, ker so minulo zimo zaradi težkoč v prometu odložili redna šestmesečna popravila vagonov. Večji izvoz in močnejši tranzit pa terja, da je dnevno v prometu do 4000 vagonov.

Čeprav sedaj vsak dan natovarjajo povprečno več kot 13.000 vagonov, železnica ne more popolnoma zagotoviti potreb gospodarstva. Po ugotovitvah Skupnosti jugoslovanskih železnic je gospodarstvu vsak dan potrebnih 2000 vagonov več, kot pa jih lahko dajo na razpolago.

Zastoji v železniškem prometu so krivi, da se kopiči blago pri proizvajalcih in v lukah. Na Reki na primer čaka okrog 30 ladij, da jih raztovorijo, razen tega pa pričakujejo, da bodo še ta mesec pripeljali v reško luko okrog 300.000 ton pšenice in okrog 200.000 ton tranzitnega blaga. To pa bo še povečalo pritisk na transportna sredstva. Razen tega moramo letos računati tudi na prevoz okrog 2 milijonov ton umetnega gnojila, večje število vagonov pa bodo potrebovali tudi za prevoz premoga. Po besedah pomočnika generalnega direktorja Skupnosti jugoslovanskih železnic Mičuna Jankovića številni uporabniki transportnih storitev še niso poslali svojih planov za prevoze, zaradi česar mora železnica sestavljati delovni program brez osnovnih elementov.

Vsi razpoložljivi vagoni so namenjeni za prevoz pšenice, premoga in podobnega blaga. Zaradi tega je marsikje popolnoma ustavljen lokalni promet. Na postaji v Kraljevu, ki lahko v normalnih razmerah sprejme le okrog 400 vagonov, jih je trenutno 900.

Če bi lahko v kratkem popravili most preko južne Morave pri Doljevcu, ki so ga poškodovale poplave, se bo promet na tem področju hitro normaliziral, posledice zastoja pa se bodo vendar poznale še dolgo. Sedanji težavni položaj pa odkriva tudi nekatere slabosti v železniškem prometu. Povprečna hitrost pri prevozu blaga ne znaša več kot 6—7 km na uro. Povečini je šlo to na rovaš tistega časa, ki so ga porabili za natovarjanje in iztovarjanje blaga. Če bi lahko skrajšali čas, ko stojijo vagoni na postajah, denimo samo za 10 odstotkov, bi bile kapacitete železnice povečane za več tisoč vagonov dnevno. Tako je mnenje strokovnjakov, vendar se zdi, da se na železnici v te analize niso poglobili.

Da bi ublažili težave pri transportu, bodo osnovali poseben operativni štab, ki naj bi določal prednost za prevoz posameznih vrst blaga ter skrbel za boljšo distribucijo vagonov. Razen tega bi štab koordiniral delo raznih prometnih panog ter bi povsod skrbeli za prioriteto prevoza takega blaga, ki je za razvoj gospodarstva najpotrebnejše.

Vinjen voznik trčil v tovornjak

Ljubljana, 10. marca. — Včeraj popoldne okrog 16. ure se je na Samovi ulici pred pekarno zaletel osebni avtomobil v tovornjak, pri čemer se je voznik osebnega avtomobila hudo poškodoval. Močno vinjeni Jože Kovačič je peljal z osebnim avtomobilom LJ-158-40 po Samovi ulici proti Šiški. Pri srečavanju s tovornim avtomobilom Lj-132-02, ki ga je vozil Franc Geč, se je zaletel vanj. Pri trčenju je nastalo na vozilih za okrog 800.000 dinarjev škode. Hudo poškodovanega Kovačiča so odpeljali v bolnišnico.

Nov kanal za odtok jezera pri Visočici

V jezeru že 7 milijonov kubikov vode

PIROT, 10. marca (Tanjug). Razširjena komisija strokovnjakov in štab za obrambo pred elementarnimi nesrečami sta imela danes v Pirotu sestanek, na katerem so analizirali položaj na jezeru in pregradi pri vasi Zavoj. Tu se je reka Visočica razlila prek svojih bregov potem, ko so zemeljski udori zatrpali strugo. V dvanajstih dneh se je nateklo za okrog 7 milijonov kubičnih metrov vode.

Na sestanku so ugotovili, da se zaradi izredno ugodnih vremenskih razmer jezero za sedaj ne bo iztekalo po kanalu preko pregrade, saj bi v tem primeru nagel odtok verjetno porušil jez. V naslednjih dveh dneh bodo obložili ta kanal z žičnatimi pregrajami, ki naj bi zadržale zemeljske udore. Tako bi tudi v primeru, če bi jezerska voda odtekla preko pregrade, preprečili odplavljanje zemlje.

Odločili so, da bodo takoj začeli kopati nov kanal na levi strani nastalega jezera, kjer je trdno zemljišče. Kanal naj bi zgotovili v naslednjih desetih dneh, delo pa je prevzelo beograjsko podjetje »Hidrotehnika«. Če bodo uspeli realizirati to varianto za odtok iz jezera, bo voda normalno odtekala ter bodo preprečili morebitne poplave. Strokovnjaki so skoraj prepričani, da bodo lahko očuvali jezero in pregrado, vendar bodo takoj začeli s podrobnimi geološkimi raziskovanji. Vsi izredni ukrepi pa veljajo še naprej, ker bi vsako večje deževje lahko povzročilo ponovno naraščanje jezera.

»Gostinsko podjetje Kobarid« — Kobarid

razpisuje po 46. in 47. čl. Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov (Ur. l. FLRJ št. 45-61)

JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del na dozidavi paviljona, garaž in drvarnice hotela »Zvezda« v Kobaridu.

Vso potrebno tehnično dokumentacijo dobite od 8. marca 1963 dalje na sedežu Gostinskega podjetja v Kobaridu. Interesenti morajo za elaborat položiti kavcijo 20.000 din (barirani ček). Položiti pa morajo tudi varščino v višini 0.4% od predračunske vsote din 81.650 (garancijsko pismo Narodne banke). Razpisna vsota po glavnem projektu je din 20,412.389. Rok dovršitve del je 1. julij 1963. — Javna licitacija bo dne 15. marca 1963 ob 10. uri — na sedežu Gostinskega podjetja v Kobaridu. 1818

UPRAVNI ODBOR

»ISKRA« — KRANJ

tovarne elementov za elektroniko

LJUBLJANA

razpisuje delovno mesto

VODJE

finančnega sektorja

POGOJI:

visoka strokovna izobrazba in vsaj 5 let prakse na vodilnih delovnih mestih finančne stroke, ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse na vodilnih delovnih mestih finančne stroke.

Nastop 15. marca 1963 ali po dogovoru. Kandidati naj se zglasijo pismeno ali osebno v tajništvu podjetja — Ljubljana, Linhartova 35.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

1813

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1—3. — UREDNIŠTVO: LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA: TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526. — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896. — PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 3, TELEFON ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 21-832. POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO« LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI: LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV. — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 11. marca, ob 15: Dürrenmatt: FIZIKI (komedija). — Abonma Dijaški 5 popoldanski. (Razprodano.)

Ob 20: Shakespeare: MILO ZA DRAGO. Abonma TS 2. (Razprodano.)

Torek, 12. marca, ob 19.30: Marceau: JAJCE (komedija). Abonma U. (Vstopnice so tudi v prodaji. Mladini do 16. leta neprimerno.)

OPERA

Torek, 12. marca, ob 19.30: Prokofjev: KAMNITI CVET. Abonma B. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sreda, 13. marca, ob 19.30: Cikker: JANOŠIK. Abonma F. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

MESTNO GLEDALIŠČE
Gledališka pasaža

Ponedeljek, 11. marca, ob 18: Molière: ZDRAVNIK PO SILI. Izvajajo študentje AIU.

Torek, 12. marca, ob 19.30: J. Žmavc: JUBILEJ. Predpremiera. Abonma Mladinski I. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Ob 20: M. Stehlik: TIGROV KOŽUH. Gostovanje v Škofji Loki. (Mladini do 16. leta neprimerno.)

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE — Viteška dvorana

Ponedeljek, 11. marca ob 20.30: Dylan Thomas: POD MLEČNIM GOZDOM. Prva repriza. Vstopnice so v prodaji med 10. in 12. uro in dve uri pred predstavo. Rezervacije tel 21-838 in 22-011.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 11. marca, ob 15.30. Janez Žmavc: JUBILEJ. III. šolski abonma.

Ob 19: Puccini: MADAME BUTTERFLY. Gostovanje mariborske Opere SNG Maribor.

Koncert

PIANIST GABOR GABOS iz Budimpešte bo koncertiral nocoj ob 20.15 v Filharmoniji za MODRI ABONMA. Spored obsega sonate Haydna, Mozarta (K. 533-494) in Beethovna (op. 31-2, 79) ter Brahmsove Variacije na Paganinijevo temo. Vstopnice dobite v Filharmoniji.

KONCERTNA DIREKCIJA prosi abonente modrega abonmaja, da plačajo zapadle obroke.

RTV Ljubljana

SPORED ZA PONEDELJEK

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — 8.05 »Nove ljubezenske pesmi Joh. Brahmsa« — 8.25 Dve partituri L. M. Škerjanca — 8.55 Za mlade radovedneže: a) Davni vulkani na Slovenskem, b) Pomlad pred durmi — 9.25 Aleksander Konstantinovič Glazunov v dveh zasedbah — 9.45 Narodne pesmi s črnega kontinenta — 10.15 Trije prizori iz Fibichove »Messinske neveste« — 10.35 Naš podlistek — M. Scheer: Potovanje ni bilo v načrtu, I. — 10.55 Vsak dan nova popevka — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 KN — Gnojenje pri pomanjkanju gnojil — 12.15 Narodne in domače viže v priredbi Miška Hočevarja — 12.30 Ob zvokih zabavne glasbe — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Pet sopranskih arij — 14.05 Rafael Kubelik z dunajskimi filharmoniki — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Novi zabavni orkestri iz naše fonoteke — 15.40 Literarni sprehod — Leon O'Faolain: Moj ded — 16.00 Vsak dan za vas — 17.00 Poročila — 17.05 Obdobja slovenskega samospeva — 17. oddaja: Trije skladatelji s Primorske: Breda Ščekova, Karol Pahor, Matija Bravničar — 17.45 Zabavna zbora Miška Hočevarja in Raya Conniffa — 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Prvi večerni ples — 18.30 Novi posnetki Akademskega okteta — 18.45 Radijska univerza — France Sušnik: Botanika v kuhinji — 19.00 Obvestila — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00—22.00 Skupni program JRT, studio Zagreb Koncert simfoničnega orkestra RTV Zagreb; sodelujejo otroški in mešani zbor, Trio di Trieste ter tenorist Franjo Paulik, dirigent Pavle Dešpalj — vmes ob 20.45—21.00 Kulturni globus — 22.15 Skupni program JRT, studio Beograd: »Marec« — zabavno glasbena revija — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Jazz in ples — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

19.00 Napoved II. programa — poročila — 19.05 Napredujte v angleščini, 37. lekcija — 19.20 Frederic Chopin: Sedemnajst poljskih pesmi za glas in klavir op. 74 (sopranistka Evgenija Zareska, pri klavirju Giorgio Favaretto) — 19.45 Petnajst minut z ansamblom »Ad hoc« in »Willa Pantela« — 20.00 Ne vse, toda o vsakem nekaj — 20.30 Radijski dnevnik II. programa — 20.45 Zabavni omnibus — 22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan.

TELEVIZIJA

SPORED ZA PONEDELJEK

Na kanalih 5, 6, 11 in 9

18.30 »Za Vohljačem« — zgodba za otroke iz serije Superavto (Ljubljana)
19.00 »V rokah« — dokumentarni film (Beograd)
19.15 TV mala univerza (Beograd)
19.30 TV obzornik (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Tedenski športni pregled (Beograd)
20.45 Brecht—Štivičić: »Eno od tistih let« — TV oddaja (Zagreb)
21.45 »Poklici v proizvodnih procesih« — kratki film ob mesecu za poklicno usmerjanje. Izdelal ga je Zavod za produktivnost dela LRS (Ljubljana)

Oddaja »Pozdrav iz Bele krajine« je iz tehničnih razlogov preložena na 25 marec

SPORED ZA TOREK

Na kanalih 5, 6, 11 in 9

16.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, tekma Švedska : ZDA do 18.10
20.00 Tekma Češkoslovaška : Kanada — do 22.10 — prenos iz Stockholma (Evrovizija)

Kino

SPORED ZA PONEDELJEK

KINO UNION: amer. barvni film RIO BRAVO. Režija: Howard Hawke. Igrajo: John Wayne, Dean Martin. Tednik samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15., 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnic zvišane. Ob 10. uri matineja ital. filma BILA JE NOČ V RIMU.
KINO KOMUNA: premiera angl. filma OKUS PO MEDU. Režija: Tony Richardson. Igra: Rita Tushingam. Tednik FN 10. Predstave ob 15., 17.30. 20. uri.
KINO SLOGA: premiera češkega filma ALIBI NE ZADOSTUJE. Režija: Vladimir Čeob. Igrajo: Oldrich Novy. Tednik. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
KINO VIČ: premiera jugoslov. filma MAČEK POD ČELADO. Tednik FN 10. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
KINO ŠIŠKA: premiera španskega barvnega filma GREH LJUBEZNI. Režija: Luis Cezar Amadori. Igra: Sarita Montiel. Tednik. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Prodaja vstopnic od 9. do 11. in od 14. ure dalje.
KINO SAVA: angl. VV film BILO JIH JE SEDEM. Režija: Lesli Norman. Igrajo: Rachard Todd. Tednik FN 9. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Prodaja vstopnic od 10. do 11. ure ter od 14. ure dalje.
KINO TRIGLAV, Ljubljana: francoski barvni film AMBICIOZNA. Tednik. Ob 16., 18. in 20. uri Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.
MLADINSKI KINO: domači film SOLUNSKI ATENTATORJI, ob 10. in 15. uri. Film za mladino od 12. leta starosti dalje.
KINO VEVČE: egiptovski barvni CS film DEŽELA SANJ, ob 20. uri.
KINO »DOM«, Kamnik: italijanski barvni CS film UGRABITEV SABINK, ob 20. uri.
KINO BLED: nemški film POSLEDNJI BODO PRVI, ob 17. in 20. uri
KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: argentinsko-španski vojni film ŽEJA, ob 20. uri.
KINO STORŽIČ, KRANJ: amer. barvni CS film, zadnjič, MOŽ Z ZLATO PIŠTOLO, ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri angleški film BEGUNEC, predvaja jugoslovanska kinoteka.
KINO CENTER, KRANJ: amer. film ŽENA TE VRSTE, ob 17. in 19. uri.
KINO RADIO, JESENICE: italijanski film MAŠČEVANJE VIKINGOV, ob 17. in 19. uri.
KINO KOR. BELA: francoski film PREHOD ČEZ REN.
KINO KRKA, Novo mesto: poljski barvni CS film KRIŽARJI, ob 17. in 20. uri.
KINO METROPOL, CELJE: ruski film KO SO BILA DREVESA VELIKA, ob 16., 18. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM, Trbovlje: francoski kriminalni film RIFIFI PRI ŽENAH, ob 18. uri.
KINO UNION, CELJE: ameriški barvni CS film SPOPAD V MESTU DODGE, ob 16., 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA II TRBOVLJE: ameriški CS film ZGODBA Z NASLOVNE STRANI, ob 17. in 19. uri.
KINO DELAVSKI DOM, ZAGORJE: franc. barv. film BABET GRE V VOJNO, ob 17. uri.
KINO SVOBODA II, HRASTNIK: ameriški barvni VV film SEVER SEVEROZAHOD, ob 19. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: MORILCI, ob 19.30.
KINO »PARK«, MURSKA SOBOTA: jugoslovanski barvni film: IZBIRLJIVKA, ob 17.30 in 20. uri.
KINO SVOBODA, Šempeter: sovj. film MOJ PRIJATELJ, ob 20. uri.

Maribor

DEŽURNA LEKARNA

Ponedeljek, 11. marca: lekarna: »Center«, Gosposka 12.

KINO

UNION: amer. barv. film TRAPER KELLY.
PARTIZAN: sovj. barv. film NOČNI DIREKTOR.
UDARNIK: špan. barv. film PRIŠEL BO ANGEL.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 11. marca, ob 19: Puccini: MADAME BUTTERFLY. — Gostovanje v Celju.

Obvestila

AVTO-MOTO DRUŠTVO LJUBLJANA prireja tečaj za mopediste, ki se bo pričel 25. marca 1963 v popoldanskem času. Tečaj bo trajal 5 dni. Prijave sprejema uprava društva Čopova 40-I. O 1817

Čestitke

INŽ LOJZETU NAGLOSTU za opravljeno diplomo čestita — Majda. 2627

Predavanja

Ponedeljek, 11. marca:
ob 12.30: II. gimnazija — ZAKON IN DRUŽINA V NAŠI DRUŽBI predava prof. Vida Rudolf;
ob 19: Ruše — PO NEMČIJI, predava prof. Slavko Marolt;
ob 19: Kemolaborant. šola Ruše — MLADOLETNIK V DRUŽINI IN DRUŽBI, predava tov. Bogdan Čepič;
12.30 osnovna šola Maks Durjava — OD SPOČETJA DO PORODA, predava dr. Jože Zeilhofer.

Mali oglasi

PUCH 175 ccm SV, original skoraj nov, prodam. Ogled vsako popoldne od 3 dalje: Vindišar, Hubadova 9, Bežigrad, poleg Petrola. -3
»GOSAD«, Ljubljana, Prečna ul. 4, proda dva rabljena mopeda znamke »TOMOS« PUCH MS 50 ccm. Prednost ima družbeni sektor — ogled od 7.—14. ure -3
KOMBINIRAN otroški voziček (italijanski) in otroško košarico prodam. Naslov: Zdešar Ljuba, Ljubljana, Hudovernikova 4-9. — stolpnice. 2617-4
DVE MIRNI IN POŠTENI dekleti iščeta sobo, najraje v središču mesta. Plačata po dogovoru, za uslugo pereta in likata. Resljeva 6, stanovanje 4, Ljubljana. 2600-6
NOV GRUNDIG magnetofon kupim Plačam v gotovini. Ponudbe pod »4 sledi«. 2621-5
TRGOVSKI POTNIK išče službo. Ponudbe pod »Dober značaj«. 2619-2
DOBRO PLAČAM tisti tovarišici, ki bi mi 8 ur pazila otroka. Ponudbe pod »Pazljiva«. 2606-1
4-MESEČNEGA OTROKA dam v celotno oskrbo v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Dobro«. 2605-8
ZAKONCA z enim otrokom iščeta enosobno stanovanje in dasta od 200 do 300 tisoč din brezobrestnega posojila. — Ponudbe pod »Vseljivo«. 2601-6
IŠČEM kakršno koli sobo. Ponudbe pod »Mlada uslužbenka«. 2604-6
SOBO ODDAM V ŠENTVIDU dvema fantoma. Šentvid 28 pri Ljubljani. 2602-6
PREPROGE vseh vrst popravlja Selman, Ljubljana, Poljanska 13, tel. 32-680. 2612-8
DOBRO OHRANJEN TRICIKEL kupi Stanovanjska skupnost Vir, Količevo. 2620-5
POLNILEC akumulatorjev 6 in 12 V — 10 A, ojačevalec 10 W — ugodno proda Ferkolj, Vodovodna 51-B 2613-4
IŠČEM SOBO v središču mesta ali v bližini Ljubljane. Ponudbe pod »Hamid — dobro plačam«. 2622-6
ŽENSKO KOLO nemške znamke in otroško posteljico, prodam. Savić, Župančičeva 12. 2624-4
OPREMLJENO SOBO iščem v Ljubljani ali okolici za štiri mesece. Ponudbe pošljite pod »Takoj«. 2626-6
TOVARIŠ, ki je v četrtek, dne 7. marca, zamenjal pri Konšku na Trojanah moški plašč, naj sporoči svoj naslov gostilni Konšek. 2607-8

PRODAMO
rabljena osnovna sredstva:
moška kolesa, moped, divane
PEKARNA CENTER,
Ljubljana, Poljanska c. 19
2626

Kmetijsko posestvo »BARJE«
Cesta na Loko 4 (Trnovo)
sprejme
VEČ DELAVK
za vrtnarska dela.
Interesentke naj se zglase na gornjem naslovu. 1716

Nenadoma nas je zapustila naša ljuba žena in zlata mamica

LOJZKA DROBNE

Na zadnji poti jo bomo spremili v torek, 12. marca 1963 ob 15. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Šentvid pri Stični.

Žalujoči: **mož Janez, sin Janez z družino, hčerke Mici, Lojzka in Tilka z družinami, Fani in Malči ter ostalo sorodstvo.**

Šentvid pri Stični, Ljubljana, Višnja gora, Dedni dol, Offenbach, 9. marca 1963.

V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je za vedno in mnogo prezgodaj zapustila naša preskrbna in dobra mama

LEOPOLDINA CERAR
ROJ. KAJZAR, CIFLOVA MAMA

Pogreb bo v torek, 12. marca 1963 ob 15.30 izpred hiše žalosti v Staneži̇čah na pokopališče v Šentvid.

Žalujoči: **sin Ivan, sin Lovro z družino, sin Tone z ženo, hčerka Julka z družino in hčerka Štefka z družino.**

Staneži̇če, Dravlje, Ljubljana, Joliet — Amerika, 10. marca 1963.

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra mama, hči in sestra

STANA TERAN - KLAMPFER
bančna uslužbenka

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 12. marca 1963 ob 16. uri iz Krištofove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: **sin Jure, hčerke Marijana, AnČka in Zmaga, mama Marija, brat Maks z družino, družine Teran, Klampfer, Moljk, Sollner, Franzot in ostalo sorodstvo.**

Ljubljana, 11. marca 1963.

Umrla je dobra, nepozabna in požrtvovalna

IVANKA BOHINC
upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 12. marca 1963 ob 16.45 iz Janezove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: **Marta, Malka, Vida in Krista z družinami.**

Ljubljana, Tržič, Cleveland, Buenos Aires, Kassel, Oslo, 10. marca 1963.

M. G. GORDON: INŠPEKTORJEVI DNEVI 44

Cindy je sedla za pisalni stroj. Za hip je pomislila na Glorijo, potem pa so jo obsedle druge misli. Če bi Mike . . . Kadar je pomislila nanj, jo je vedno enako presunilo. Najprej se je Cindy upiralo, da bi verjela, toda pozneje, ko je bila v govorilnici zapora, jo je resnica le prizadela. Verjela je. Seveda. Mike je bil simpatičen fant, zato tega ni mogla razumeti. Razen če je imel prav, ko je govoril, da potrebuje psihiatra . .

Jeff Baker je rekel: »Jasno. Moral bi k psihiatru . . Kot vsi zločinci!«

O tem se je pogovarjala z Donom Macksonom, ko jo je zvečer spremil domov. Nič slabega ni rekel o Miku, videti je bilo, da razume Cindyjine skrbi. In vendar ni bil preveč zgovoren. Seveda, ni imel Mikovega daru, vendar pa je bil občutljiv. Zelo občutljiv.

Minila je ura, ko je prišla Gloria in jo prosila, naj pelje psička na sprehod. Spet je vztrajala toliko časa, da je Cindy oblekla kožuh, čeprav se je dekle upiralo.

»Neumni ste!« je zavpila Gloria. »No, se razumeva? Pustili boste Pierru, naj gre, kamor hoče.«

Cindy se je obotavljala. Sprehod po parku ji ni bil prav nič všeč. Rekla si je, da je neumna. Saj ni prav nič tvegala: imela je psa, v parku so bili tudi drugi sprehajalci, imela pa je tudi varuha, ki jo je vedno zasledoval. Segla je v žep in potegnila iz njega usnjeno denarnico.

»Glejte no, pozabili ste na denarnico.«

Gloria je zardela. Planila je:

»Kar pustite, dragica. Vedno jo dam v tisti žep in če bi jo dala kam drugam, je gotovo ne bi več našla. Pozabljiva sem, pa — saj razumete . . .«

Nenadoma je utihnila. Cindy je rekla:

»Zdi se mi, da imate vročino.«

Gloria se je pobožala po čelu.

»Ne, ne verjamem. No, že mogoče. Ne vem. Sem . . . Sem . . .«

Pierre je bil že nestrpen. Odvlekel je Cindy k vratom. Ko je prestopila prag, jo je obšla rahla slabost. Ni se dobro počutila v kožuhu in s tisto denarnico v žepu . . .

x x x

V kriminalističnem oddelku so gorele vse luči. Obrazi so bili resni, oči so se bleščale, ustnice so bile stisnjene, kretnje zanesljive in vajene. Delo je bilo hkrati običajno in nenavadno. Bilo je le zadnje dejanje zadeve, povsem banalna stvar, noč je bila taka kot druge — in vendar je bilo vse skupaj edinstveno.

Za kolege je bila le običajna galerija obrazov, navaden seznam imen. Za Jeffa pa je bilo drugače: videl je mogočne obrise Raymonda Stockerja, slišal je njegov jasni glas. Tudi če je videl imena Dutch Maas, Gloria Kelton ali Al Trevis, je bil obraz samo eden: obraz Raymonda Stockerja.

Pod stropom se je vlekel oblak cigaretnega dima. Jeff je rekel policistki:

»Na Borovem vrhu je počitniška kolonija, pravijo ji Poletno pristanišče. Poiščite najbližjo telefonsko celico.«

Oglasil se je Fred Gonzales:

»Treba je bilo samo pobrskati po zadevi, to je vse. Fant ni bil nikdar v Karolini, pač pa je bil nekoč na počitnicah pri teti, ki je zrasla v Karolini. Gotovo se je od nje naučil tiste melodije.«

Jeff je prikimal, čeprav je komaj dobro slišal Fredovo razlago. Z roko si je živčno šel skozi lase.

»Dutch mora vedeti, da zasledujemo Cindy Papagos.«

Fisher je hodil gor in dol ter žvečil ugaslo cigaro.

»Ja . . . Poslali smo mu okrepitev. Vendar nerad izpostavljam ljudi.«

Podrgnil se je po suhem vratu. Bil je zaskrbljen. Jeff je raztreseno zamrmral:

»Že tri mesece jo uporabljamo za vabo.«

Utrujenost ga je premagovala. Spet se je oglasil Fred Gonzales:

»Brž ko smo ugotovili, kdo je, sem ukazal, naj ga primejo. Toda niso ga še dobili.«

Prišla je policistka:

»Na tistem koncu je telefonska celica zaklenjena do osmih.«

Telefon je zazvonil. Fred je dvignil slušalko in prisluhnil, nato pa jo pomolil Jeffu:

»Nekdo hoče prav tebe.«

Jeff je zadržal dihanje. Bil je prijatelj, ki je zasledoval Ala Trevisa. Novinar ga je speljal, tako da ga je »izgubil«. Jeff se je obrnil k policistki:

»Prebudite prvega šerifovega pomočnika, ki ga dobite. Recite mu, naj gre do tiste počitniške kolonije in pogleda, ali je moja žena tam in ali je vse v redu.«

»V redu, poročnik,« je zamrmrala.

Jeff se je trudil, da bi obvladal svoje tresoče telo.

»Zadnjič vas prosim, da mi daste moža za zasledovanje . . .«

Fisher ga je prekinil. Njegov glas je bil tih, vendar odločen:

»Nemogoče, Baker, saj dobro veste . . . Novinar je, kaj pa moremo! Zagnal bo hrup, skliceval se bo na svobodo tiska in vse, kar temu sledi. Trdil bo, da je opravljal novinarsko delo.«

Fred je spet dvignil slušalko. Obrnil se je h kolegom:

»Odkrili so človeka, ki je ubil fantička v slepi ulici pri Roseval Avenue, med Petindvajseto in Šestindvajseto ulico.«

x x x

Cindy je poslušala škrebetanje svojih korakov po pesku, slišala je suhi pok odpadle veje, padec kamna, trepetanje ptice, ki se je prebudila iz spanja, beg divjadi po gostem grmičevju . . .

Sopla je, ker jo je Pierre vlekel navzgor. Včasih se je pes ustavil in ovohaval tla, nato pa je hitro potegnil vrvico in se ozrl, kakor da bi hotel vprašati, zakaj ne teče in poskakuje za njim.

Dejstvo je . . . Tega si je želela. Žal ji je bilo, ker ni bilo Dona ob njej. Nenadoma je zaslišala rjovenje leva, ki se je odbijalo od skal. Cindy se je tesneje zavila v kožuh.

Ob poti ni bilo več nizkega grmičevja, marveč srednje visoko drevje, katerega obrisi so valovili v slabotni svetlobi. Nenadoma se je Cindy ustavila po nekakšnem notranjem ukazu. Prisluhnila je.

Slišala je le šumenje listja in Pierrovo hitro dihanje. Zadržala je sapo in spet poslušala — skušala je razločiti nočne šume.

JURIJ BONDAREV: TIŠINA 56

»Vse bodo zvedeli kakor jaz . . .« je premišljeval Sergej in začutil nit, ki ga povezuje s plešastim moškim, s starko, s čedno žensko, ki je skupaj z dekletcem izginila za vrati. »Kako je doletelo njih? Ali je bilo tako kakor pri mojem očetu? Ali pa je morda mož te čedne ženske in oče njenega dekletca — sovražnik?«

Lahko bi se pogovoril s starko in tega si je tudi želel. Lahko bi se začel pogovarjati tudi z nebogljenim fantom v športni majici, s plešcem. Lahko bi zvedel, kako so prijeli njihove svojce, in primerjal te okoliščine s tistimi, ob katerih so aretirali njegovega očeta. Toda molk, ki je ločil te ljudi drugega od drugega, je zadušljivo visel v mračni čakalnici, kamor je skozi zaprašena stekla prihajalo le malo svetlobe.

Ljudje so prihajali in odhajali — v čakalnici je bilo čedalje manj ljudi. Njihovi koraki so zdaj že odmevali. Nihče ni ostal za vrati, ki so bila obložena z usnjem, dalj kakor pet minut. Čas je potiskal Sergeja k vratom. Čedalje teže je pričakoval trenutka, ko bo tudi sam stopil skoznje, in se presedal s stola na stol. Naposled je signalna lučka zasvetila njemu — in zazdelo se mu je, da je skozi tista vrata nekaj seglo ponj; mimo njega je šla široka postava plešastega moškega, ki je glasno sopel in gnetel čepico med prsti. Sergej je prestopil neko nevidno, a natanko zarisano črto in stopil mimo signalne lučke v ozko, hodniku podobno sobo, kamor je prihajala svetloba skozi stransko okno.

Za veliko pisalno mizo, ki je zavzemala skoraj pol kabineta in na kateri sta ležali samo dve mapi s papirji, je sedel major MGB. V lase sta mu segali dve dolgi progi začenjajoče se pleše. Bil je srednjih let. Roko s cigareto je držal pred polnimi ustnicami, vesele oči, ki so bile vsajene blizu skupaj ob nosu, so zdaj gledale priučeno mirno. Sergeju se je zazdelo, da zna major ostati tako miren skozi ves čas svojega dežurstva, potem pa lahko najbrž v hipu oživi in se spet vrne v svojo naravno podobo.

»Prosim, prosim,« je rekel major s prijetnim žametnim glasom, ne da bi umaknil roko s cigareto izpred ust. »Sedite, mladenič. Na levi je stol.«

»Prišel sem povprašat, kaj je bilo z mojim očetom,« je rekel Sergej, ki ni hotel sesti. »Rad bi zvedel . . .«

»Priimek?«

»Vohmincev.«

»Ime in očetovo ime?«

»Nikolaj Grigorjevič.«

Major je potegnil predse mapo, ki je ležala ob robu mize, jo s svojimi belimi, inteligentnimi prsti razgrnil in pihnil vanjo cigaretni dim. Njegov pogled, ki ni izražal ničesar, je zdrsnil po papirjih. Polistal je po njih. Sergej, ki je stal pred mizo, je z zadržanim dihom pričakoval, da se bo na majorjevih polokroglih ustnicah zdaj zdaj prikazal opravičujoč se smehljaj in da bo pohlevno rekel: »Oprostitei, to je bila pomota, vaš oče je že prost. Morda vas že čaka doma. Take reči se pač primerijo, oprostite, ker je prišlo do pomote, mladenič . . .«

»Vohmincev Nikolaj Grigorjevič? . . . Vaš oče Vohmincev Nikolaj Grigorjevič, rojstna letnica tisoč devetsto sedem, je v preiskavi.«

»V preiskavi?«

Mirni majorjev glas je v hipu razdejal Sergejevo pričakovanje — razbil je vse upe, ki so živeli v njem. Nenadoma ga je zaobjela puščoba in zazdelo se mu je, da ga je polilo nekaj ledenohladnega. Prisilil se je, da je rekel:

»Moj oče ne more biti v preiskavi, saj ni zagrešil ničesar. Aretirali so ga po pomoti. Moj oče je dober komunist . . .«

»Preiskava bo dognala, kako je s to rečjo, državljan Vohmincev. V sovjetski državi nikogar ne aretiramo po pomoti, če smem pripomniti. Pojdite zdaj. Boste že zvedeli.«

Njegovi svetli lasje nad začetki pleše so bili, kot je bilo videti, še vlažni po jutranjem umivanju in česanju, obraz mu je bil bel in svež, le pod očmi je imel temne sence — najbrž je ponoči slabo spal. Njegov glas je nekam zaspano zazvenel:

»Ne zadržujem vas več, državljan Vohmincev.«

Majorjeva roka je segla h gumbu. Sergej se je, da bi prekinil to kretnjo, sklonil nad mizo, kjer se je črnil signalni gumb, in spregovoril z glasom, ki je majorja prisilil, da ga je bistro in radovedno pogledal:

»Povejte mi, prosim, česa ga dolžijo?«

Major je molče in presenečeno gledal Sergeja.

»Kje je zdaj? V zaporu? Ali mi lahko poveste? Ali lahko zvem, čemu so ga aretirali?«

Major je pritisnil na gumb, za hip počakal, potem pa z rahlo razdraženim prizvokom uradno dejal:

»Vaš oče je v preiskavi. To sem vam že povedal.«

»Ali bo preiskava — dolgo trajala?« je glasno rekel Sergej.

Znova je zaznal v sebi občutek, da ga je nekaj pritisnilo k neprebojni jekleni steni, tisto nemočnost in obup, ki jo prizadeva protinaravna krivica, kar je čutil že tedaj, ko sta se znašla s starejšim poročnikom v drvarnici; zdaj ni verjel niti več tega, da mu bo major sploh kaj povedal. A vendar ga je vprašal:

»Ali sploh veste kaj o zadevi mojega očeta?«

Majorjev glas je bil suh in neomajen.

»Nič določnejšega vam ne morem povedati, državljan Vohmincev.«

Sergeju se je zazdelo, da pada nekam v globino, v črn prepad brez dna — zasopel je, ker se mu je zazdelo, da so kamnite stene pritisnile nanj — padal je in se skušal po vsej sili obdržati . . . Zazdelo se mu je, da je zavpil v brezno: »Česa dolžijo očeta?« Iz tiste globine pa se je prikazal nekakšen miren obraz veseljaka; ta je bil očitno vajen marsičesa. Zdaj se mu mudi, da bi zaključil ta obisk, ki se je nepričakovano raztegnil čez mero. Roka mu je spet segla proti signalnemu gumbu.

»Vaš oče je v preiskavi. To sem vam povedal po rusko, tako da vam mora biti popolnoma jasno, za kaj gre. Povedati vam ne morem nič več kakor to. Državljan Vohmincev, vi zadržujete naslednje obiskovalce.«

»Potem pa mi dovolite, da vas vprašam, čemu . . . zakaj, za hudiča, naj hodim k vam? Ali mar zato, da ne bom zvedel ničesar?«

»Kaže, da vam pohaja občutek za mero,« ga je nenadoma prekinil major. Presenečeno se je nagnil naprej, potem pa z vsem dostojanstvom, kar ga premore krepak štiridesetletnik, zdrsnil s pogledom po Sergejevem obličju, in smehljaje se pristavil: »Semkaj je včasih lahko priti, težko pa oditi. Nikar ne bodite predrzni, to je včasih nevarno. To je docela vaša stvar — prihajati semkaj ali ne.« Tedaj je major zagledal naslednjo obiskovalko, ki je stopila v sobo, in potisnil mapo spet k robu mize. »Mene iščete? Prosim, sedite. Tam na levi je stol.«

»Hvala za odkritost,« je rekel Sergej.

Šel je na cesto; na pločniku je bilo veliko ljudi, po Kuznjeckem je tekla reka avtomobilov, bilo je soparno in Sergej je zakorakal po pločniku, kakor da gre skozi razžarjeno peč.

Zdaj se mu je zazdelo, da je bilo prismojeno in otročje, ker se je odpravil v informacijski urad k temu majorju MGB. To je bilo očitno docela nesmiselno dejanje. Ves izgubljen se je znašel pred strašnim strojem, o katerem je slišal pripovedovati, a ga doslej še ni videl. Železna kolesa so hrešče šla mimo njega, zadela obenj in ga mimogrede zdrobila. Njegova prejšnja samozavest, ki jo je tako potreboval, je bila zdaj samo še nebogljena naivnost. Zdelo se mu je, da še zmerom išče oporno točko. Ni je našel. Zdaj je čutil, da si bo polomil kosti in se razbil na kosce; v njem in okrog njega se je nekaj podiralo in drsel je v praznino.

PRVI GOL ZA OLIMPIJO — Razpoloženi Brezigar, ki je s hitrimi pobegi po desnem krilu ustvarjal nevarne zaplete v kazenskem prostoru Istre, je naposled v 42. minuti le našel samega Oblaka. Slednji je njegov lep predložek poslal neubranljivo v mrežo gostov. Slika prikazuje branilca Istre Stipčića, v vratih pa je Jovičević. Foto Busić

PRED VRATI ISTRE — Eden izmed mnogih razburljivih prizorov v kazenskem prostoru Istre. V skoku za žogo sta vratar Zagorc in branilec Malivuković, obkrožena od Oblaka in Mladenovića. Foto Busić

SLOVENIJA : HRVATSKA V KEGLJANJU — V Ljubljani in Zagrebu so se pomerili najboljši kegljači Slovenije in Hrvatske. Na sliki: Bogdan Hren, N. mesto (levo) in Zorek Andelko, Varteks (desno). Foto: Busić

IZREDEN USPEH PETRA LAKOTE — Najboljši jugoslovanski alpski smučar, Jeseničan Lakota, se je v Chamonixu na tekmovanju za pokal Kandahar uvrstil med elito smučarjev. Najprej je z 12. mestom dosegel izreden uspeh v smuku, v slalomu pa je bil 18. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Iraška delegacija v Damasku

zlasti pa Mustafo Amina, ki ga imajo za namestnika Kalema Bagdaša. Bagdaš živi v emigraciji.

Ista delegacija dodaja, da išče policija tudi člane Organizacije muslimanskih bratov.

Tuje agencije poročajo, da se bo sirska vlada jutri znova sestala, da bi preučila splošno politiko. Hkrati s to vestjo je radio Damask tudi sporočil, da je vlada na sinočnji seji obravnavala politiko novega režima na temelju arabske »enotnosti, svobode in socializma«.

●●

»Na vrsti sta Husein in Saud«

Predsednik libanonske vlade Rašid Kerame je sinoči demantiral vesti, da bi obrambni minister Medžid Arslan podal ostavko.

Glasovi o ostavki so se raznesli včeraj zategadelj, ker je libanonska vlada najavila sejo vlade šele za ponedeljek. Na seji bodo obravnavali priznanje novega sirskega režima.

Libanonski premier je še dodal, da je situacija v vladi normalna in da ni nihče podal ostavke.

●●●

Bidault aretiran

sil kancleria Adenauerja za politični azil v Zahodni Nemčiji. Danes je po aretaciji to zahtevo ponovil.

Francija še ni formalno zahtevala izročitev Bidaulta. Njegovo nedavno bivanje v Veliki Britaniji — da je bil res v Veliki Britaniji, so ugotovili potem, ko je Bidault dal intervju za televizijo BBC — je povzročilo ostro nejevoljo uradnih francoskih krogov.

Kot poročajo, so Bidaulta odkrili in aretirali po obsežni preiskavi, ki jo je začela zahodnonemška policija v zvezi z ugrabitvijo bivšega francoskega polkovnika Argouda. Prepričani, da od bonnske oblasti ne bodo dobili pristanka za izročitev tega vojaškega šefa teroristične organizacije OAS, so francoski policijski agenti, kot trdijo, ugrabili Argouda v Münchnu in ga prepeljali v Pariz, kjer je sedaj v zaporu. Minister Junker je izjavil, da je preiskava o tej zadevi marsikaj razkrila in da so policiji sedaj znane vse nadrobnosti o ugrabitvi Argouda.

Navzgor in navzdol

Beograjski festival kratkih filmov

Beograd, 10. marca. — Nedeljski dopoldan je izpolnilo drugo zasedanje diskusijske tribune, katere iniciatorja sta bili uredništvi »Filmske kulture« in revije »Ekran«. Zasedanje je bilo intenzivno. Se celo, ker je včerajšnjih sedem referatov odprlo mnoga akutna vprašanja brez olepšav in pa, ker je sinočnji tretji večer značilno dokazal, kako neizenačen je festival. V prvi polovici je namreč, z izjemo enega filma, še imel reprezentančno fiziognomijo, v drugem delu pa je, zopet z izjemo enega filma (in ta je bil naš, slovenski), padel pod nivo. Sodu je izbilo dno dejstvo, da smo nazadnje videli tako žaljivo eksploatirano temo o štafeti mladosti, oziroma prazniku mladosti v istoimenskem filmu, ki jo je uvedel že lanski puljski festival, da se je kritično zganila vsa dvorana. Sledili smo seriji skrajno kičastih razglednic, opremljenih z osladnim tekstom, pri tem ko je šlo za praznik, ki mu izkazujemo vse spoštovanje.

Razpravljavci so postavili vprašanje: če je zašlo na veliko festivalsko platno nekaj filmov brez vsake potence in če smo že doslej videli dva, ki sta našo stvarnost in ustvarjalno osebnost tovariša Tita zaradi kičastega pristopa naravnost žalila, kakšni so bili kriteriji izbirne komisije? Pri tem, ko je odklonila nekatera druga, pogumno zastavljena in izrazno kvalitetna sodobna dela? Se posebej se je v tem smislu pritožila proizvodna hiša »Zora film«.

Še vedno nimamo čistega, jasnega stasišča do tem iz NOB. Se ne skriva za nekaterimi zgolj avtorska ali producentska preračunljivost, za drugimi pa tiste vrste ustvarjalna rutina, ki v »delovnem zagonu« zmeša aventične in neaventične dokumentarne posnetke, da nazadnje nekatere stvari, in to prav iz obdobja, katerega moč je v njegovi skrajni resničnosti, izpadejo kot falzifikat?! Kje je tu odgovornost ustvarjalcev? Doklej bo to še trajalo?

Kot kaže, dosedanje »okrogle mize« na minulih festivalih niso uspele negirati dejstva, da gre filmska proizvodnja po enem tiru, naši razgovori pa po drugem. Bo današnji diskusijski tribuni to vendarle uspelo? Od vseh je bila najbolj neprizanesljiva, najbolj angažirana, naravnost obrnjena. Kaj je z našo dokumentarno kroniko v minulem deceniju? Saj je skoraj nimamo. In ali gre res za zapiranje oči pred črnimi temami? Res, da so žive teme iz naše sedanjosti prava kurioziteta, kar zadeva črne teme pa je šlo doslej v vseh kritiziranih primerih za črno realizacijo, za izrazno bledico, za kompromis, ki je samo škodil.

Vse kinematografije upoštevajo relacijo film-televizija. Pa mi? Ali kaj mislimo na prihodnost?

Doslej smo po vseh festivalih, menda že osemkrat, pisali o krizi kratkega filma. Tistega, kar se je vendarle storilo zoper to krizo, pa novinarji, ki pišemo o krizi, nismo ob pravem času zabeležili.

Ko so se razpravljavci razšli, so ostali v klubu filmskih delavcev predstavniki tiska: v žiriji namreč ni nobenega novinarja, kot da le-ti niso družbeni delavci. Izvolili so svojo žirijo in se dogovorili za nekakšno obliko združenja vseh, ki pišejo o filmu. Tak je vsaj namen za prihodnost.

Marina Golouh

Lakota spet odličen

Tekmovanje za pokal Kandahar zaključeno s popolno zmago Francozov

CHAMONIX, 10. marca. (Po telefonu). — S popolno zmago Francozov se je danes v tem francoskem zimovišču pod Mont Blancom končalo 28. tekmovanje za pokal Kandahar. V zadnji točki sporeda tega velikega tekmovanja alpskih smučarjev — moškem slalomu — je zmagal francoski specialist za slalom Bonlieu pred rojakom Perillatom. Tudi v kombinaciji sta dve najboljši mesti pripadli Francozoma Bonlieuju in Perillatu. Jugoslovan Lakota je bil tudi v slalomu izvrsten, saj se je uvrstil na 18. mesto.

Že med prvim tekom slaloma je začelo rositi, med dežjem pa se je ponujal tudi sneg. Ko so tekmovalci startali v drugem teku, je že močno snežilo. Organizatorji so imeli z zelo strmim bregom za slalom velike težave. Na vse mogoče načine so pripravljali sneg in jim je nazadnje le uspelo, da sta bili kljub južnemu vremenu obe progi kolikor toliko dobri. Prvo progo z 61 vratci je zasnoval trener švicarske reprezentance in nekdanji svetovni prvak George Schneider, drugo s 60 vrati pa olimpijski prvak James Couttet. Prva je tekla bolj tekoče, medtem ko je bila druga nekoliko bolj zavita. Obe sta imeli višinsko razliko 205 m.

Že včeraj so Francozi z množičnim uspehom v smuku — med prvo dvajsetorico se jih je uvrstilo kar 13 — napovedali današnje zmagoslavje. Slalom je bil res popolnoma francoski, saj se je prvi Avstrijec Adalbert Leitner uvrstil šele na 4. mesto. Najboljši v prvem teku je bil poznejši zmagovalec Bonlieu s časom 54,62, v drugem pa je bil najlitrejši Perillat — 62,77. Z veliko upanja za uvrstitev v kombinaciji je šel na progo mladi Francoz Killy, ki je bil včeraj v smuku drugi, toda še neizkušeni tekmovalec se je moral že v prvem teku posloviti.

Lakota v prvem teku ni maral ničesar tvegati in je progo prevozil v solidnem času 62,93. Z lahkoto je obvladal vse težave in presmučal progo v lepem slogu. V drugi preizkušnji pa se je naš zastopnik pognal med vrata veliko odločneje ter je ves čas forsiral tempo, kar mu je naposled prineslo izvrsten čas 67,82 in dobro mesto v skupnem seštevku.

Skupaj z obema Francozoma Orcelom, ki je bil včeraj 9., in Devoussondom, ki je bil 10. ter Švicarjem Hugglerjem je Lakota že včeraj prekrižal račune marsikateremu med najboljšimi smučarji. V današnjem slalomu pa je malodane spet ponovil včerajšnji uspeh. Danes je premagal Devoussonda, ki se je uvrstil v smuku pred njim in Hugglerjem, medtem ko je Orcel padel in odstopil.

REZULTATI:

1. Bonlieu (Fr) 117, 82, 2. Perillat (Fran.) 117,97, 3. L. Leitner (ZRN) 121,07, 4. A. Leitner (A) 121,29, 5. Messner (A) 123,41, 6. Mauduit (Fr) 123,68, 7. Stiegler (A) 123,79, 8. do 9. Schranz (A) in Burger (A) 124,16, 10. Bozon (Fr) 124,38 . . . 18. Lakota (J) 130,75.

Kombinacija: Bonlieu 3,872, Perillat 9,592, L. Leitner 15,025, A. Leitner itd.

Medtem, ko to sporočam, še niso znani rezultati za kombinacijo — razen navedenih. Kakor vse kaže, je naš Lakota zasedel v kombinaciji približno 15. mesto.

M. Magušar

Janškovc prvi

Kranj, 10. marca. — V organizaciji NTK Triglav je bil včeraj in danes odprt turnir v namiznem tenisu, ki se je končal z velikimi presenečenji. Prvo mesto je zasedel igralec Triglava Janškovec pred klubskim tovarišem Marušičem, šele za njima pa sta bila Tome in Freih, standardna igralca ekipe državnega prvaka Triglava. Najboljši Ljubljančan je bil Tomažič, ki je bil peti, Sazonov pa sedmi. — Teden dni pred državnim ekipnim prvenstvom v Zagrebu forma igralcev ni zadovoljiva.

KAIRO — Italijanski teniški igralec Pietrangeli je zasedel prvo mesto na mednarodnem prvenstvu ZAR. V finalni igri je premagal mladega španskega igralca Arilio 6:4, 6:4, 6:3.

Lakota dvanajsti na Kandaharju

V smuku zmagal L. Leitner, drugi Killy

Chamonix, 9. marca. (Po telefonu) Najboljši jugoslovanski smučar Peter Lakota je dosegel na današnjem smuku v okviru Kandahar tekmovanja največji dosedanji uspeh: v močni mednarodni konkurenci 75 tekmovalcev je zaostal le za 3 sekunde in 35 stotink za zmagovalcem L. Leitnerjem (ZRN) in zasedel izvrstno 12. mesto. Lakota je premagal celo vrsto odličnih tekmovalcev kot so Schranz, Stiegler, Minsch, Bozon, Mauduit itd.

Pri ženskah je v slalomu zmagala Traudl Hecher (A), Majda Ankele kot edina jugoslovanska predstavnica pa je zaradi padca odstopila.

Moški smuk je bil dolg 3270 metrov in je imel 900 m višinske razlike. Proga je bila zelo težka, polna vdolbin, v zgornjem delu pa sta tekmujočim nagajala sneg in megla; vreme se je namreč od včeraj sprevrglo, tako da je bilo mazanje zahtevno, vendar se je to pot Jugoslovanom posrečilo.

Naš Lakota je bil na progi med najboljšimi. Izredno zbrano je presmučal tudi najtežje partije na progi in racionalno rezal vse ovinke. Ko smo ga gledali med smukom, smo vedeli, da mu ne more uiti dobro mesto. In res se je Lakota prebil prav med elito najboljših smučarjev. Drugi jugoslovanski predstavnik Šumi je že v zgornjem delu proge, na zelo težkem mestu padel, tako da je moral odstopiti.

Prvi tek za ženski slalom je imel 51, drugi pa 49 vratc. Vodstvo tekmovanja je dovolilo start Jugoslovanki M. Ankele, ki pa se ni uvrstila. Že v prvem teku je padla in odstopila.

Rezultati — smuk, moški: 1. L. Leitner (ZRN) 2:26,01, 2. Killy (Fr) 2:26,09, 3. Messner (A) 2:26,56, 4. A. Leitner (A) 2:26,74, 5. Perillat (Fr) 2:26,99, 6. Viollat (Fr) 2:27,62, 7. Bonlieu (Fr) 2:28,05, 8. Wagnerberger (ZRN) 2:28,08, . . . 12. Lakota (J) 2:29,36

Slalom — ženske: 1. Hecher (A) 96,03, 2. Henneberger (ZRN) 98,24, 3. Jahn (A) 99,92.

M. Magušar

Turnir v Vrnjački banji

Vrnjačka banja, 9. marca. — Rezultati 11. kola kvalifikacijskega šahovskega turnirja za conske turnirje: Nemet : Udovčić (sicilijanka, 21) remi, Damjanović : Bukić (damin gambit, 27) remi, Ivkov : dr. Trifunović (damin gambit, 30) remi. Trije remiji so bili podpisani že v prvih treh urah igre. Velimirović : Parma (sicilijanka, 41) 1:0. Slovenski velemojster je napravil tik pred časovno kontrolo v dobljenem položaju veliko napako in Velimirović je zabeležil prvo zmago. Beli je v otvoritvi žrtvoval figuro za dva kmeta, toda Parma se je odlično branil. Po zamenjavi vseh figur je bila končnica lahko dobljena. V zadnjih potezah pred prekinitvijo pa je Parma z grobo napako partijo izgubil.

Stanje po 11. kolu: Damjanović 7, Bukić, Ivkov, dr. Trifunović 6,5, Parma 6, Nemet 5, Udovčić 4,5, Velimirović 2.

B. Parma

Teniški igralci na GR

Ljubljana, 10. marca. V dvorani Gospodarskega razstavišča se je danes začel brzoturnir najboljših slovenskih teniških igralcev in igralk, ki igrajo med seboj na en dobljen niz. To zimsko tekmovanje jim prihaja kot naročeno med pripravami za novo sezono.

Tekmovalk se meri pet, v prvih tekmah pa je Gunčarjeva (T) premagala Houško (B) 6:2, Skuljeva (O) pa Nipičevo (B) 6:1. Miheličeva (O) še ni nastopila. Med člani je v prvi partiji novi član Olimpovec, Breskvar in Ogrin (O) ter Sipije inž Doleček premagal Vodeba košek (B).

Več premoči kakor golov

Olimpija je doma premagala enajstorico Istre 2:0 (1:0)

LJUBLJANA, 10. marca. — Na stadionu za Bežigradom je v prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige Olimpija premagala enajstorico Istre 2:0 (1:0). Gola sta dala Oblak v 42. min. ter Mladenović v 48. min. Pred približno 5000 gledalci je sodil Stanković iz Beograda.

OLIMPIJA: Žabjek, Kulenović, Jovičević, (Eltrin), Jalševec, Petković, Srbu, Brezigar, Mladenović, Velkavrh, Oblak, Corn (Jovičević).

ISTRA: Zagorc, Stipčić, Malivukić, Mikulandra, Giljanović, Valenčić, Stamatović, Stefanović, Stojanović, Drozina (Vučetić), Černjul.

Nogometaši Olimpije so se v prvi letošnji tekmi za točke doma prikazali številnim privržencem v prav dobri luči. Gladka in neoporečna zmaga, ki je glede na številne priložnosti in premoč nasploh preskromna, je precej izbrisala neugoden vtis prejšnje nedelje iz Šibenika. Dva zadetka pravzaprav zelo malo povesta o premoči domačega moštva, ki je vzlic izredno težkemu terenu prikazalo tehnično dober nogomet, zlasti pa je razveseljivo, da se je ta enajstorica že od vsega začetka hitro vživela v dogodke.

Če bi skušali dogodke razčleniti na kratko, tedaj lahko rečemo, da je bila Olimpija domala vseh 90 minut gospodar na igrišču, pa čeprav so skušali gostje s hitrimi napadi olajšati nelahko delo obrambe. Začetna premoč Olimpije je bila malone brez haska, kajti na tako mehkem terenu žoga ni ubogala napadalcev, ki pa so bili v zaključnih akcijah tudi premalo aktivni. Tehnična in terenska premoč je vse bolj prihajala do veljave, kajti gostom so pojemale moči. In šele tedaj, se pravi, nekako od 20. minute dalje, so napadalci Olimpije pogosteje streljali proti vratom Istre. Brezigar vse doslej ni bil kdove kako viden na krilu, potlej pa je smiselno izrabljal slabosti branilcev in s hitrimi pobegi ustvarjal zmedo v kazenskem prostoru. Po enem takih prodorov in polvisokem predložku je Oblak v 42. minuti potisnil žogo v mrežo — 1:0.

Tudi po odmoru se gostom ni godilo nič bolje, saj je že v 48. min. Mladenović prestregel podano žogo in z volejem povišal na 2:0. Vzdušje po tem golu je bilo za domači tabor nadvse ugodno, tembolj, ker je igra postajala čedalje hitrejša in nasprotnika bolj borbena, kar velja zlasti za domačine. Leti so v nekaj minutah izsilili kar 4 kote, puljska obramba pa se je komaj komaj otepala nevarnih prijemov. (stl)

Tudi za Mariborčane obe točki

V dvoboju s Karlovcem so kot gostje zmagali 3:1 (2:1)

Karlovac, 10. marca. — V prvenstveni tekmi druge zvezne lige je Maribor z odlično igro v prvem polčasu premagal Karlovac 3:1 (2:1). Rezultat bi bil lahko še mnogo višji, če bi bili strelci Maribora nekoliko iznajdljivejši. Sodil je dobro Kragulj iz Banjaluke pred 3000 gledalci. Strelci v 6. in 20. minuti Pirc in v 73. minuti Arnejčič za Maribor, v 37. minuti pa Matijašič za Karlovac.

Karlovac: Brkljačić, Tkalčec, Gec, Davidović, Bosanac, Klarić (Linener), Matjašić, Gajšek, Martinko, Vidjak, Brezović.

Maribor: Vabič, Jovanović, Kreač, Bolfek, Tolič, Čeh, Markovič, Dolenc, Arnejčič, Pirc, Breznik.

V prvem polčasu je imelo moštvo Karlovca popolnoma podrejeno vlogo. Mariborčani so hitro napadali in brez težav prihajali pred gol domačinov. Prvi gol za Maribor je padel po grobi napaki karlovške obrambe, kar je Pirc prisebno izkoristil in iz neposredne bližine zadel v vrata. Ves ta čas ni bilo nobenega nevarnega napada domačih razen ene priložnosti v 37. minuti, ki jo je izkoristil Matjašič.

Po odmoru je tempo igre močno popustil. V glavnem so igrali Mariborčani na polovici Karlovca, toda vzlic temu niso znali izrabiti nekaj ugodnih priložnosti. Edino šanso v tem delu je realiziral Arnejčič, ki je kljub vratarjevemu padcu pod noge spretno poslal žogo čezenj v mrežo.

Izvrstni mladinci v Zahomcu

Smučarski troboj treh sosednih pokrajin

Zahomec, 10. marca. — V soboto je bil tukaj tradicionalni troboj mladih smučarjev-tekačev Udine—Koroška—Slovenija. V zagrizenem boju z mladimi tekači sosednjih pokrajin onkraj meje so se zlasti izkazali slovenski mladinci, ki so s Krančanom zmagali v konkurenci posameznikov in povrh tega osvojili tudi ekipni naslov tega troboja. Gostoljubnim koroškim organizatorjem, ki so odlično izpeljali prireditev, je ponagajalo samo vreme, saj so bile proge zaradi odjuge zelo razmehčane.

Rezultati: posamezniki: 1. Krančan (Slov) 36:13,8, 2. Vuerich (Udine) 36:40,2, 3. Karpač (Slov) 37:09,8. 4. Kobilica (Slov) 37:19,0, 4. Tišev (Slov) itd.

Ekipe: Slovenija 1: 50:41,6, Udine 1: 56:52,4, Koroška 2: 12:13,6. S. K.

Zimskošportne igre železarjev

Jesenice, 10. marca. — Že med tednom so železarji tekmovali v okviru svojih zimskošportnih iger v sankanju in kegljanju na ledu. Danes pa so nastopili tudi skakalci, ki so se pomerili na 25-metrski, tekmovalci brez tekmovalnega razreda na 50-metrski pa ostali. Zmagovalca na 25-metrski skakalnici sta Kralj Franc in Rajhman Rudolf, ki sta oba dosegla 110,5 točke. Tekmovalo je 15 skakalcev. Na 45-metrski skakalnici je zmagil Rozman (180) pred Dodo 174 točk. U.

Švedska : Finska 4 : 0

Stockholm, 10. marca. — V nadaljevanju hokejskega tekmovanje za prvenstvo sveta v A skupini je popoldne reprezentanca Švedske premagala Finsko 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). Tekmo je sodil kanadski sodnik Lindquist in Švicar Olivieri pred več tisoč gledalci.

Gole so dosegli Oeberg 2, Mild in Sterner.

Reprezentanca Švedske, ki brani naslov svetovnega prvaka, je s tem zabeležila že tretjo zmago zapovrstjo. Tokrat je uklonila zelo dobro ekipo Finske, ki se poteguje za mesta med prvo petorico.

Kanada : NDR 11:5

Stockholm, 9. marca. — Hokejska reprezentanca Kanade je po zelo zanimivi in hitri igri premagala V. Nemčijo 11:5 (3:4, 4:1, 4:0). Gole so dali: Tambelini 3, Ferguson 2, Pollesel, McLeod, Forhan, Linarxon, McIntyre in Peacosh za Kanado, za Nemce pa Buder 2, Nowy, Ziesche in Plotka.

ČSSR : DR Nemčija 8:3

Reprezentanca ČSSR, ki velja za enega glavnih favoritov za naslov novega svetovnega prvaka, je spravila še novo zmago. Premagala je reprezentanco DR Nemčije 8:3 (1:3, 5:0, 2:0).

Romunija : Švica 4:4

Stockholm, 10. marca. — V B-skupini tekem za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu sta igrali danes Romunija in Švica neodločeno 4:4 (1:1, 1:1, 2:2). Tekma je bila zelo razburljiva in lepa, ker sta se sestali ekipi, ki sta favorita za osvojitev prvega mesta v tej skupini.

Na tabeli v tej skupini še vedno vodijo Švicarji in Romuni, ki imajo po 5 točk iz treh tekem, pri čemer imajo Švicarji boljšo razliko v golih (20:5) od drugoplasiranih Romunov z razmerjem 16:8.

V C-skupini je reprezentanca Danske nocoj dosegla prvo zmago na svetovnem prvenstvu, ko je premagala ekipo Nizozemske s 4:1 (2:0, 1:1, 1:1).

JUGOSLAVIJA : FRANCIJA 7:3

Stockholm, 9. marca. V drugi tekmi svetovnega hokejskega prvenstva je Jugoslavija nocoj premagala Francijo 7:3 (4:0, 0:2, 3:1). Gole so dali B. Jan 3, Smolej 2 ter Tišler in Felc, za Francoze pa Chappot, Bozon in Gilloz. Sodila sta Isotalo (Finska) ter Gross (DR Nemčija).

Jugoslavija je nastopila v naslednji postavi: Georgijević, Novak, Brun, Ravnik, I. Jan, Trebušak, Tišler, Felc, Smolej, B. Jan, Klinar, Valentar, Oblak, Djordjević, Zupančič.

Bolgarija : Jugoslavija 1:0 (0:0)

Mladinska tekma za nastop na turnirju UEFA

Pazardžik, 10. marca. — V povratni kvalifikacijski nogometni tekmi za sodelovanje na mednarodnem mladinskem turnirju UEFA je reprezentanca Bolgarije premagala Jugoslavijo 1:0 (0:0). Edini zadetek je doseglo levo krilo Panev v 78. min. Domačin A. Kirilov je izvedel prosti strel. Žogo je udaril v živi zid jugoslovanske obrambe, nakar se je žoga večkrat odbila od nog številnih igralcev, naposled pa se je do nje dokopal Panev in komaj 3 m daleč zadel mrežo.

Srečanje, na katerem je bilo kakih 10.000 gledalcev, ni bilo preveč zanimivo, ker so igralci spričo velikega pomena tega odločilnega srečanja pogostoma grešili.

Že v 3. minuti je imel vratar gostov priložnost, da se izkaže. Po grobi napaki jugoslovanske obrambe je srednji napadalec domačinov s kakih 11 metrov ostro streljal na vrata. Vratar Poklepović je s skrajnimi napori odbil žogo. V podobni zadregi se je naš vratar znašel pet minut pozneje. Sicer pa je reprezentanca Bolgarije imela med vso tekmo pobudo, tako da je morala jugoslovanska obramba nositi vse breme današnje tekme. V jugoslovanski ekipi sta se razen vratarja najbolj izkazala krilca Zemko in Bekić.

Tekmo je z manjšimi napakami, ki niso vplivale na končni izid, sodil Avstrijec Maier.

Ker se je prva tekma v Splitu končala neodločeno (1:1), so si pravico do nadaljnjih nastopov pridobili bolgarski mladinci.

Občinsko prvenstvo v Ravnah

Ravne na Koroškem, 10. marca. Tukaj je bilo danes občinsko prvenstvo v slalomu in patruljnem teku, ki so se ga udeležili tekmovalci iz Črne, Mežice, Prevalj in Raven. V slalomu je pri članih zmagal reprezentant Pustoslemšek, pri članicah Mara Hronjec, pri mladinkah Milka Fanedl, med mladinci Ivan Zagrnik, med pionirji Alojz Potin in Boris Šipek in pri pionirkah Irena Hetcl.

Patruljni tek na 5 km je bil združen s streljanjem na balone. Pri članih so bili najboljši člani ZROP iz Raven, ki so pretekli progo v času 25:51, pri mladincih pa obvezniki predvojaške vzgoje tudi iz Raven.

Železničar : Voitsberg 1:1

Maribor, 10. marca. — Klub premoči so domačini z avstrijskim drugoligašem dosegli samo neodločen izid 1:1. Strelci za Železničarja Frangeš, za ASV pa Robida.

Veleslalom na Sljemenu

Zagreb, 10. marca. Na Sljemenu je bilo danes tekmovanje v veleslalomu za memorial Predraga Heruca. Na 1200 m dolgi progi s 35 vrati in višinsko razliko 280 m sta si prvo mesto delila mariborska smučarja Lebe in Dogša s časom 1:24,0, tretji pa Vogrinc (Branik) 1:24,2. Nadaljnji najuspešnejši: Skudnik (B) 1:25, 8, Frido (R. Končar) 1:26,0, Ivica Modrić (Zgb) 1:27,4 itd. Sodelovali so še tekmovalci iz Celja, Trbovelj, Delnic itd.

Odbojkarji Slovenije v Sarajevu

Sarajevo, 10. marca. — V prijateljski odbojkarski tekmi je moška reprezentanca BiH premagala Slovenijo 3:1 (7:15, 15:7, 15,13, 15:13), ženska reprezentanca Slovenije pa je premagala ustrezno vrsto BiH 3:1. Srečanji sta bili povratni, saj je včeraj v Brezi moška ekipa BiH premagala Slovenijo 3:2, ženska vrsta Slovenije pa žensko reprezentanco BiH 3:0.

Dvanajst pravilnih

Bolgarija : Jugoslavija	1
Partizan : Sloboda	1
Dinamo . Velež	1
Hajduk : Željezničar	0
Radnički : Vojvodina	1
Novi Sad : Rijeka	0
Sarajevo : Budućnost	1
Beograd : Crvena zvezda	0
Budućnost : Radnički (B)	2
Proleter : Spartak	2
Karlovac : Maribor	2
Slavonija : Trešnjevka	2

I. ZVEZNA LIGA

PARTIZAN : SLOBODA 4:0 (2:0)
BEOGRAD : C. ZVEZDA 2:2 (2:1)
DINAMO : VELEŽ 2:1 (1:0)
HAJDUK : ŽELJEZNIČAR 0:0
RADNIČKI : VOJVODINA 5:3 (4:2)
NOVI SAD : RIJEKA 2:2 (1:1)
SARAJEVO : BUDUĆNOST 1:0 (1:0)

II. LIGA — ZAHOD

LOKOMOTIVA : RUDAR 2:0 (2:0)
BSK : ŠIBENIK 4:3 (2:2)
OLIMPIJA : ISTRA 2:0 (1:0)
KARLOVAC : MARIBOR 1:3 (1:2)
BORAC : FAMOS 3:0 (1:0)
ČELIK : SPLIT 1:1 (1:1)
BOROVO : VARTEKS 2:1 (1:0)
SLAVONIJA : TREŠNJEVKA 1:4 (0:2)

II. LIGA — VZHOD

SUBOTICA : TREPČA 0:2 (0:1)
BUDUĆNOST : RADNIČKI (B) 0:4 (0:1)
VARDAR : SREM 1:0 (1:0)
BORAC : MAČVA 1:1 (0:0)
SUTJESKA : ŽELEZNIČAR 5:0 (2:0)
RADNIČKI (K) : JEDINSTVO 0:0
BAČKA : PRIŠTINA 2:1 (2:0)
PROLETER : SPARTAK 2:3 (0:2)

LESTVICA

Partizan	15	11	3	1	42:14	25
Dinamo	15	10	5	0	32:19	25
Željezničar	15	7	3	5	29:27	17
Beograd	15	6	5	4	27:27	17
Velež	15	6	5	5	19:20	16
Crv. zvezda	15	5	6	4	13:15	16
Sarajevo	15	6	3	6	19:25	15
Radnički (N)	15	5	3	7	28:26	13
Vojvodina	15	5	2	8	25:26	12
Sloboda	15	5	2	3	17:25	12
Hajduk	15	5	2	8	16:29	12
Rijeka	15	4	2	9	14:24	10
Budućnost	15	3	4	8	11:23	10
Novi Sad	15	3	4	8	17:29	10

LESTVICA

Trešnjevka	17	11	2	4	39:18	24
Čelik	17	9	4	4	26:17	22
Olimpija	17	8	5	4	30:21	21
Istra	17	9	3	5	30:26	21
Slavonija	17	8	4	5	27:23	20
Varteks	17	5	7	5	22:16	17
Famos	17	6	5	6	24:23	17
Maribor	17	5	7	5	22:21	17
Borovo	17	7	3	7	20:20	17
Borac	17	5	5	7	26:31	15
Rudar	17	6	3	8	19:27	15
Šibenik	17	6	2	9	33:31	14
BSK	17	4	6	7	31:32	14
Lokomotiva	17	4	5	8	23:26	13
Split	17	4	5	8	14:30	13
Karlovac	17	3	6	8	12:26	12

Šempeter pri Gorici. — Člana slovenske nogometne lige Gorica in Ilirija sta se v prijateljski nogometni tekmi kljub premoči domačinov razšla z neodločenim rezultatom 2:2 (1:1).

VREME

STANJE 10. MARCA: Nad celotnim srednjim Atlantikom se zadržuje zelo globoko področje nizkega zračnega pritiska. Na njegovem južnem obrobju se pomikajo preko jugozahodne Evrope proti vzhodu valovi frontalnih motenj in povzročajo nestalno vreme z vmesnimi padavinami.

NAPOVED ZA PONEDELJEK: Zmerno do pretežno oblačno in vmes krajevne plohe. Popoldne se bo od zahoda popolnoma pooblačilo in zvečer predvsem v zahodni Sloveniji že ponovno padavine. Temperature ponoči med —1 in 3, v Primorju 5, najvišje dnevne temperature okoli 6, v Primorju 11 stopinj C.

Opozorilo Avstriji

V trenutku, ko se avstrijska kriza okrog razdelitve resorjev v novi vladi po trimesečnih sporih polagoma nagiba h koncu (zunanji minister ostane socialist dr. Kreisky, vendar bo o integracijskih vprašanjih soodločal novi konservativni minister za trgovino dr. Bock), je Moskva opozorila Avstrijo na nekatere osnovne pogoje njenega obstoja in jo spomnila na nekatere njene mednarodno pravne obveznosti. Povedala ji je tako rekoč, kaj sme in kaj ne sme.

Opozorilo ni bilo uradno, vendar pa zaradi tega nič manj nedvoumno. Najprej je objavila agencija TASS obširen komentar o prizadevanjih »nekaterih vplivnih avstrijskih krogov«, da bi Avstrijo priključili Evropski gospodarski skupnosti in ji s tem odvzeli status nevtralnosti, nato pa je »Pravda« s kratkimi, ostrimi formulacijami postavila okvire avstrijskim integracijskim željam:

1. pristop Avstrije k EGS bi razveljavil osnovo mednarodno pravnega položaja Avstrije: nevtralni status in Državno pogodbo iz leta 1955;

2. čeprav je Avstrija prostovoljno sprejela nevtralni status, je njena obveza fiksirana z mednarodno pravnimi dokumenti, je torej avstrijska nevtralnost obveza mednarodnega značaja;

3. formule, ki bi omogočala članstvo v EGS in hkrati zagotavljala nevtralnost, ni.

Ta (za občutljive Avstrijce morda preveč rezek) opomin je posledica notranje politične diskusije, ki traja že dalj časa in ki se je posebno razmahnila po novembrskih volitvah. Nacionalistično krilo koalicijske Ljudske stranke, ki se čedalje bolj krepi, zahteva namreč »evropeizacijo« avstrijskega gospodarstva, želi čim tesnejšo naslonitev na EGS in propagira strašilno geslo »Verhungern in der Neutralität«, »umreti od gladu v nevtralnosti«, s čimer postavlja alternativo: priključiti se k »Evropi« in participirati pri njenem gospodarskem vzgonu, ali pa vztrajati pri nevtralnosti in tvegati gospodarski polom. Tem krogom se zoperstavlja predvsem Socialistična stranka, ki negira izključnost te alternative, opozarja na pogubne posledice eventualnega pristopa k EGS predvsem za avstrijsko kmetijstvo in za tiste številne industrijske obrate, ki delajo zdaj skoraj samo za vzhodno tržišče, ter poziva na upoštevanje nevtralnostnih določb Državne pogodbe. Zaradi teh razlik v osnovnih konceptih perspektive avstrijske zunanje politike je SPÖ pravzaprav s tako — nepričakovano — odločnostjo vztrajala pri zunanje političnem resorju v vladi: predsednik stranke dr. Pittermann se je v dneh, ko je bila kriza na vrhuncu, odločil celo za izjavo, da »edino socialistični zunanji minister lahko zagotovi Avstriji nevtralnost« . . .

Sovjetske pripombe so vzbudile na Dunaju mnogo ogorčenja, ki pa ni bilo povsod povsem pristno. Nasprotnikom »tihega anšlusa« — in ti so, tako sodimo, v večini — je prišlo opozorilo iz Moskve celo prav. Vendar pa ostaja odprto vprašanje, ali ne bo »sovjetski diktat« — kot je takoj in oberoč avstrijska desnica označila to intervencijo — da raznobarvnim »Evropejcem« novih možnosti za insinuacije na račun nevtralcev in ali ne bo krepil tam, kjer je hotel slabiti. *S. Fras*

NAŠE RAZGLEDE

PEDAGOGI PRIPOROČAJTE DIJAKOM

MACOVE SANJE

»Zbudi se Mac, zgodovina se ne ponavlja . . .« (Cummings)

Prvi korak Zahodne Nemčije

Ob otvoritvi zahodnonemške trgovinske misije v Varšavi

Medtem ko so imele vzhodnoevropske države že od 1946. leta, ko so okupacijske sile nadzorovale zahodnonemško trgovino, svoje trgovinske misije v Frankfurtu, Zahodna Nemčija vse doslej ni imela svojih predstavništev v teh državah. Svojo trgovinsko misijo v Varšavi, prvo po drugi svetovni vojni, bo Zahodna Nemčija odprla šele sedaj.

To ocenjujejo v Bonnu kot prvi začetek »topitve ledu« v »zamrznjenih« odnosih do vzhodnoevropskih držav. Sedaj napovedujejo, da bodo aranžmaji, sklenjeni s Poljsko, postali »model« za urejanje odnosov z drugimi vzhodnoevropskimi državami. Tako bodo verjetno v kratkem odprli trgovinske misije z enakimi pooblastili tudi v Budimpešti, Bukarešti in Sofiji.

To so seveda skromni rezultati, toda če upoštevamo sedanje »zamrznjeno stanje«, je to le korak naprej k ustvarjanju boljšega vzdušja. Vzroke za te začetne korake pa je treba iskati v ustreznih potrebah same Zahodne Nemčije in v okviru splošnega dogajanja in popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom.

Ali pomenijo ti prvi koraki začetek realističnega poglavja v bonnski politiki do Vzhoda, korak na liniji popuščanja ter težnjo, da pride do boljših odnosov z vzhodnoevropskimi državami? Krepitev in razvoj gospodarskih odnosov in začetki normalizacije so lahko odločilno gibalo za reševanje še drugih spornih vprašanj na področju medsebojnih odnosov. Spomniti pa se moramo, da zahodnonemški zunanji minister Schröder tudi to pot ni pozabil poudariti, da »podpis tega sporazuma ne pomeni spremembo zahodnonemškega stališča glede diplomatskih odnosov z državami, ki so priznale Vzhodno Nemčijo«. To pomeni, da je Bonn že vnaprej postavil okvire in meje, do kam naj bi se razvijala normalizacija z vzhodnoevropskimi državami, hkrati pa ponovno opozoril, da se nima namena odpovedati uporabi znane Hallsteinove doktrine, četudi se je izkazala kot nevzdržna in preživela ter je doslej samo škodovala ugledu Zvezne republike Nemčije. Po vsem tem se dozdeva, da bo Bonn še nadalje le počasi razbremenjeval svojo zunanjo politiko nepotrebnega in škodljivega balasta hladne vojne v splošnem procesu mednarodnega popuščanja. *S. Lenardič*

Duclos o sodelovanju s socialisti

Pariz, 10. marca. (Tanjug) Član političnega biroja KP Francije Jacques Duclos je nedavno izjavil, da različna gledišča, ki jih imata KPF in francoska Socialistična stranka (SFIO) o Skupnem evropskem tržišču in o NATU, ni treba jemati kot oviro za sodelovanje obeh partij na področju zunanje politike.

Duclos, ki je govoril na zborovanju občinskih svetovalcev — komunistov, je zavrnil pripombe, da KP Francije brez pridržkov izvaja politiko KP ZSSR. »KP ZSSR je avantgarda mednarodnega komunističnega gibanja, to pa ne pomeni, da ostale komunistične partije ne določajo same svoje politike, spoštujoč načela marksizma-leninizma,« je dejal Duclos.

Evropa bo dobila rakete Pershing

Washington, 10. marca. (AP) Kot se je zvedelo v obveščenih krogih, bodo ZDA sredi tega leta poslale evropskim zaveznikom izstrelke tipa »Pershing«. Te projektile izstreljujejo iz bombnikov, in sicer do 400 milj daleč. To se je zvedelo potem, ko je Pentagon sporočil, da bodo ta mesec poslali v Evropo prvi bataljon suhozemnih sil, ki bo oborožen s projektili »Sergeant«, ki lete 75 milj daleč.

Izstrelki »Pershing« in »Sergeant« bodo zamenjali rakete »Battlefield«, ki so nepraktične, ker je treba nekaj ur časa, preden so pripravljene na izstrel.

Telegrami

SESTANEK SENGHOR-SEKOU TOURE — CONACRY. — Včeraj sta se v gvinejskem glavnem mestu sestala gvinejski predsednik Sekou Toure in senegalski predsednik Leopold Senghor.

LAOŠKI KRALJ V LR VIETNAMU — HANOJ. — Laoški kralj Savang Vatana je s svojim spremstvom prišel na uradni obisk v Hanoj. Vatana je bil prejšnji teden v Pekingu.

AFRIKA IN EGS — DAR ES-SALAAM. — Tanganjiški, ugandski in kenijski delegati so odpotovali v Bruselj, kjer se bodo razgovarjali o odnosih z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

ETNA BRUHA — CATANIA. — S snegom prekriti ognjenik Etna na Siciliji je spet začel bruhati dim in lavo. Erupcije so manjše jakosti.

POPLAVE V PERUJU — LIMA. — 40 000 prebivalcev mesta Ika so morali evakuirati, ker je istoimenska reka prestopila bregove in poplavila mesto.

SOVJETSKI PROTEST — MOSKVA. — Zaradi bombnega atentata na sedež sovjetskega zastopništva »Inturista« v zahodnem Berlinu, ki je v britanskem sektorju, je sovjetska vlada ostro protestirala pri britanskem veleposlaniku.

Pa še to

ISKALEC VODE. — V zahodnonemškem mestu Staffelsteinu dva dni niso imeli vode. To je zakrivil uradni iskalec vode. V okolici mesta je s svojo bajalico iskal prostor, kjer bi naj izkopali vodnjak. Prostor je našel in ko so začeli vrtati, so navrtali — glavno cev mestnega vodovoda.

ODNOSI MOSKVA — PEKING

Navzkrižja so zdaj jasnejša

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

MOSKVA, marca. Tu in tam se je te dni v SZ kdo tudi spomnil, da je pred desetimi leti umrl Stalin, toda nikakršnega vidnega znamenja te desetletnice ni bilo opaziti. Res pa je, da sta celotni sedanji sovjetski razvoj in družbena politična stvarnost — vključno tudi to, da niso z ničemer pokazali, da gre za dan Stalinove smrti — nenehni priči tega, da je Stalin pred desetimi leti zares umrl. Fizično in idejno.

Prav te dni, ko v Sovjetski zvezi omenjajo Stalinovo ime samo še takrat, kadar odpravljajo njegove napake in stranpota, so prišli iz Pekinga v Moskvo dokumenti, ki negirajo skoraj vse iz sovjetske desetletne destalinizacije, Stalina pa postavljajo na piedestal marksističnega klasika. Tudi ta pekinška ponovna afirmacija stalinizma bi zadostovala, da bi — v primerjavi z uspehi destalinizacije v Sovjetski zvezi — spoznali globino sedanjih navzkrižij v sovjetsko-kitajskih odnosih. Stalinizem pa je samo eden izmed aspektov, in to celo manj pomembnih, v kompleksu teh odnosov, kakršni nastajajo po objavi protisovjetskih dokumentov v »Žen Min Ži Bao« in »Rdeči zastavi«. Takoj moramo poudariti, da imajo v Moskvi kitajske kritike na rovaš Thoreza in Togliattija predvsem za kritiko, naperjeno proti politiki sovjetskega vodstva.

Če je bilo v odnosih med Moskvo in Pekingom še kaj nejasno oziroma nedorečeno, potem so ta navzkrižja postala zdaj vsekakor jasnejša in bolje definirana. To je v Sovjetski zvezi mišljenje vseh, ki so lahko prebrali besedilo zadnjih kitajskih člankov. Sovjetsko časopisje zaenkrat še ni ničesar pisalo o serijski kitajski gonji proti sovjetski politiki. Na ustaljen način priobčajo v rubriki »socialistične države« vesti o kitajski izgradnji, medtem ko so kot zadnjo s področja sovjetsko-kitajskih odnosov objavili informacijo o obisku sovjetskega veleposlanika pri Mao Če Tungu in o Gromikovem kosilu s kitajskim veleposlanikom. Te novice so v danem trenutku ustvarile celo vtis, kot da se v teh odnosih nekaj giblje v nasprotni smeri od tiste, v kateri so se dogodki doslej odvijali pod vplivom zadnjih kitajskih člankov. Vtis ni bil — kot kaže — docela brez osnove tudi zategadelj, ker smo bili prav v tem času priče celi vrsti posredovanj, da bi ta spopad omilili in potlačili. Sovjetsko časopisje je opustilo sleherni polemični akcent in začelo celo objavljati novice iz Kitajske. V svojem zadnjem govoru se je N. S. Hruščov ogibal, da bi govoril o nesoglasjih, ter je pozival edinole na komunistično enotnost in solidarnost. »Pravda« je hkrati z vso pozornostjo priobčila izjavo Luigija Longa o tem, kako potrebni so bili stiki med vodstvi in kako potrebno bi bilo sklicati posvetovanje vseh komunističnih partij. To izjavo so imeli prav tako za osnovo vsaj pomiritve polemike, če ne že tudi za iskanje kompromisa. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, je sovjetsko vodstvo dalo vedeti, da je pripravljeno na neposredne stike s Pekingom, celo na najvišji ravni, samo da bi se čimprej lotili razčiščevanja spornih vprašanj.

V takšnem položaju, ko so mnogi opazovalci v Moskvi pričakovali, da bodo objavili bilateralne stike in sporazum o kompromisnem prenehanju javnih polemik, so v Pekingu priobčili nove članke. Članke so opazovalci takoj ocenili kot zelo oster in resen kitajski korak, tako zategadelj, ker so bili v nekem smislu nepričakovani, kot tudi zato, ker so po tonu ostrejši od vseh doslej publiciranih kitajskih dokumentov.

Moskva na to doslej še ni uradno reagirala, verjetno zato, ker prinaša nova kitajska gonja nove zaostritve in ker zajema celoten razpon sodobnih problemov komunističnega gibanja. Sovjetsko vodstvo želi spričo tega previdno in z odgovornostjo pretehtati in dozirati svojo reakcijo. Vsekakor se je dozdaj izoblikovalo mnenje, da pomeni serija kitajskih člankov odločno negativen odgovor na vse pobude s sovjetske strani in od drugod, in to od berlinskega kongresa sem, četudi je kitajsko vodstvo formalno sprejelo predlog, naj bi prenehali s polemiko, in predlog o bilateralnih srečanjih ter mednarodni konferenci. Nihče tukaj ne skriva več, da so se vsa posredovanja in prizadevanja za omiljenje spopadov končala brezuspešno in da daje kitajska pobuda spopadu nov polemični pečat.

Drugi sklep je, da serija kijatskih člankov precej razširja dosedanjo polemiko in nerazumevanje. Ne gre več za diferenciacijo stališč v tolmačenju deklaracij z moskovskih posvetovanj komunističnih partij ali za različno vrednotenje te ali one taktične poteze na mednarodnem področju. Tudi ne gre več niti za kitajsko sprejemanje splošne koeksistenčne pozicije, niti za dejansko negiranje njene praktične vrednosti in uporabnosti. To pot gre za razčlenjeno doktrino, ki (ko najpogosteje citira Hruščova, ne da bi ga neposredno omenjala) sovjetskim pozicijam in formulacijam zoperstavlja kitajska stališča ter formulacije o vseh najbolj bistvenih vprašanjih politike in boja sodobnega komunističnega gibanja. Skorajda ni niti ene trditve ali akcije sovjetske postalinske politike, da je ti dokumenti ne bi napadali in kritizirali in kateri ne bi postavljali točno definirano protitezo, s pretenzijami zgodovinske marksistične utemeljenosti. V Moskvi sklepajo, da gre verjetno za namero kitajskega vodstva, da bi pritisnilo spopad do skrajnih mejа. To bi pomenilo, da želi Peking uveljaviti svojo pozicijo »drugega središča« v komunističnem gibanju celo za ceno razcepa, opiraje se pri tej dejavnosti na sile in grupacije, ki so po svoji objektivni in subjektivni konstituciji naklonjene poenostavljenim pozicijam tako imenovanega levega ekstremizma. S tem v zvezi je na primer zelo značilno, da se kitajski članki obračajo k afriškim, azijskim, južnoameriškim in drugim gibanjem v nerazvitih področjih sveta. Kolikor je mogoče razumeti iz teh člankov in zadnjih akcij Pekinga, je kitajsko vodstvo prepričano, da bi na tem terenu lahko izvedlo svojo razcepitveno akcijo in ustvarilo »svoja« vplivna področja, morebiti celo s skrajnim ciljem, da bi prisililo sovjetsko vodstvo k umiku in pristanku na kitajske pozicije. Tako si tolmačijo tukaj zahtevo, ki je nenavadna za sedanje odnose med partijami, naj se namreč komunistične partije, ki so kritizirale KP Kitajsko, »opravičijo« zaradi teh kritik in »naj priznajo, da so se zmotile«.

Neki članek, ki ga je priobčil organ CK KP SZ »Komunist« — članek govori o »mirni koeksistenci in revolucionarnem boju« — je ondan ponovil uveljavljene sovjetske pozicije, četudi v besedilu ni bilo zaslediti niti enega neposrednega političnega poudarka proti Pekingu. Toda le malo je verjetno, da bo sovjetski odgovor na novo kitajsko gonjo ostal samo v teh okvirih. Verjetno bodo najprej počakali na odziv neposredno prizadetih partij — italijanske in francoske. V Moskvi se namreč vsi jasno zavedajo, kaj je glavni namen kitajske akcije. Zato bo ta najnovejši kitajski korak gotovo sprožil protikorak sovjetskega vodstva. Dejstvo pa, da je ta akcija vsaj v javnosti nekoliko v zamudi, priča samo o resnosti in širini problemov, ki se jih mora lotiti.

F. Barbieri

Vzgoja koroških zadružnikov

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu s svojimi kreditno kmetijskimi in drugimi zadrugami je edina organizirana oblika gospodarske samopomoči koroških Slovencev. Slovensko zadružništvo na Koroškem ima že staro tradicijo: lani je Hranilnica in posojilnica v Št. Jakobu v Rožu slavila svoj 90-letni jubilej kot najstarejša kmečka kreditna zadruga Avstrije sploh in leta 1961 je Zveza slovenskih zadrug v Celovcu proslavljala 40-letnico svojega obstoja in delovanja.

V teh desetletjih je slovensko zadružništvo na Koroškem prehodilo dolgo pot, na kateri je zabeležilo vrsto lepih uspehov, premostiti pa je moralo tudi nešteto težav. Najhujši udarec mu je prizadejal nacizem. Slovenske zadruge so bile razpuščene in oropane vsega premoženja, mnogi zadružni funkcionarji pa so romali v zapore. Šele nekaj let po drugi svetovni vojni je koroškim Slovencem uspelo, da so jim po vrsti komplicirani povračilnih procesov zadruge vrnili. Morali pa so začeti zopet od začetka, da so si v naslednjih letih z velikimi napori ponovno ustvarili temelje zadružne samopomoči.

Danes imajo slovenske zadruge zopet pomembno vlogo v južni Koroški. Vendar jim težav ne povzroča le čedalje močnejša in premišljeno forsirana konkurenca nemškega zadružništva, ki se načrtno širi tudi v slovenskem predelu Koroške, marveč tudi pomanjkanje strokovnih kadrov.

Tej skrbi je bil posvečen trodnevni tečaj, ki ga je Zveza slovenskih zadrug v Celovcu ta teden priredila za poslovodje ter člane upravnih in nadzornih odborov včlanjenih hranilnic in posojilnic. Zbralo se je okoli 140 slovenskih zadružnikov. Pod vodstvom predsednika Zveze slovenskih zadrug Florijana Lapuša in poslovodečega podpredsednika dr. Mirka Zwittra so jim nameščenci posameznih oddelkov predavali o vseh važnih in aktualnih problemih zadružnega delovanja. Obravnavali so splošne probleme hranilnic in posojilnic v današnjem času, kakor tudi praktične oblike zadružnega poslovanja, kot so poslovni pogoji kreditnih ustanov, upravljanje in kontrola posojil ter brezgotovinski plačilni promet. Govorili so o poslovnem redu upravnih in nadzornih odborov, o nalogi in izvedbi revizij ter o dolžnostih in oblikah kontrolne dejavnosti nadzornih odborov. Prav tako pa so razpravljali tudi o kreditno političnih ukrepih države v zadnjih letih. Vsakemu referatu je sledila diskusija, v kateri so referenti in udeleženci tečaja v živahnem razgovoru izpopolnili teoretično znanje s praktičnimi izkušnjami. *J. Korošec*

Zadnje vesti

FLRJ priznala novo sirijsko vlado

Damask, 10. marca. (Tanjug). Sirijski premier Salah Bitar je danes sprejel jugoslovanskega odpravnika poslov Velimirja Mijovića, ki je sporočil odločitev jugoslovanske vlade, da priznava novo sirijsko vlado. Hkrati je izrazil pripravljenost za sodelovanje pri krepitvi medsebojnih onosov. Premier Bitar je izrazil zadovoljstvo zaradi takega jugoslovanskega stališča in želj za uspešno sodelovanje med Sirijo in Jugoslavijo.

Brzojavka Hasana II.

Rabat, 10. marca. (Reuter; AFP). Maroški kralj Hasan II je poslal brzojavko predsedniku nove sirijske vlade Salahu Bitarju, v kateri mu spoorča, da Maroko uradno priznava novo sirijsko vlado.

Izjava iraškega ministra

Kairo, 10. marca (MENN). Podpredsednik vlade in minister za notranje zadeve Iraka Saleh El Saadi je ocenil revolucije v arapskih deželah kot izraz želja arapskih narodov, da uresničijo svoje cilje. Med temi cilji je navajal izkoreninjenje korupcije in preprečitev delovanja reakcionarnih, feudalnih in kapitalističnih elementov v arapski naciji.

To izjavo je dal El Saadi na letališču v Damasku po prihodu iraške delegacije v Sirijo.

Kot javlja radio Damask je podpredsednik iraške vlade predlagal, da pet arapskih dežel — ZAR, Alžir, Jemen, Irak in Sirija — izdajo skupno izjavo, v kateri bi izrazile pripravljenost, da odbijejo sleherno tujo agresijo ter preprečijo kakršno koli reakcionarno in imperialistično zaroto proti katerikoli teh dežel.

Povratek Gromika

Moskva, 10. marca. (TASS) Sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko se je danes vrnil v Moskvo z uradnega obiska v Norveški in Danski.

Uspehi britanske KP

Generalni sekretar Komunistične partije Britanije John Gollan je v partijskem glasilu »Daily Worker« objavil članek, v katerem je sporočil, da se je število članov stranke in članov komunističnega mladinskega gibanja povečalo od leta 1958 za 32%. Vzrok za porast članstva vidi Gollan v hudih gospodarskih težavah, ki so zajele Britanijo.

V ZSSR več jekla kot v EGS

Produkcija jekla na svetu se je lani povečala z 361.3 na 369 milijonov ton. Najbolj se je proizvodnja povečala v ZSSR, namreč s 70,7 na 75,5 milijona ton. S tem je ZSSR prvič prekosila zahodnoevropsko gospodarsko skupnost, ki je v preteklem letu proizvedla 72,6 milijona ton jekla. Produkcija jekla v ZDA se je povečala z 90,4 na 90,7 milijona ton, zmanjšala pa se je na Japonskem (z 28,3 na 27,5) in v Veliki Britaniji (z 22,4 na 20,8 milijona ton).

ZDA v Latinski Ameriki

Ameriški list »New Republican« poroča o vplivu ameriškega kapitala v državah Latinske Amerike: severnoameriške finančne ali industrijske družbe imajo pod kontrolo 95% južnoameriških rudnikov, 90% železnic, 85% jeklarske industrije in elektrarn ter 30% vseh drugih industrijskih panog.

Fordovi profiti

»Fordova« akcijska družba v Zahodni Nemčiji je objavila svoj zaključni račun za leto 1962. Račun izkazuje 112 milijonov nemških mark čistega dobička. Ker znaša osnovni kapital te evropske filiale ameriškega koncerna 130 milijonov mark, znaša dobiček torej 86%.

Indijski obrambni proračun

Indijski finančni minister Desai je izjavil, da se bo obrambni proračun letos zvišal s 3,6 milijarde rupij na 8,6 milijarde. Izdatki za obrambo so predstavljali doslej 24% celotnega državnega proračuna, zdaj pa bodo znašali 47%.

Preveč francoskega in italijanskega vina

Produkcija vina v Franciji in Italiji naglo narašča. Leta 1961 so v Franciji pridelali okrog 40 milijonov hl vina, lani 73 milijonov hl. V Italiji je znašala proizvodnja vina leta 1960 53 milijonov hl, leta 1961 55 in lani 63 milijonov hl.

Kazenski ukrepi v DR Nemčiji

Petdeset kaznjencev, ki so jih v lanskem poletju amnestirali, je moralo ponovno v zapor. Niso se namreč vrnili na svoja delovna mesta ali pa so jih kmalu zapustili, nekateri pa so obiskali vzhodni Berlin, kar jim je bilo prepovedano.

Nacistična organizacija v Cambridgeu

Britanska policija je na univerzi v Cambridgeu razkrila in razgnala tajno nacistično organizacijo. Člani te skupine so lani napadli in ranili Briana Politta, sina nekdanjega generalnega sekretarja britanske Komunistične partije.

Obratne nesreče v Zahodni Nemčiji

Kot »krvavo bilanco nemškega gospodarskega čudeža« je označil podpredsednik zahodnonemške sindikalne zveze Beerman visoko število obratnih nesreč v zahodnonemških tovarnah: lani je bilo pri takih nesrečah poškodovanih 3,2 milijona delavcev.

Gyula Oszko: Sedemnajsti teden (II)

III.

Zločin

». . . ljudsko sodišče ga je spoznalo krivega zaradi: konstantno izvršenega zločina proti narodu, formuliranega v točki 5. člena 15 ter v odstavku 1, poglavje 1. Zakona VII. iz leta 1946.« To je odlomek iz obsodbe.

Sedemnajsti teden po aretaciji. Pred zajtrkom sprehod v celici, potem umivanje. Prej je imel tudi navado, da je telovadil. Toda pred približno mesecem in pol je s tem prenehal. Vedno je imel rad sistematično delo. Že večkrat je bil aretiran, preživel je vrsto let v zaporu in koncentracijskem taborišču. Vedel je, ker se je bil naučil, da je čuvanje samega sebe kar koristna poraba časa. Vedno si je prizadeval, da bi tudi v najtežjem in najbolj mučnem položaju našel neko vsebino, da bi izdelal neki sistem. To se je tako vživelo vanj, da je bil tudi na prostosti izredno reden in da se je pri delu držal strogega reda. Prav zato so ga znanci v glavnem imeli za togega in pedantnega.

Med običajnim sprehodom je v sebi ponavljal pesmi, da bi enoličen sprehod — pet korakov naprej in prav toliko nazaj — napravil znosen. Bil je inženir, vendar je zelo ljubil književnost, posebno poezijo. Ko je bil še srednješolec, je poskušal tudi sam pisati. Dolgo se je ukvarjal z mislijo, da bo postal pisatelj. Glasba jezika, zvok besedi ter harmonija misli in besed, vse to ga je vedno navduševalo in še od tistih časov čustveno delovalo nanj.

To sedemnajsto nedeljo je med sprehodom kdo ve kolikokrat ponavljal verze Jozsefa Atile. Sam pri sebi je obujal pesem »Ob Donavi«. Dobro se je spominjal ritma in vsake podrobnosti, pa mu je zato že pri drugem poskusu uspelo pesem v celoti ponoviti. Potem je kot nekakšno molitev tiho odmrmral verze pesmi »Zrak«. Boleče ga je prizadela enakost razpoloženja, trde besede v verzu: »Nisem si tako zamišljal reda, to ni domovina moje duše . . .« Podobno ga je prizadel tudi vzklik na koncu: »Pridi svobodno, ti mi prinesi red!« Bolelo ga je, da so obtožujoče besede pesnika tako ustrezale njegovemu sedanjemu položaju. Pa vseeno se kar ni mogel ločiti od pesmi, ki je tako točno izražala njegova čustva. Ponavljal je v sebi posamezne dele še takrat, ko se je na hodniku že začulo žvenketanje posode, v kateri so mu prinašali zajtrk.

Zaradi slabe hrane je bil vedno lačen in ta občutek je ob zvoku posode postal še bolj mučen. Način razdelitve in postrežba sta bila taka, da sta odvzela še tisto malo okusa tako zaželeni slabi hrani. Puščali so mu jo tik pred vrati, na kamnitih tleh hodnika v skodelici, pred nogami paznika in oficirja državne varnosti, ki sta stala drug poleg drugega. Vedno, kadar je vzel skodelico, se je moral globoko pripogniti, vse do tal, pred parom državnih škornjev in parom rumenih čevljev. Ko je pojedel, se je vse ponovilo, potem pa so se vrata celice zaprla in ostal je sam.

Sedel je na posteljo, se s hrbtom naslonil na zid in iztegnil noge. Zrl je v svoje čevlje, izrabljene od mnogih sprehodov, brez vezalk. Ti čevlji, ki jih je kupil komaj teden dni pred aretacijo, so bili zdaj brez oblike, izsušeni, brezbarvni in prašni. Nogavice nad njimi so bile zmečkane, robovi pa že malo zlizani. Dotaknil se je brade — prsti so mu polzeli po licu, ki že dva tedna ni bilo obrito. Kislo se je nasmehnil: »To prav ustreza temu položaju, temu okolju.«

Sedel je na postelji. Zaradi bivanja v tej kleti, ki se je vleklo že skoraj štiri mesece, je toliko oslabel, da je po sprehodu čutil utrujenost. Mislil je na zaslišavanje iz prejšnjega, sedemnajstega tedna, na to, da ga bodo zdaj gotovo že obsodili. Prejšnji petek je podpisal neki zapisnik, s pomočjo katerega bodo tako njegovo aretacijo, kot postopek z njim, lahko legalizirali z obsodbo. Da je podpisal zapisnik, je bilo krivo dejstvo, da se je na pol predal.

Tudi v sedemnajstem tednu so ga, kot je to sploh prišlo v navado konec avgusta, vsako jutro okoli devetih odpeljali na zaslišavanje. Tisti teden preiskovalec ni več skušal vplivati nanj v tem smislu, da s svojim priznanjem lažno bremeni druge, prijatelje. Vpraševal ga je samo o njem, o njegovih dejanjih. Šlo je za aretacijo leta 1942. Preiskovalec je šel po vrsti. Od vrnitve iz Francije, vključitve v ilegalno gibanje in priprav za ustanovitev Fronte neodvisnosti, do aretacije, zaslišavanja vojaških preiskovalcev in Gestapa, sodnega procesa v Margit Kerutu in obsodbe, vse do bega leta 1944.

Vsako dopoldne je moral na vprašanja preiskovalca podrobno pripovedovati posamezne dogodke iz tega časa. To pripovedovanje podrobnosti je potekalo razmeroma mirno. Preiskovalec, 23- ali 24-letni mladenič, ki se je imel za popolnoma zanesljivega, veščega in genialnega oficirja-preiskovalca, ga je neprestano prekinjal z nadutimi in zlohotnimi pripombami, vprašanji in predpostavkami, ki so bila ena bolj lažna od druge. Pojasnjeval je in pojasnjeval, toda pokazalo se je, da preiskovalec ne ve prav nič o ilegalnem komunističnem gibanju, o policijskih in sodnih metodah in o razmerah v zaporih med Hortyjevo vladavino. Ta neobveščenost, ki jo je spremljala zlonamernost, je najbolj neposredno prispevala k temu, da mu je bilo videti vse nesmiselno. Utrudil se je s pojasnjevanjem okolnosti, postal je brezmočen in navsezadnje je prepustil preiskovalcu, da je prihajal do posameznih lažnih zaključkov ter stvarem dajal marsikatero ostrejšo formulacijo.

Vsako dopoldne mu je tako minevalo pri pretresanju in reviziji posameznih obdobij v njegovem življenju. Popoldne pa je moral sam napisati vse, o čemer so govorili dopoldne. Zvečer je bil sestavljen zapisnik.

Ob tej priložnosti je preiskovalec narekoval »priznanje«, ki ga je prejšnji dan napisal, vendar je pri tem izpustil mnogo delov in jih mnogo povsem brez smisla spremenil. Zapisnik je narekoval neki daktilografinji. Vedno ga je zmedla ta daktilografinja, katere spretni prsti so pisali na stroju tisto, kar je narekoval preiskovalec. Zmedla ga je, sedeč tam v lepi obleki, čedna in negovana. Pisala je in očitno sploh ni mislila o tistem, kar piše. Njega tako rekoč sploh ni opazila. Med pisanjem je gotovo mislila na nakupovanje ali na druge opravke ali pa morda na otroka, ki že spet potrebuje čevlje. Opazoval jo je in mislil, kako zvečer, ko se po osvetljenih ulicah vrača domov, gotovo sploh ne misli več na tisto, kar je pisala. Sicer je bila videti, kot da ima srce, vendar to ni bilo tisto najvažnejše. Bila je nekdo »od zunaj«, nekdo, ki je bil zainteresiran, skoraj javnost.

Njena prisotnost ga je vedno nekako zmedla, in to je bil eden od razlogov, da je med pisanjem zapisnika le redkokdaj dajal pripombe na narekovano besedilo. Po sestavljanju zapisnika je moral vsak izvod podpisati, potem pa so ga odpeljali v celico. Dneva je bilo konec.

Mislil je na zaslišavanje v sedemnajstem tednu. Ta teden je podpisal priznanje, ki ga je težko obremenilo. Podpisal je zapisnik, v katerem je priznal, da se je leta 1942 pred vojaškim sodiščem »strahopetno« obnašal, da »si ni upal« povedati, da je komunist. V zapisniku je bilo še to, da je s tem hotel zavarovati svojo kožo, da pa je hkrati otežil položaj svojih tovarišev. Od vsega pa je bilo res samo to, da je leta 1942 na vprašanje predsednika sodišča, če je član partije, odgovoril »ne«. Dejal je, da je »madžarski patriot in nasprotnik Nemcev«. »Strahopetci ste bili, vi, tako imenovani ilegalci« — je tedaj ugotovil preiskovalec. Udobno se je naslonil in dodal: »Ne bi prikrival, da sem v partiji, pa če bi me sekali na koščke . . .« V resnici tega ni storil iz strahopetnosti, ampak se je držal navodil partije, da bi olajšal položaj glavnim obtožencem. Zapisnik, ki ga je ožigosal kot strahopetca, pa je le podpisal!

Napačnih razlag in podobnih izpreminjanj je bilo precej tudi v prejšnjih zapisnikih. Tako je na primer podpisal zapisnik, v katerem je priznal, da je v Španiji ob prebitju sovražnikove fronte pri Ebru »dezertiral«. Tudi to ni bilo res, ker je bil ranjen, pa so ga zato kot ranjenca odstranili s fronte. Bilo je še mnogo drugih, manj važnih samovoljnih sprememb v množici zapisnikov, ki jih je podpisal. Toda sedemnajstega petka — je bil po njegovem mnenju težji od vseh dosedanjih zaradi stavka: »Poslabšal je položaj svojih tovarišev — obtožencev.« Na osnovi tega ga bodo gotovo obsodili.

(Se nadaljuje)

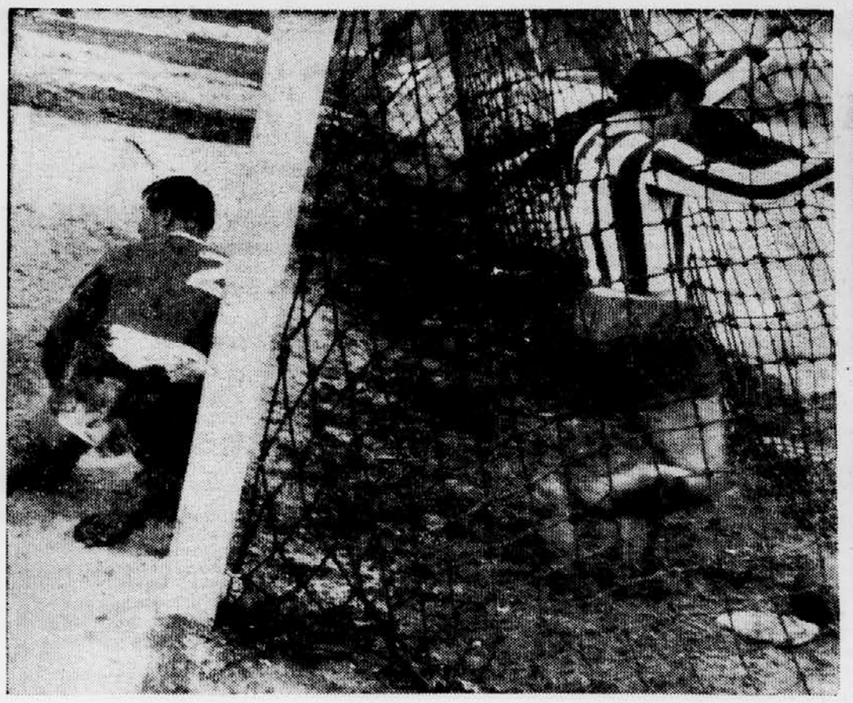

PRVI GOL ZA OLIMPIJO — Razpoloženi Brezigar, ki je s hitrimi pobegi po desnem krilu ustvarjal nevarne zaplete v kazenskem prostoru Istre, je naposled v 42. minuti le našel samega Oblaka. Slednji je njegov lep predložek poslal neubranljivo v mrežo gostov. Slika prikazuje branilca Istre Stipčića, v vratih pa je Jovičević. Foto Busić

PRED VRATI ISTRE — Eden izmed mnogih razburljivih prizorov v kazenskem prostoru Istre. V skoku za žogo sta vratar Zagorc in branilec Malivuković, obkrožena od Oblaka in Mladenovića. Foto Busić

SLOVENIJA : HRVATSKA V KEGLJANJU — V Ljubljani in Zagrebu so se pomerili najboljši kegljači Slovenije in Hrvatske. Na sliki: Bogdan Hren, N. mesto (levo) in Zorek Andelko, Varteks (desno). Foto: Busić

IZREDEN USPEH PETRA LAKOTE — Najboljši jugoslovanski alpski smučar, Jeseničan Lakota, se je v Chamonixu na tekmovanju za pokal Kandahar uvrstil med elito smučarjev. Najprej je z 12. mestom dosegel izreden uspeh v smuku, v slalomu pa je bil 18. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Iraška delegacija v Damasku

zlasti pa Mustafo Amina, ki ga imajo za namestnika Kalema Bagdaša. Bagdaš živi v emigraciji.

Ista delegacija dodaja, da išče policija tudi člane Organizacije muslimanskih bratov.

Tuje agencije poročajo, da se bo sirska vlada jutri znova sestala, da bi preučila splošno politiko. Hkrati s to vestjo je radio Damask tudi sporočil, da je vlada na sinočnji seji obravnavala politiko novega režima na temelju arabske »enotnosti, svobode in socializma«.

»Na vrsti sta Husein in Saud«

Predsednik libanonske vlade Rašid Kerame je sinoči demantiral vesti, da bi obrambni minister Medžid Arslan podal ostavko.

Glasovi o ostavki so se raznesli včeraj zategadelj, ker je libanonska vlada najavila sejo vlade šele za ponedeljek. Na seji bodo obravnavali priznanje novega sirskega režima.

Libanonski premier je še dodal, da je situacija v vladi normalna in da ni nihče podal ostavke.

Bidault aretiran

sil kancleria Adenauerja za politični azil v Zahodni Nemčiji. Danes je po aretaciji to zahtevo ponovil.

Francija še ni formalno zahtevala izročitev Bidaulta. Njegovo nedavno bivanje v Veliki Britaniji — da je bil res v Veliki Britaniji, so ugotovili potem, ko je Bidault dal intervju za televizijo BBC — je povzročilo ostro nejevoljo uradnih francoskih krogov.

Kot poročajo, so Bidaulta odkrili in aretirali po obsežni preiskavi, ki jo je začela zahodnonemška policija v zvezi z ugrabitvijo bivšega francoskega polkovnika Argouda. Prepričani, da od bonnske oblasti ne bodo dobili pristanka za izročitev tega vojaškega šefa teroristične organizacije OAS, so francoski policijski agenti, kot trdijo, ugrabili Argouda v Münchnu in ga prepeljali v Pariz, kjer je sedaj v zaporu. Minister Junker je izjavil, da je preiskava o tej zadevi marsikaj razkrila in da so policiji sedaj znane vse nadrobnosti o ugrabitvi Argouda.

Navzgor in navzdol

Beograjski festival kratkih filmov

Beograd, 10. marca. — Nedeljski dopoldan je izpolnilo drugo zasedanje diskusijske tribune, katere iniciatorja sta bili uredništvi »Filmske kulture« in revije »Ekran«. Zasedanje je bilo intenzivno. Se celo, ker je včerajšnjih sedem referatov odprlo mnoga akutna vprašanja brez olepšav in pa, ker je sinočnji tretji večer značilno dokazal, kako neizenačen je festival. V prvi polovici je namreč, z izjemo enega filma, še imel reprezentančno fiziognomijo, v drugem delu pa je, zopet z izjemo enega filma (in ta je bil naš, slovenski), padel pod nivo. Sodu je izbilo dno dejstvo, da smo nazadnje videli tako žaljivo eksploatirano temo o štafeti mladosti, oziroma prazniku mladosti v istoimenskem filmu, ki jo je uvedel že lanski puljski festival, da se je kritično zganila vsa dvorana. Sledili smo seriji skrajno kičastih razglednic, opremljenih z osladnim tekstom, pri tem ko je šlo za praznik, ki mu izkazujemo vse spoštovanje.

Razpravljavci so postavili vprašanje: če je zašlo na veliko festivalsko platno nekaj filmov brez vsake potence in če smo že doslej videli dva, ki sta našo stvarnost in ustvarjalno osebnost tovariša Tita zaradi kičastega pristopa naravnost žalila, kakšni so bili kriteriji izbirne komisije? Pri tem, ko je odklonila nekatera druga, pogumno zastavljena in izrazno kvalitetna sodobna dela? Še posebej se je v tem smislu pritožila proizvodna hiša »Zora film«.

Še vedno nimamo čistega, jasnega stališča do tem iz NOB. Se ne skriva za nekaterimi zgolj avtorska ali producentska preračunljivost, za drugimi pa tiste vrste ustvarjalna rutina, ki v »delovnem zagonu« zmeša aventične in neaventične dokumentarne posnetke, da nazadnje nekatere stvari, in to prav iz obdobja, katerega moč je v njegovi skrajni resničnosti, izpadejo kot falzifikat?! Kje je tu odgovornost ustvarjalcev? Doklej bo to še trajalo?

Kot kaže, dosedanje »okrogle mize« na minulih festivalih niso uspele negirati dejstva, da gre filmska proizvodnja po enem tiru, naši razgovori pa po drugem. Bo današnji diskusijski tribuni to vendarle uspelo? Od vseh je bila najbolj neprizanesljiva, najbolj angažirana, naravnost obrnjena. Kaj je z našo dokumentarno kroniko v minulem deceniju? Saj je skoraj nimamo. In ali gre res za zapiranje oči pred črnimi temami? Res, da so žive teme iz naše sedanjosti prava kurioziteta, kar zadeva črne teme pa je šlo doslej v vseh kritiziranih primerih za črno realizacijo, za izrazno bledico, za kompromis, ki je samo škodil.

Vse kinematografije upoštevajo relacijo film-televizija. Pa mi? Ali kaj mislimo na prihodnost?

Doslej smo po vseh festivalih, menda že osemkrat, pisali o krizi kratkega filma. Tistega, kar se je vendarle storilo zoper to krizo, pa novinarji, ki pišejo o filmu, nismo ob pravem času zabeležili.

Ko so se razpravljavci razšli, so ostali v klubu filmskih delavcev predstavniki tiska: v žiriji namreč ni nobenega novinarja, kot da letni niso družbeni delavci. Izvolili so svojo žirijo in se dogovorili za nekakšno obliko združenja vseh, ki pišejo o filmu. Tak je vsaj namen za prihodnost. **Marina Golouh**

Turnir v Vrnjački banji

Vrnjačka banja, 10. marca. — Rezultati 12. kola kvalifikacijskega šahovskega turnirja za conske turnirje: dr. Trifunović : Nemet (Ragozinov sistem, 35) 1:0. V že izenačenem položaju je dr. Trifunović nepričakovano osvojil kmeta in celo točko. Parma : Damjanović (sicilijanka, 29) 1:0. Poraz v lahko dobljeni končnici z Velimirovićem je popolnoma spremenil mojo taktiko v zaključnem delu turnirja, tako da sem moral partijo z Damjanovićem zaigrati brezkompromisno na zmago. V slabi varianti sicilijanke sem že po uvodnih potezah osvojil kvaliteto in postavil Damjanovića pred neobranljive pretnje.

Stanje po 12. kolu: dr Trifunović 7,5, Damjanović, Parma 7, Bukić, Ivkov 6,5 (1), Nemet 5, Udovčić 4,5 (1), Velimirović 2 (1). **B. Parma**

Teniški igralci na GR

Ljubljana, 10. marca. V dvorani Gospodarskega razstavišča se je danes začel brzoturnir najboljših slovenskih teniških igralcev in igralk, ki igrajo med seboj na en dobljen niz. To zimsko tekmovanje jim prihaja kot naročeno med pripravami za novo sezono.

Tekmovalk se meri pet, v prvih tekmah pa je Gunčarjeva (T) premagala Houško (B) 6:2, Skuljeva (O) pa Nipičevo (B) 6:1. Miheličeva (O) še ni nastopila. Med člani je v prvi partiji novi član Olimpije inž. Doleček premagal Vodeba (B) 6:4, nastopajo pa še dr. Zerokošek (B).

Turnir bodo dalje igrali v ponedeljek ves dan.

Lakota spet odličen

Tekmovanje za pokal Kandahar zaključeno s popolno zmago Francozov

CHAMONIX, 10. marca. (Po telefonu). — S popolno zmago Francozov se je danes v tem francoskem zimovišču pod Mont Blancom končalo 28. tekmovanje za pokal Kandahar. V zadnji točki sporeda tega velikega tekmovanja alpskih smučarjev — moškem slalomu — je zmagal francoski specialist za slalom Bonlieu pred rojakom Perillatom. Tudi v kombinaciji sta dve najboljši mesti pripadli Francozoma Bonlieuju in Perillatu. Jugoslovan Lakota je bil tudi v slalomu izvrsten, saj se je uvrstil na 18. mesto.

Že med prvim tekom slaloma je začelo rositi, med dežjem pa se je ponujal tudi sneg. Ko so tekmovalci startali v drugem teku, je že močno snežilo. Organizatorji so imeli z zelo strmim bregom za slalom velike težave. Na vse mogoče načine so pripravljali sneg in jim je nazadnje le uspelo, da sta bili kljub južnemu vremenu obe progi kolikor toliko dobri. Prvo progo z 61 vratci je zasnoval trener švicarske reprezentance in nekdanji svetovni prvak George Schneider, drugo s 60 vrati pa olimpijski prvak James Couttet. Prva je tekla bolj tekoče, medtem ko je bila druga nekoliko bolj zavita. Obe sta imeli višinsko razliko 205 m.

Že včeraj so Francozi z množičnim uspehom v smuku — med prvo dvajsetorico se jih je uvrstilo kar 13 — napovedali današnje zmagoslavje. Slalom je bil res popolnoma francoski, saj se je prvi Avstrijec Adalbert Leitner uvrstil šele na 4. mesto. Najboljši v prvem teku je bil poznejši zmagovalec Bonlieu s časom 54,62, v drugem pa je bil najboljši Perillat — 62,77. Z veliko upanja za uvrstitev v kombinaciji je šel na progo mladi Francoz Killy, ki je bil včeraj v smuku drugi, toda še neizkušeni tekmovalec se je moral že v prvem teku posloviti.

Lakota v prvem teku ni maral ničesar tvegati in je progo prevozil v solidnem času 62,93. Z lahkoto je obvladal vse težave in presmučal progo v lepem slogu. V drugi preizkušnji pa se je naš zastopnik pognal med vrata veliko odločneje ter je ves čas forsiral tempo, kar mu je naposled prineslo izvrsten čas 67,82 in dobro mesto v skupnem seštevku.

Skupaj z obema Francozoma Orcelom, ki je bil včeraj 9., in Devoussondom, ki je bil 10. ter Švicarjem Hugglerjem je Lakota že včeraj prekrižal račune marsikateremu med najboljšimi smučarji. V današnjem slalomu pa je malodane spet ponovil včerajšnji uspeh. Danes je premagal Devoussonda, ki se je uvrstil v smuku pred njim in Hugglerjem, medtem ko je Orcel padel in odstopil.

REZULTATI:

1. Bonlieu (Fr) 117, 82, 2. Perillat (Fran.) 117,97, 3. L. Leitner (ZRN) 121,07, 4. A. Leitner (A) 121,29, 5. Messner (A) 123,41, 6. Mauduit (Fr) 123,68, 7. Stiegler (A) 123,79, 8. do 9. Schranz (A) in Burger (A) 124,16, 10. Bozon (Fr) 124,38 . . . 18. Lakota (J) 130,75.

Kombinacija: Bonlieu 8,872, Perillat 9,592, L. Leitner 15,025, A. Leitner itd.

Medtem, ko to sporočam, še niso znani rezultati za kombinacijo — razen navedenih. Kakor vse kaže, je naš Lakota zasedel v kombinaciji približno 15. mesto. **M. Magušar**

Janškovec prvi v Kranju

Kranj, 10. marca. — V organizaciji NTK Triglav je bil včeraj in danes odprt turnir v namiznem tenisu, ki se je končal z velikimi presenečenji. Prvo mesto je zasedel igralec Triglava Janškovec pred klubskim tovarišem Marušičem, šele za njima pa sta bila Tomc in Frelih, standardna igralca ekipe državnega prvaka Triglava. Najboljši Ljubljančan je bil Tomažič, ki je bil peti, Sazonov pa sedmi. — Teden dni pred državnim ekipnim prvenstvom v Zagrebu forma igralcev ni zadovoljiva

KAIRO — Italijanski teniški igralec Pietrangeli je zasedel prvo mesto na mednarodnem prvenstvu ZAR. V finalni igri je premagal mladega španskega igralca Arilla 6:4, 6:4, 6:3.

40.000 gledalcev v Beogradu

Beograd, 10. marca. — Lokalni derby Beograd — Crvena zvezda se je končal z neodločenim izidom 2:2 (2:1). Pred 40.000 gledalci je na stadionu JLA sodil Šestić iz Mostarja. Strelci: Melić v 32. in Djurica v 53. minuti za C. zvezdo, Antić v 19. in Popov v 28. min. iz enajstmetrovke za Beograd.

Pirova zmaga

Zagreb, 10. marca. — Na stadionu v Maksimiru je Dinamo premagal moštvo Veleža 2:1 (1:0). Gole so dosegli Matuš v 17. in Belin v 54 iz enajstmetrovke za Dinamo, edini gol za goste pa je zadel Benco v 74. minuti.

Vojvodina izgubila v Nišu

Niš, 10. marca. V prvenstveni tekmi I. lige je Radnički premagal Vojvodino 5:3 (4:2). Strelci: Sovrović v 10., Jeremić v 26., A. Nikolić v 35. ter Ostojić v 43. in 75. min. za Radničkega, Pavlić v 18. in 25. ter Takač v 82. minuti za Vojvodino. Pred 15.000 gledalci je sodil Skorić iz Beograda.

Nezanimivo in neodločeno

Novi Sad, 10. marca. Po nezanimivi igri sta se Novi Sad in Rijeka razšla brez zmagovalca 2:2 (1:1). Gole so dosegli Vlaški v 32. in Rodić v 80. min. za Novi Sad, Veselica v 45. in 66. minuti za Rijeko.

Brez golov v Splitu

Split, 10. marca. — Prvenstveno srečanje Hajduk — Železničar se je končalo brez zadetka. Tekmi je prisostvovalo 10.000 gledalcev, sodil pa je Bajić iz Beograda.

Poraz po enakovredni igri

Sarajevo, 10. marca. Nogometaši Sarajeva so na svojem stadionu premagali enajstorico Budućnost 1:0 (1:0). Na slabem terenu za igro pred 6000 gledalci sodil Djordjević iz Beograda. Edini gol je dosegel Arslanagić v 35. minuti.

Krepka zmaga favorita

Beograd, 10. marca. — Na stadionu JLA je Partizan v prvenstveni nogometni tekmi premagal Slobodo iz Tuzle s 4:0 (2:0). Sodil je Ilić iz Zagreba. Gledalcev je bilo 40.000.

Gorenjci v smučarskih skokih

Hrušica pri Jesenicah, dne 10. marca. Na tukajšnji 45-metrski skakalnici je bilo danes prvenstvo Gorenjske v smučarskih skokih z doslej najštevilnejšo udeležbo. Sodelovalo je 224 tekmovalcev, in sicer 99 pionirjev, 86 mlajših in starejših mladincev ter 36 članov, ki so vsak izvedli po tri skoke.

Najboljši v posameznih skupinah so bili: člani: Pečar (JLA) 225,8, Jemc (Bled) 219,8, Šmid (Mojstrana) 167,9; starejši mladinci: Dolžan (Mojstrana) 218,7, Doda 172,5, Rozman (oba Jesenice) 167,2.

Pri mladincih sta se uvrstila za najboljše mesto Stefančič in Zakrajšek, pri pionirjih pa Kznarič in Branc. U.

Memorial Tineta Kuljata

Jesenice, 10. marca. — Na Hrušici je bilo danes tekmovanje za memorial Tineta Kulijata, ki so se ga udeležili mlajši in starejši mladinci ter člani. Skupno je nastopilo 40 tekačev iz Ljubljane in Gorenjske. Pri mlajših mladincih je na 4 km startalo 22 tekačev, prvo mesto pa je dosegel Zmrzlikar (Enotnost) v času 16:28. Starejših mladincev je bilo 18 in so tekli 8 km. Prvi je bil Kobilica (Gorje) 24:56. Med člani na 12 km je zmagal Reš (Enotnost) s časom 34:46.

V ekipnem tekmovanju je Triglav (Kranj) z 20 točkami osvojil spominsko darilo, na drugem mestu so bile Jesenice, na tretjem pa Mojstrana.

Več premoči kakor golov

Olimpija je doma premagala enajstorico Istre 2:0 (1:0)

LJUBLJANA, 10. marca. — Na stadionu za Bežigradom je v prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige Olimpija premagala enajstorico Istre 2:0 (1:0). Gola sta dala Oblak v 42. min. ter Mladenović v 48. min. Pred približno 5000 gledalci je sodil Stanković iz Beograda.

OLIMPIJA: Žabjek, Kulenović, Jovičević, (Eltrin), Jalševec, Petković, Srbu, Brezigar, Mladenović, Velkavrh, Oblak, Corn (Jovičević).

ISTRA: Zagorc, Stipčić, Malivukić, Mikulandra, Giljanović, Valenčić, Stamatović, Stefanović, Stojanović, Drozina (Vučetić), Černjul.

Nogometaši Olimpije so se v prvi letošnji tekmi za točke doma prikazali številnim privržencem v prav dobri luči. Gladka in neoporečna zmaga, ki je glede na številne priložnosti in premoč nasploh preskromna, je precej izbrisala neugoden vtis prejšnje nedelje iz Šibenika. Dva zadetka pravzaprav zelo malo povesta o premoči domačega moštva, ki je vzlic izredno težkemu terenu prikazalo tehnično dober nogomet, zlasti pa je razveseljivo, da se je ta enajstorica že od vsega začetka hitro vživela v dogodke.

Če bi skušali dogodke razčleniti na kratko, tedaj lahko rečemo, da je bila Olimpija domala vseh 90 minut gospodar na igrišču, pa čeprav so skušali gostje s hitrimi napadi olajšati nelahko delo obrambe. Začetna premoč Olimpije je bila malone brez haska, kajti na tako mehkem terenu žoga ni ubogala napadalcev, ki pa so bili v zaključnih akcijah tudi premalo aktivni. Tehnična in terenska premoč je vse bolj prihajala do veljave, kajti gostom so pojemale moči. In šele tedaj, se pravi, nekako od 20. minute dalje, so napadalci Olimpije pogosteje streljali proti vratom Istre. Brezigar vse doslej ni bil kdove kako viden na krilu, potlej pa je smiselno izrabljal slabosti branilcev in s hitrimi pobegi ustvarjal zmedo v kazenskem prostoru. Po enem takih prodorov in polvisokem predložku je Oblak v 42. minuti potisnil žogo v mrežo — 1:0.

Tudi po odmoru se gostom ni godilo nič bolje, saj je že v 48. min. Mladenović prestregel podano žogo in z volejem povišal na 2:0. Vzdušje po tem golu je bilo za domači tabor nadvse ugodno, tembolj, ker je igra postajala čedalje hitrejša in nasprotnika bolj borbena, kar velja zlasti za domačine. Leti so v nekaj minutah izsilili kar 4 kote, puljska obramba pa se je komaj komaj otepala nevarnih prijemov. (stl)

Tudi za Mariborčane obe točki

V dvoboju s Karlovcem so kot gostje zmagali 3:1 (2:1)

Karlovac, 10. marca. — V prvenstveni tekmi druge zvezne lige je Maribor z odlično igro v prvem polčasu premagal Karlovac 3:1 (2:1). Rezultat bi bil lahko še mnogo višji, če bi bili strelci Maribora nekoliko iznajdljivejši. Sodil je dobro Kragulj iz Banjaluke pred 3000 gledalci. Strelci v 6. in 20. minuti Pirc in v 73. minuti Arnejčič za Maribor, v 37. minuti pa Matijašič za Karlovac.

Karlovac: Brkljačić, Tkalčec, Gec, Davidović, Bosanac, Klarić (Linener), Matjašić, Gajšek, Martinko, Vidjak, Brezović.

Maribor: Vabič, Jovanović, Kreač, Bolfek, Tolič, Čeh, Marković, Dolenc, Arnejčič, Pirc, Breznik.

V prvem polčasu je imelo moštvo Karlovca popolnoma podrejeno vlogo. Mariborčani so hitro napadali in brez težav prihajali pred gol domačinov. Prvi gol za Maribor je padel po grobi napaki karlovške obrambe, kar je Pirc prisebno izkoristil in iz neposredne bližine zadel v vrata. Ves ta čas ni bilo nobenega nevarnega napada domačih razen ene priložnosti v 37. minuti, ki jo je izkoristil Matjašič.

Po odmoru je tempo igre močno popustil. V glavnem so igrali Mariborčani na polovici Karlovca, toda vzlic temu niso znali izrabiti nekaj ugodnih priložnosti. Edino šanso v tem delu je realiziral Arnejčič, ki je kljub vratarjevemu padcu pod noge spretno poslal žogo čezenj v mrežo.

Bolgarija : Jugoslavija 1:0 (0:0)

Mladinska tekma za nastop na turnirju UEFA

Pazardžik, 10. marca. — V povratni kvalifikacijski nogometni tekmi za sodelovanje na mednarodnem mladinskem turnirju UEFA je reprezentanca Bolgarije premagala Jugoslavijo 1:0 (0:0). Edini zadetek je doseglo levo krilo Panev v 78. min. Domačin A. Kirilov je izvedel prosti strel. Žogo je udaril v živi zid jugoslovanske obrambe, nakar se je žoga večkrat odbila od nog številnih igralcev, naposled pa se je do nje dokopal Panev in komaj 3 m daleč zadel mrežo.

Tekmo je z manjšimi napakami, ki niso vplivale na končni izid, sodil Avstrijec Maier.

Ker se je prva tekma v Splitu končala neodločeno (1:1), so si pravico do nadaljnjih nastopov pridobili bolgarski mladinci.

Korenita preureditev

Ljubljana, 10. marca. — Na včerajšnji redni letni skupščini Balinarske zveze Jugoslavije so sodelovali delegati iz Slovenije in Hrvatske ter balinarskih podzvez iz Maribora, Nove Gorice, Sežane, Novega mesta, Reke, Pule in Zagreba. Na sestanku so obravnavali razvoj balinarskega športa pri nas v zadnjih letih ter se po temeljiti razpravi dogovorili o smernicah za nadaljnje delo.

Skupščina je sprejela več sklepov, ki bodo korenito preuredili notranjo ureditev BZJ. Se iz bivših okrajnih komisij z abalinanje je konferenca sprejela predloge, da se naj te enote reorganizirajo in preidejo v sestavo občinskih, medobčinskih in mestnih balinarskih zvez. Razen dopolnil in sprememb statuta so delegati sklenili uvesti tudi mladinsko državno prvenstvo z namenom, da bi ta šport razširili tudi med mladino. Med njo je za baline čedalje večje zanimanje, zlasti v Sloveniji in Hrvatski.

Med najpomembnejšimi odločitvami velja omeniti tudi sklep o prepovedi nastopov oziroma prvenstvenih srečanj po igriščih v raznih gostiščih. V skorajšnji bodočnosti bo treba seveda zgraditi pokrito balinišče zja trening vrhunskih tekmovalcev in reprezentantov.

Računati je, da bodo ustanovili tudi balinarsko zvezo BiH in Crne gore, saj so ondi zelo ugodni pogoji za delo in rekreacijo. V obeh republikah že delujejo balinarski klubi, vendar za zdaj še ne načrtno in po predpisih mednarodnega tehničnega pravilnika in statuta BZJ.

Skupščina je izvolila tudi nov izvršni odbor, za predsednika BZJ pa je bil soglasno izvoljen tovariš Stane Runko-Mišo.

Izvrstni mladinci v Zahomcu

Smučarski troboj treh sosednih pokrajin

Zahomec, 10. marca. — V soboto je bil tukaj tradicionalni troboj mladih smučarjev-tekačev Udine—Koroška—Slovenija. V zagrizenem boju z mladimi tekači sosednjih pokrajin onkraj meje so se zlasti izkazali slovenski mladinci, ki so s Krančanom zmagali v konkurenci posameznikov in povrh tega osvojili tudi ekipni naslov tega troboja. Gostoljubnim koroškim organizatorjem, ki so odlično izpeljali prireditev, je ponagajalo samo vreme, saj so bile proge zaradi odjuge zelo razmehčane.

Rezultati: posamezniki: 1. Krančan (Slov) 36:13,8, 2. Vuerich (Udine) 36:40,2, 3. Karpač (Slov) 37:09,8, 4. Kobilica (Slov) 37:19,0, 4. Tišev (Slov) itd.

Ekipe: Slovenija 1: 50:41,6, Udine 1: 56:52,4, Koroška 2: 12:13,6. S. K.

Zimskošportne igre železarjev

Jesenice, 10. marca. — Že med tednom so železarji tekmovali v okviru svojih zimskošportnih iger v sankanju in kegljanju na ledu. Danes pa so nastopili tudi skakalci, ki so se pomerili na 25-metrski. tekmovalci brez tekmovalnega razreda na 50-metrski pa ostali. Zmagovalca na 25-metrski skakalnici sta Kralj Franc in Rajhman Rudolf, ki sta oba dosegla 110,5 točke. Tekmovalo je 15 skakalcev. Na 45-metrski skakalnici je zmagal Rozman (180) pred Dodo 174 točk. U.

Švedska : Finska 4 : 0

Stockholm, 10. marca. — V nadaljevanju hokejskega tekmovanje za prvenstvo sveta v A skupini je popoldne reprezentanca Švedske premagala Finsko 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). Tekmo je sodil kanadski sodnik Lindquist in Švicar Olivieri pred več tisoč gledalci.

Gole so dosegli Oeberg 2, Mild in Sterner.

Reprezentanca Švedske, ki brani naslov svetovnega prvaka je s tem zabeležila že tretjo zmago zapovrstjo. Tokrat je uklonila zelo dobro ekipo Finske, ki se poteguje za mesta med prvo petorico.

Kanada : NDR 11:5

Stockholm, 9. marca. — Hokejska reprezentanca Kanade je po zelo zanimivi in nitri igri premagala V. Nemčijo 11:5 (3:4, 4:1, 4:0). Gole so dali: Tambelini 3, Ferguson 2, Pollesel, McLeod, Forhan, Linarxon, McIntyre in Peacosh za Kanado, za Nemce pa Buder 2, Newy, Ziesche in Plotka.

ČSSR : DR Nemčija 8:3

Reprezentanca ČSSR, ki velja za enega glavnih favoritov za naslov novega svetovnega prvaka, je spravila še novo zmago. Premagala je reprezentanco DR Nemčije 8:3 (1:3, 5:0, 2:0).

Romunija : Švica 4:4

Stockholm, 10. marca. — V B-skupini tekem za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu sta igrali danes Romunija in Švica neodločeno 4:4 (1:1, 1:1, 2:2). Tekma je bila zelo razburljiva in lepa, ker sta se sestali ekipi, ki sta favorita za osvojitev prvega mesta v tej skupini.

Na tabeli v tej skupini še vedno vodijo Švicarji in Romuni, ki imajo po 5 točk iz treh tekem, pri čemer imajo Švicarji boljšo razliko v golih (20:5) od drugoplasiranih Romunov z razmerjem 16:8.

V C-skupini je reprezentanca Danske nocoj dosegla prvo zmago na svetovnem prvenstvu, ko je premagala ekipo Nizozemske s 4:2 (2:0, 1:1, 1:1).

I. ZVEZNA LIGA

PARTIZAN : SLOBODA 4:0 (2:0)
BEOGRAD : C. ZVEZDA 2:2 (2:1)
DINAMO : VELEŽ 2:1 (1:0)
HAJDUK : ŽELJEZNIČAR 0:0
RADNIČKI : VOJVODINA 5:3 (4:2)
NOVI SAD : RIJEKA 2:2 (1:1)
SARAJEVO : BUDUĆNOST 1:0 (1:0)

II. LIGA – ZAHOD

LOKOMOTIVA : RUDAR 2:0 (2:0)
BSK : ŠIBENIK 4:3 (2:2)
OLIMPIJA : ISTRA 2:0 (1:0)
KARLOVAC : MARIBOR 1:3 (1:2)
BORAC : FAMOS 3:0 (1:0)
ČELIK : SPLIT 1:1 (1:1)
BOROVO : VARTEKS 2:1 (1:0)
SLAVONIJA : TREŠNJEVKA 1:4 (0:2)

II. LIGA – VZHOD

SUBOTICA : TREPČA 0:2 (0:1)
BUDUĆNOST : RADNIČKI (B) 0:4 (0:1)
VARDAR : SREM 1:0 (1:0)
BORAC : MAČVA 1:1 (0:0)
SUTJESKA : ŽELEZNIČAR 5:0 (2:0)
RADNIČKI (K) : JEDINSTVO 0:0
BAČKA : PRIŠTINA 2:1 (2:0)
PROLETER · SPARTAK 2:3 (0:2)

LESTVICA

Partizan	15	11	3	1	42:14	25
Dinamo	15	10	5	0	32:19	25
Željezničar	15	7	3	5	29:27	17
Beograd	15	6	5	4	27:27	17
Velež	15	6	4	5	19:20	16
Crv. zvezda	15	5	6	4	13:15	16
Sarajevo	15	6	3	6	19:25	15
Radnički (N)	15	5	3	7	28:26	13
Vojvodina	15	5	2	8	25:26	12
Sloboda	15	5	2	8	17:25	12
Hajduk	15	5	2	8	16:29	12
Rijeka	15	4	2	9	14:24	10
Budućnost	15	3	4	8	11:23	10
Novi Sad	15	3	4	8	17:29	10

LESTVICA

Trešnjevka	17	11	2	4	39:18	24
Čelik	17	9	4	4	26:17	22
Olimpija	17	8	5	4	30:21	21
Istra	17	9	3	5	30:26	21
Slavonija	17	8	4	5	27:23	20
Varteks	17	5	7	5	22:16	17
Famos	17	6	5	6	24:23	17
Maribor	17	5	7	5	22:21	17
Borovo	17	7	3	7	20:20	17
Borac	17	5	5	7	26:31	15
Rudar	17	6	3	8	19:27	15
Šibenik	17	6	2	9	33:31	14
BSK	17	4	6	7	31:32	14
Lokomotiva	17	4	5	8	23:26	13
Split	17	4	5	8	14:30	13
Karlovac	17	3	6	8	12:26	12

Sempeter pri Gorici. — Člana slovenske nogometne lige Gorica in Ilirija sta se v prijateljski nogometni tekmi kljub premoči domačinov razšla z neodločenim rezultatom 2:2 (1:1).

Svetovno prvenstvo v hokeju

SZ : Z. Nemčija 15:3 (5:2, 4:0, 6:1)
Poljska : Anglija 10:0 (3:0, 1:0, 6:0)

Veleslalom na Sljemenu

Zagreb, 10. marca. Na Sljemenu je bilo danes tekmovanje v veleslalomu za memorial Predraga Heruca. Na 1200 m dolgi progi s 35 vrati in višinsko razliko 280 m sta si prvo mesto delila mariborska smučarja Lebe in Dogša s časom 1:24,0, tretji pa Vogrinc (Branik) 1:24,2. Nadaljnji najuspešnejši: Skudnik (B) 1:25, 8, Frido (R. Končar) 1:26,0, Ivica Modrić (Zgb) 1:27,4 itd. Sodelovali so še tekmovalci iz Celja, Trbovelj, Delnic itd.

Odbojkarji Slovenije v Sarajevu

Sarajevo, 10. marca. — V prijateljski odbojkarski tekmi je moška reprezentanca BiH premagala Slovenijo 3:1 (7:15, 15:7, 15,13, 15:13), ženska reprezentanca Slovenije pa je premagala ustrezno vrsto BiH 3:1. Srečanji sta bili povratni, saj je včeraj v Brezi moška ekipa BiH premagala Slovenijo 3:2, ženska vrsta Slovenije pa žensko reprezentanco BiH 3:0.

Dvanajst pravilnih

Bolgarija : Jugoslavija	1
Partizan : Sloboda	1
Dinamo : Velež	1
Hajduk : Željezničar	0
Radnički : Vojvodina	1
Novi Sad : Rijeka	0
Sarajevo : Budućnost	1
Beograd : Crvena zvezda	0
Budućnost : Radnički (B)	2
Proleter : Spartak	2
Karlovac : Maribor	2
Slavonija : Trešnjevka	2

VREME

STANJE 10. MARCA: Nad celotnim srednjim Atlantikom se zadržuje zelo globoko področje nizkega zračnega pritiska. Na njegovem južnem obrobju se pomikajo preko jugozahodne Evrope proti vzhodu valovi frontalnih motenj in povzročajo nestalno vreme z vmesnimi padavinami.

NAPOVED ZA PONEDELJEK: Zmerno do pretežno oblačno in vmes krajevne plohe. Popoldne se bo od zahoda popolnoma pooblačilo in zvečer predvsem v zahodni Sloveniji že ponovno padavine. Temperature ponoči med —1 in 3, v Primorju 5, najvišje dnevne temperature okoli 6, v Primorju 11 stopinj C.